

(het huis met) **de Malle Schuur**

over het kopen, verbouwen, gebruiken en weer verkopen
van ons huis in de Morvan

Les Granges, 58140 St Martin duPuy jan 2000- febr 2005

Inhoudsopgave

I De zoektocht

- 01. To internet or not to be
- 02. De Morvan
- 03. Hoe God in Frankrijk en wij in de Morvan verzeild raakten(1)
- 04. Hoe God in Frankrijk en wij in de Morvan verzeild raakten(2)
- 05. Hoe God in Frankrijk en wij in de Morvan verzeild raakten(3)
- 06. Hoe God in Frankrijk en wij in de Morvan verzeild raakten(4)
- 07. Hoe God in Frankrijk en wij in de Morvan verzeild raakten(5)
- 08. Hoe God in Frankrijk en wij in de Morvan verzeild raakten(6)
- 09. Hoe God in Frankrijk en wij in de Morvan verzeild raakten(7)
- 10. Hoe God in Frankrijk en wij in de Morvan verzeild raakten(8)
- 11. Hoe God in Frankrijk en wij in de Morvan verzeild raakten(9)
- 12. Hoe God in Frankrijk en wij in de Morvan verzeild raakten(10)
- 13. Hoe God in Frankrijk en wij in de Morvan verzeild raakten(11)
- 14. Hoe God in Frankrijk en wij in de Morvan verzeild raakten(12)

II Mega en andere klussen

- 01. Inleiding/de Bramklussen/Bram's 1^e: de CV
- 02. Bram's 2^e: de keuken (een ongelukje)
- 03. Bram's 3^e: de bar
- 04. Guy
- 05. Bram's 4^e : de zolder
- 06. De buitenboel
- 07. Klussende gasten
- 08. De 'kaniknietalleen' klussen
- 09. Arnold

III Belevissen en overpeinzingen

- 01. Verbouwen in de Morvan
- 02. Van de gekke

03. Mobilette in de Morvan 1
04. Mobilette in de Morvan 2
05. Kat en muis in de Morvan
06. Ketters en kathedralen
07. Wonderen in de Morvan
08. Oud en Nieuw in de Morvan
09. Nooit meer verdwalen, nooit meer verhalen
10. De natuur laat zich niet dwingen
11. (Parijse) burens in de Morvan
12. Een vochtprobleem in de Morvan 1
13. Een vochtprobleem in de Morvan 2
14. Een vochtprobleem in de Morvan 3
15. Wonen in de Morvan (epiloog)

IV Herbergier in Frankrijk

01. Herbergier in Frankrijk 1
02. Herbergier in Frankrijk 2
03. Herbergier in Frankrijk 3
04. Herbergier in Frankrijk 4
05. Herbergier in Frankrijk 5
06. Herbergier in Frankrijk 6
07. Geluk
08. Herbergier in Frankrijk 7
09. Herbergier in Frankrijk 8
10. Herbergier in Frankrijk 9
11. Herbergier in Frankrijk 10

Intermezzo

12. *Adieu Malle Schuur*
13. Herbergier in Frankrijk 11
14. Herbergier in Frankrijk 12
15. *Epiloog*

I De Zoektocht

01 To internet or not to be

Het is een raar dilemma. Ik vind schrijven leuk. Ik heb een huis in Frankrijk en ik wil graag vertellen over het wel en wee van verbouwen, op en neer reizen, communiceren met Fransen, enzovoort, enzovoort.

Teveel zitten, teveel hoofd en moeie ogen

Maar ik heb ook een tamelijke afkeer van moderne communicatiemiddelen. De computer gebruik ik vrijwel uitsluitend als tekstverwerker en dan alleen in de hoogst noodzakelijke gevallen. Zet mij er achter en ik raak spoedig gestresst. Gedachten ordenen gaat nog, maar woorden foutloos typen en in de goede volgorde achter elkaar zetten.... Ik word er heel erg opgefokt van. Teveel zitten, teveel gepriegel, teveel hoofd, teveel concentratie en moeie ogen.

Afkeer van de nieuwe technologie

Daarom sprak ik ook met mezelf af me niet in te laten met werk waarbij ik achter dat ding moet. Laat mij maar veel in beweging en buiten zijn. Daarom heb ik ook een huis op het Franse platteland. Bovendien houd ik van authentiek en natuurlijk, van mens tot mens, van vis à vis, van geur en kleur. Haat ik de klakkeloze en ongeremde toepassing van de nieuwe technologie. U raadt het al: e-mailen is niets voor mij, van mensen die dwepen met chatten, snap ik niets. Kennen zij hun burens, vraag ik mij altijd af.

Maar ik wil wél schrijven...

Wat doet zo iemand dan in godsnaam bij een e-magazine waarvan de uitgever juist de mogelijkheid tot directe interactie zo leuk en bijzonder vindt. Wat moet zij met een schrijver die zowel van het medium als haar Unique Selling Point niet erg geporteerd is? Tja, een heus dilemma dus. Want ik heb wél dat huis in het buitenland en ik wil wél schrijven.

'Niet doen,' roepen mijn prinzipenreiter en onverzettelijkheid in koor. En gelijk hebben ze. Straks staat er nog een computer in Frankrijk! Moet ik even niet aan denken. Het gezoem zou alleen maar de stilte verstoren.

'Leuk,' roept mijn nieuwsgierigheid, zich realiserend dat internet garant staat voor spannende, onverwachte contacten. En oriënteren niet steeds meer mensen zich voornamelijk via 'het net'? Die bereik je met de gedrukte media niet of nauwelijks meer. Besta je niet op internet, dan besta je niet!

Redelijkheid wint

'Proberen dus', stelde mijn redelijkheid voor. En zo is aan het geschieden. De vraag staat immers nog open of u als lezer wel zit te wachten op dit soort stukjes. Maar al schrijvend (het concept is met een vulpen gecreëerd), realiseer ik me dat u invloed kunt uitoefenen op de inhoud. Uw vragen zullen mij ongetwijfeld inspireren.

02. De Morvan

Ook in de Morvan klopt de herfst zachtjes aan de deur. Ook hier prachtig weer, een paar graden warmer dan in Nederland. Maar ook vallende en verkleurende blaadjes. Het najaar is hier tamelijk stabiel, waarbij de zomer zoetjesaan overgaat in de "été indien", de indian summer, een in ieder geval onbeschrijfelijke kleurenpracht. Ik ben druk met mijn tuin en de voorbereiding van de "Kettters en Kathedralen" reis.(zie Morvan)

In mijn column kom ik er voorlopig niet aan toe. Daarom heb ik een eerste korte beschrijving van de Morvan gemaakt. Dan weet u ten minste waar mijn leven zich afspeelt, en waar u op de kaart moet zoeken.

Parc Régional

De Morvan is een "parc regional" midden in de Bourgogne. Ruwweg ligt het - vanuit het noorden, met de klok mee - tussen de volgende plaatsen:

Vezelay - Avallon - Saulieu - Autun - St Honoré les Bains – Corbigny. Ons huis ligt in het noorden, 6 km boven Lormes (les Granges, gemeente St MartinduPuy), precies 100 km west van Dijon.

Morvan komt van zwarte bergen, dat is wat je ziet als je van afstand komt aanrijden: zwarte bergen aan de horizon! Het is een granietgebergte ten oosten van de valleien van de Loire en de Yonne. De hoogte loopt op van ongeveer 300m in het Noorden (Vezelay/Avallon) tot 900 m in het zuiden. Er heerst een landklimaat. Het is er in de zomer gemiddeld een graad of 3 warmer dan in Nederland, in de winter kan het er aanmerkelijk kouder zijn. Er valt ongeveer net zoveel regen als in Nederland (in het zuiden meer)

Coulissenlandschap: kleine percelen met solitaire bomen, afgescheiden door hagen of houtwallen

De Morvan bestaat uit een stil en heuvelachtig, zogenaamd *coulissen landschap*. Dit wordt voornamelijk gebruikt voor extensieve veeteelt en houtbouw. Karakteristiek zijn de hagen en de oude solitaire bomen. Het is er heel groen, met veel bossen en zeer zuivere lucht.

Ideaal om te wandelen, fietsen, vissen etc, boordevol vogels, vlinders, paddenstoelen etc. Er zijn ook een aantal grote stuwweren, waar het zomers goed toeven is. Geen groot of stadsvermaak. (Dijon +/- 100km)

03 Hoe God in Frankrijk, en wij in de Morvan verzeild raakten (1)

First things first.

Daar zit je dan als columnist. Het leven van vandaag reikt elke dag wel een thema aan om over te schrijven. Dat ligt mij ook het meest, schrijven vanuit een impuls, een inval. Maar we hebben ons huis inmiddels bijna 2 jaar. Dus hebben veel basale dingen rondom een huis in het buitenland inmiddels hun plek in de geschiedenis gevonden. Terugkijken lijkt onvermijdelijk. Maar dat is ook niet erg. First things first, basale zaken eerst. Ergo, waarom een huis in het buitenland, waarom Frankrijk, hoezo de Morvan? We vertellen.

Cursus huis zoeken.

Onze zoektocht heeft 2 jaar geduurd. Ik laat hem even door me heen gaan met als z'n gebeurtenissen. Realiseer me dat een beschrijving ook een verkapte cursus huizen zoeken gaat worden.

Wij hadden geen plan, zijn er in gerold, in dat huis in Frankrijk. Grappig dat door er over te schrijven, uit onze ervaringen en keuzes lessen te trekken vallen. Ik ben zelf ook benieuwd hoe die cursus eruit gaat zien.

Geen droom, maar de liefde

Veel van onze vrienden en kennissen denken dat wij een droomwens hebben ingelost. Maar dat is te groot. Hoe blij we ook zijn met ons huis, er ging geen droom aan vooraf, noch mee gepaard. Het was de liefde die ons dreef, precies 4 jaar geleden. Ik kende lerares Martine, nu mijn vrouw, een half jaar. De verliefdheid bloeide, de herfstvakantie (1997) naderde. Het moment voor een leuk uitstapje.

Op naar de Montagne Noire

Vrienden van mij hadden wel een droom. Die spraken al 1 1/2 jaar over het kopen van een soort landgoed. Dat wilde ik wel eens met eigen ogen zien, gefascineerd als ik inmiddels was door hun enthousiasme. Was dat geen leuk reisdoel? Ja!, vond ook Martine. Op dus naar de Montagne Noire, die in de Languedoc bleek te liggen, toch al gauw zo'n 1200 km rijden.

Verliefd en verlekkerd

Dat plan maakt iets bij me los. Eigenlijk een heel aantrekkelijk idee, een huis in Frankrijk. Wat zouden huizen in Frankrijk kosten?, vroeg ik me af. En zou het niet leuk zijn, als we er dan toch waren, een wat ruimer gebied te bekijken?

Wij spreken hier 1997, dus voor de internetrage. Ik spoorde derhalve een paar Franse en een Nederlands onroerend goed blad op ("Huis&Aanbod is nog steeds aan te bevelen) Zo kreeg ik een indruk van prijzen, en raakte ik meer en meer verlekkerd, door al het moois wat er te koop was. We maakten afspraken met een makelaar in de Haute Garonne, en één in de Gers. (rond Toulouse)

04 Hoe God in Frankrijk en wij....(2)

Jalbert

Dat landgoed van mijn vrienden heette Jalbert. Landgoed was een veel te groot woord, en wij vonden het niks. Te onoverzichtelijk, te onpraktisch, te sjofel en te donker. In huis, maar ook eromheen: Immense dennen namen het licht van de middag en avondzon weg. En vóór lag het ook nog pal aan de weg, hoe stil die ook was.

Hairpins

De doodsklap waren de hairpins. Tientallen voor m'n gevoel. Naar het dichtstbijzijnde dorp was een km of 7, maar daar deed je ruim een kwartier over. Alleen maar hairpins, om gek van te worden. Helemaal als je je voorstelt dat je dat traject dagelijks moet afleggen. Iets wat er natuurlijk dik in zit. En laat staan 2x per dag, wat ons nu regelmatig overkomt. Too much vonden wij. Dat je je eigen forellenkwekerij had, hoe opwindend ik dat ook vond, kon dat niet goed maken.

Franse makelaars

De volgende dag onze eerste ontmoeting met een Franse makelaar. Een zeer snelle, mondaine, mooi in het mantelpak zittende dame. Zo hebben we ze daarna niet meer

gezien. Gereserveerd ook, en zakelijk: het eerste wat ze deed, was ons formulieren onder de neus douwen. Of we die even wilden tekenen. Waarmee dan vastlag dat zij ons de betreffende objecten had laten zien. Mochten we willen kopen: via háár. In Frankrijk zit nl. vrijwel elk object bij méér dan één makelaar in portefeuille. Zo willen ze voorkomen dat zij de rondleidingen doen, en een collega verkoopt.

Nederlandse tussenpersoon

We hebben getekend, met tegenzin. Het is ons daarna nog een enkele keer gebeurd. En ach, als je je aan het oriënteren bent, is het ook niet zo erg. Wil je serieus gaan kopen, dan moet je je wel even afvragen of je bij de goede makelaar zit. Wij hebben meestal een Nederlandse tussenpersoon in de arm genomen. Die kennen het aanbod van meerdere makelaars, en de manier van handelen. Ze kennen de streek goed, en weten allerlei praktische dingen, vaak ook over de bouw. Goede steun en toeverlaten dus. En ze spreken Nederlands.

Hoe goed je Frans ook is, communiceren met een Franse makelaar over huizen is een vak apart. Al was het maar omdat ze nooit gas terug nemen. Op de bekende topsnelheid blijven ze hun zinnen over je uitspugen. Doodvermoeiend en vaak onbegrijpelijk.

Ferme auberge

We hebben met deze mondaine makelaardes een stuk of 3 huizen bekeken, waarvan ik me er maar één kan herinneren. Een "ferme auberge", een boerderij met restaurant, waar alleen producten van eigen erf geserveerd mogen worden. In de advertentie stond intrigerend "met productie unit voldoende aan alle EU normen". Onze fantasieën over wat te doen in een huis in Frankrijk gingen wel richting horeca. Ik was dus heel nieuwsgierig.

Bijnamen

Inderdaad, ook deze makelaar bleef maar doorratelen. En maar deuren open doen van weer een andere ruimte. En maar aanprijzen. Hoe handig dit, en hoe geweldig dat. Na 10 minuten waren we al helemaal suf gekletst, en nog niet halverwege. Zij trok zich er niks van aan. Toen kwamen we bij die productie unit. En daar is de gewoonte ontstaan om huizen bijnamen te geven.

Klein Friki

Ze trok de deur open, en daar stonden we oog in oog met een minislachterij: Friki zou er trots op zijn. Hier de lijn waaraan je zo handig eenden en ganzen kon ophangen. En kijk, hiermee elektrocuteerde je ze. En hier, dit apparaat ontdeed ze van hun veren. Ook heel handig. Toen kwamen we bij de hokken. Die waren per 10 kop aan kont gegroepeerd. En daar was de top trouvaille: een soort Flintstone karretje, met een slang en een soort van douchekop erop. Zo kon je heel handig zittend om die hokken heen rijden. En passant

greep je dan een gans bij z'n strot, ramde die douchekop er in, even knijpen, en klaar: Gans gevuld. En hier tot slot hingen alle prijzen die de eigenaren met hun ganzenleverpaté gewonnen hadden.

L'oie qui rit

Martine's afgrijzen was inmiddels evident. Ook bij mij was de maat vol. Reuze interessant allemaal, maar dit was niet wat wij zochten. Het kostte nog even eer ze dat begreep, maar toen mochten we weg. Wel dubbel allemaal: Martine is dol op ganzenlever, maar dit wil je natuurlijk geen gans aan doen. Bij óns zouden ganzen het wel goed hebben. Niks afvullen, wel naar hartenlust leven. De merknaam hadden we al: L'oie qui rit". Tot we ons realiseerden dat die levers dan wel piepklein blijven. Enfin...

De Streek

Daarna hebben we nog 2 dagen door de Haute Garonne en de Gers gereden.

De Gers was niet helemaal ons ding: Te veel akkers, te "plat"

Al rijdend werd ons duidelijk, dat je weliswaar zoekt naar een huis, maar dat je van de stréék moet houden. Die moet je aanspreken, daar ga je immers wonen. Waarom een streek je wel of niet aanspreekt vinden wij niet altijd makkelijk onder woorden te brengen. Maar dat hoeft ook niet per sé. Als je 't maar weet. Frankrijk is heel groot, dus dat het is wel zoeken geblazen. Met name de Gers sprak ons niet aan. Vaak te vlak, veel te ontgonnen. Te veel grote akkers, te weinig bossen en bosjes. Daar hoefden wij het niet te zoeken.

05 Hoe God in Frankrijk, en wij... (3)

Kwijlen

Van de winter '97 - '98 weet ik alleen nog dat ik hem kwijlend doorgekomen ben. Kwijlend van alle prachtige, en opwindende foto's en romantische beschrijvingen in met name "Huis en Aanbod" (toen m'n lijfblad). En dan de waar voor je geld!!

Voor Hollandse begrippen kost het allemaal niks. Voor 1 miljoen heb je zelfs een kasteel (nog steeds) Niet dat je een kasteel moet willen hebben. Je hebt volgens mij meestal nog een miljoen nodig om het op te knappen. En dan nog een miljoen om het te onderhouden. En daar zit je dan met je kasteel.

Steeds groter

Het was wel een fenomeen, waarop ik mezelf betrapte: Naar steeds grotere en mooiere objecten kijken. En dat terwijl (of misschien wel :doordat) ik geen sou had. Met enige moeite kreeg ik mezelf zover dat ik mezelf beperkte te kijken naar objecten tot FF 1 miljoen. Dat moest toch te financieren zijn. En anders werd het toch ook wel erg klein. (ook al hadden we toen absoluut geen idee wat we precies met een huis in Frankrijk wilden)

De 2^e expeditie

Enfin, het voorjaar (van 1998) was aangebroken, en de voorjaarsvakantie van Martine hadden we bestemd voor onze 2^e expeditie. Ik had met diverse makelaars contact gehad, en her en der wat informatie laten opsturen. Mijn oog was gevallen op een advertentie van een makelaar in de Correze (zo'n 100 km onder Limoges). Er zaten een aantal heel leuke huizen tussen, en de makelaar was heel sympathiek. Zo kom je nog eens ergens. Maar daarvóór zouden we eerst nog naar Confolens gaan (in de zuidoost punt van de Charente). Daar was namelijk een huis te koop wat aan een GR wandel route lag. En dat aspect bracht onze fantasie op hol.

De Pleisterplaats.

Als je niet echt weet wat je wilt, luister dan naar je fantasie. Dan weet je in ieder geval wat je leuk vindt. In onze fantasie zagen wij ons zelf al dorstige wandelaars laven. De bijnaam voor dat huis was dus gauw verzonnen: de Pleisterplaats.

de Pleisterplaats

Van het bezoek aan dat huis leerden we een aantal dingen. Het was allemaal te af. Wij wilden toch iets waar we zelf nog wat konden knutselen, verven etc. Verder stonden er een stuk of 8 werkelijk reusachtige eiken, en de makelaar was bezorgd of de verkopers die wel zouden laten staan. Van dat soort eiken blijken de nodige duizenden guldens waard.

En tot slot: Laat niet altijd 1,2,3 de makelaar het achterste van je tong zien. Deze dacht dat wij, net als alle andere kopers van huizen in Frankrijk, op zoek waren naar rust. En nee, over wandelaars op die GR route hoefden we ons absoluut niet druk te maken. Rust gegarandeerd, geen wandelaars. Beng zei de luchtballon dag droomfantasie. Dag Pleisterplaats. We hebben er overigens ook wel erg om moeten lachen.

De Correze

Van ons bezoek aan de Correze herinner ik me nog dat de (Nederlandse) makelaar inderdaad heel aardig was. Mooie omgeving, maar met de huizen was het niet veel. Ik herinner me nog een huis van Nederlanders dat tussen de heuvels in de volstrekte verlatenheid lag. Dat daar de herten 's avonds in het rond sprongen geloofde je zo. Maar dus ook wel héél verlaten, en dus niks voor Martine. En dan "de Tranenmolen", u raadt het, een verbouwde watermolen. Zo genoemd omdat mevrouw bij Martine in tranen schoot. Ze moesten verkopen, omdat haar man ernstig ziek was. Daarover was ze erg verdrietig, en 't werd haar even te veel. Je maakt wat mee op je zoektocht

06 Hoe God in Frankrijk, en wij....(4)

Indrukken opdoen

Ook al vonden we de Correze mooi, we werden verder gedreven. We wilden indrukken opdoen, en ook andere streken ontdekken. Al kaart bestuderend kwamen we zo in de Lot verzeild.

Three of a kind

Daar zagen we o.m. " Three of a Kind", drie kleine huisjes bijeen ("truttigheid troef", vond ik, "Miss Marple - spruitjeslucht", vond Martine, 't was ook van een Engelse dame), "de Kerk zonder Ziel" ("een van buiten verpest, en verder ongepast huis", vond ik, "prachtige omgeving, van binnen slopen" , vond Martine), en....

Het Huis met het Groene Hart

Dat huis stal ons hart, met name door z'n ligging. 't Lag op de top van een afgetopte heuvel, met heel veel weiland erom heen. Schapen houden dus. Buitengewoon idyllisch.

Er moest veel aan gebeuren, maar er was ook veel van te maken. De volgende ochtend zat het huis nog steeds in ons hoofd. We hadden in de buurt overnacht, en besloten nog een keer terug te gaan. (Ik houd onderweg met de makelaar altijd precies bij waar het huis ligt. Zonder dat vind je ze vaak niet meer terug) We bekeken het huis nogmaals van alle kanten, ontdekten dat ze hier wél een stuk of 30 eiken langs een oprijlaan hadden weg geroofd, en kregen ruzie.

Twee keer kijken

het huis met groene hart

Het was echt een fikse ruzie, waarvan we een beetje moesten bijkomen. Terwijl we op een veldje naar wat scharrelende kipjes zaten te koekeloeren, brak er plotseling kabaal los.

Het lawaai van tientallen motorfietsen. Er bleek een crossbaan vlak in de buurt van het huis!! (later ontdekten we dat motorcrossen een favoriete bezigheid is

op het Franse platteland.)

Voor ons was het gelijk einde bericht. Maar wel hadden we aan den lijve ondervonden hoe belangrijk het is om minstens twee maal te kijken. En dan te bedenken dat er ook tal van mensen zijn die huizen van foto's af kopen. Snappen wij echt niks van.

07 Hoe God in Frankrijk, en wij... (5)

Ruzie!!

Leuk, dat pact van 4 dames, lezers, die allemaal nieuwsgierig waren naar onze ruzie.

'k Heb er erg om moeten lachen. Maar ik vond het ook een terechte vraag. En hij bleek ook nog buitengewoon relevant. Ik had er mijn hoofd al over gepijnigd, maar wist absoluut niet meer waarover die ruzie ging. Eerlijk! Martine gevraagd. D   wist niet meer dat we ruzie geh  d hadden!! Grappig hoe we allemaal op onze eigen manier verdringen (of selecteren) Maar nadat ik haar had teruggebracht in die situatie, wist ze het weer.

Van God los

Kort en goed kwam het er op neer dat Martine mij van God los vond. Van die motorcrossbaan wisten we toen nog niet. Dus was het gewoon een leuk huis, met een prachtige omgeving. Mijn fantasie ging (weer eens) op hol. Ik zag me dat huis al opknappen, met schapen in de weer zijn, van de rust en stilte genieten etc. Ik ging daar zo in op, dat zij in paniek raakte. Paniek bij het beeld hoe ze zichzelf daar zag staan: met een schortje voor en een pollepel in de hand, daar in het episch centrum van het niets. Ze kon zich bij zo'n afgelegen oord niets voorstellen. Hoe mooi 't ook was, haar gevoel was paniek en verschrikking. Had ik dat maar in mijn oren geknoopt...(bleek een paar maanden later)

Wat moet je er in vredesnaam???

Dat was natuurlijk d   vraag, die toen in alle hevigheid aan de orde kwam. Wat gaan we er doen?? Daar hadden we het vanzelfsprekend regelmatig over. Soms ginnegappend, fantaserend, soms serieus. Maar een duidelijk plan of verlangen hadden we niet. Volgens mij moest je dat ook niet te veel hebben. Ik was al zoveel mensen tegengekomen met grote plannen over centrum zus, of centrum zo. En eigenlijk nooit kwam er iets van de grond. Bovendien was ik ervan overtuigd, dat het huis voor een groot deel zelf wel zou bepalen hoe het gebruikt ging worden. Maar leg dat maar eens uit...(dat heb ik dus ook ontelbare malen gedaan)

Geen geld

Maar dat was nog niet alles. Wat Martine ook zeer irriteerde, was dat ik z  lke fantasie  n had, maar geen geld. Hoe ik me dat dan allemaal voorstelde...!!? Tja.. een concreet antwoord had ik daar niet op, maar ook hier w  l een overtuiging. Ik geloofde er namelijk

heilig in, dat het geld er zou komen, zodra het huis er (bijna) was. Maar leg dat maar eens uit....(dat heb ik dus ook...)

Vrolijk doorzoeken

U mag het misschien een beetje vaag over komen, ik ging vrolijk door met zoeken. Zoeken is nl ook leuk, geeft een groot gevoel van vrijheid. Die vrijheid had ik al, doordat ik mijn geld voor een groot gedeelte verdiende tijdens de donkere dagen. Na de "ruzie tocht" had ik niet zo'n uitgesproken idee waar verder te zoeken. Maar vrienden van mij gingen met vakantie naar de Gers. En het was daar zo mooi, dat ik beslist moest komen.

De Gers mooi?? Dat was toch niks?!? Nou ja, waarom ook niet. In ieder geval gezellig. Het zou niet bij gezellig blijven. Ik zou er het "ideale huis" spotten!

08 Hoe God in Frankrijk, en wij... (6)

Warmlopen

De 2e week van augustus was het zover. We gingen onderweg. Eerst warm lopen in de Ariège, bij Monségur. Dat kwam omdat een kennis van mij daar een huis had gekocht. Goeie reden om naar de Ariège te gaan. Mooie streek om te kamperen en te wandelen en huizen te kijken natuurlijk. Want dat was inmiddels de gewoonste zaak van de wereld (had ook wel iets dwangmatigs, maar we moesten...) Dat huis van die vriend was wel extra speciaal: op 900 meter hoogte, uitkijkend op een grote kale berg. Van alles, maar ook heel hoog en heel erg verlaten.

De bezichtiging (deel 1)

En toen was het op naar het ideale huis. Dat lag vlakbij Lannemezan, in het midden, en aan de voet van de Pyreneeën, en een km of 30 van Lourdes. Ik had het al eerder bezocht, maar voelde me onzeker t.z.v. het zaken doen met Franse makelaars. Dus had ik de Nederlandse tussenpersoon op het spoor gezet. Goed nieuws: de verkoopprijs was met FF 60.000 gezakt. Die zaterdagmiddag zal ik nooit vergeten. Wij met z'n drieën, de verkoper met z'n vrouw en kleinkind. Gezellig met z'n zessen van links naar rechts en van voor naar achter door het huis. Hoe geweldig zus en hoe handig zo, en ook nog lekkere karpers in een vijver...'t was allemaal goed, ook Martine was onder de indruk. 't Was allemaal zo positief, dat onze Nederlandse tussenpersoon dacht: Een drankje en doordouwen. Maar wij pasten nog even. Een huis moet je immers altijd minstens 2 keer bekijken....

Het ideale huis

De Bezichtiging (deel 2)

's Avonds woonden we een Fête de Cochon bij, een traditionele varkensslachting annex feestavond bij. Je moet wàt op zo'n mooie zomeravond in augustus. En het hoorde er hier klaarblijkelijk bij, gezien de drommen mensen. Zondagochtend besloten we in alle vroegte terug te gaan, om het huis nog een keer te zien. Ook die zondagochtend zal ik nooit vergeten. Terwijl we daar in een omhelzing genoten van de pracht en de stilte, dacht ik, voelde ik Martine verstijven in m'n armen. Ik keek haar aan en vroeg haar wat er was. Ze stond op tilt, was in paniek, bij het idee te moeten leven in deze afgelegenheid en stilte. "Nooit meer Romke en Eloy" (2 heel dierbare Amsterdamse vrienden) zei ze (vergeet ik ook nooit), en "hier word ik gek in die stilte, en dan die afstand.. ik wil niet". Grote ontsteltenis en ontreddering bij mij. Maar haar stelligheid vertelde me dat het hèèl menens was.

Afkicken

Mijn droom was aan diggelen.. ik was kwaad, ik was verdrietig, ik was onthutst, en ik wist dat het einde bericht was. Het gat was zo groot en gemeend, dat was niet dicht te praten met allerlei rationele argumenten. Ik snapte het ook wel (een beetje), maar had het er ook erg moeilijk mee. Na een dag van stilte gingen we er natuurlijk wel over praten. Al met al ben ik met het afkicken de nodige dagen bezig geweest. De wens om een huis in Frankrijk te bezitten zich door dit voorval natuurlijk niet wegdrücken. Maar 't moest wel anders.

09 Hoe God in Frankrijk, en wij... (7)

Binnen 1 dag rijden!

Hoe het anders moest, was voor Martine wèl duidelijk! Als ik samen met haar een huis wilde kopen, en dat wilde ik, dan moest aan 2 uitdrukkelijke eisen worden voldaan. Om te beginnen moest het huis binnen een dag bereikbaar zijn. Punt uit! 2 dagen rijden is slopend, too much. En het is ook leuk een keer een lang weekend naar je huis toe te kunnen. Later hoorden we ook van makelaars, dat afstand inderdaad een bekend struikelblok is voor mensen met weinig vrije tijd. In veel gevallen gaan die vol enthousiasme het eerste jaar nog 2-3 keer. Het 2e jaar nog 1-2 keer, en vaak komt het derde jaar zo'n huis dan weer te koop. Te grote belasting, die afstand en dat rijden. Wij werden het eens over 800 km rijden, zo ongeveer.

Alleen durven slapen!

Martine wilde ook het gevoel hebben, dat ze alleen in het huis zou durven slapen! Het ging om het gevoel, maar in ieder geval vielen heel geïsoleerd liggende huizen daarmee af. Verder hadden we inmiddels ook een hele lijst met wensen gemaakt, waaraan het huis moest voldoen. Voor mij moest het huis bijv. karakter hebben, minstens 1 bijgebouw, en moest het een betoverend uitzicht hebben.

Daarnaast wilden we allebei dolgraag een grote woonkeuken, moest het snel -gedeeltelijk- bewoonbaar zijn, en moest er binnen 5 km een bakker zitten. En ik had nog een wat vage eis, dat het te ontwikkelen moest zijn.....: Niet dat ik een idee had waarin, maar toch.

Voor m'n 50ste

En passant had ik me ook voorgenomen, dat het huis er vòòr mijn 50ste zou zijn. Dus als we het voor september 1999 niet gevonden hadden, dan zou het plan tot nader order in de ijskast gaan. We hadden namelijk ervaren, dat een huis zoeken in Frankrijk ook makkelijk een levensvullend project kan worden. En hoe leuk ook, ik vond dat het langzaam maar zeker genoeg was, en dat het ergens toe moest leiden, of niet dus.

Geen sou!!

Interessant was intussen ook het feit, dat we eigenlijk geen sou hadden. Martine kon daar af en toe geïrriteerd door raken (waar hebben we 't nou over, we hebben geen cent, hoe kunnen we nou een huis kopen!?!). Ik was er echter heilig van overtuigd, dat het geld er

zou komen als het huis er eenmaal was. Dat betoog heb ik regelmatig afgestoken. Het geld zou er overigens sneller zijn dan we konden bevroeden.

Met de passer

Enfin, met dit soort dingen en met een passer kwamen we de winter door. Met die passer had ik uitgeknobbeld dat er nog 2 à 3 streken te checken waren, boven alles wat we inmiddels kenden. Dit waren Normandier en de Bresse, en ik was ook nieuwsgierig geworden naar de Sarthe. Daar kwam de biologische kip van Albert Heijn vandaan, waarin ik beroepsmatig geïnteresseerd was. De aanleiding voor weer een reisje hadden we ook al: 9 maart 1999 gingen we trouwen.

Tussen de kippen

En zo stonden we 11 maart, net getrouwd, in een witte jas, met een plastic kapje en ontsmette laarzen romantisch tussen de biologische kippen. Vast niet passend in uw beeld van romantiek, maar wij hadden weer zò'n verhaal. De Sarthe kon ons niet echt bekoren, en we hadden ook nog afgesproken in de Bresse. Onderweg dus. De Bresse sprak ons wèl aan, zonder dat we 't geweldig vonden. Veel vakwerkhuisen, met een soort van overkapping eraan, zodat je in de regen toch buiten kon zitten. Eén aansprekend huis, mèt dat betoverende uitzicht, maar ook genadeloos veel werk. En met op zaterdagmiddag grasmaaiende burens aan de ene kant, en verschrikkelijk gehorig blaffende honden en schreeuwende kinderen aan de andere kant. Laat maar.

Het onverwachte geld.

Mijn moeder was eind januari 1999 overleden. Een paar maanden later nodigde mijn vader ons uit voor een etentje. Wat schetst onze verbazing toen hij ons mededeelde dat hij besloten had ons het kindsdeel uit te keren! Hij kon van zijn pensioen goed leven en had het geld toch niet nodig. Had liever dat wij nu, nog in de kracht van ons leven, er iets leuks mee deden. Die vader van mij toch! Geheel onverwacht was het huis binnen handbereik.

Normandier

Begin juni toog ik met mijn vader naar Normandië. Zo'n streek die je eigenlijk wel kent, maar toch niet. Leuke gesprekken met lekkere cider makende boeren, dat wel. Mijn vader was erg enthousiast over een paar huizen, *zie hierboven*, vond ze erg ludiek (zoals hij dat noemde) Maar voor mij zat hèt huis er niet tussen. Echt niet. Wel een mooie streek.

Nogmaals de Bresse

De tijd tikte door, de Bresse doolde door mijn gedachten. Was ie het nou wel of niet? Tijd om af te vinken. 2 weken later opnieuw met m'n ouwe heer op stap. Nogmaals een paar huizen bekeken, maar 't was binnen 2 dagen duidelijk: de Bresse was het niet. Inmiddels had ik ontdekt dat aan de andere kant van de Autoroute du Soleil de Morvan lag. Daar moesten we ook nog maar eens even een kijkje gaan nemen. De afspraak met de makelaar was gemaakt. Kwestie van oversteken. Zo gezegd zo gedaan.

10 Hoe God in Frankrijk, en wij (8)

Mooie Morvan

Juni '99. We hadden met de makelaar afgesproken in Autun, aan de zuidoost rand van de Morvan. Een vriendelijke, ter zake kundige Nederlander. Hij wilde van alles weten over mijn voorkeuren aangaande huizen. Maakte zo een selectie uit zijn portefeuille, en daar gingen we. Ik raakte verrukt. Wat een mooi en aantrekkelijk landschap! Boeiend ook hoe je volstrekt gevoelsmatig je tot een landschap voelt aangetrokken, of niet!. Dat kun je ook nauwelijks uitleggen.(nog steeds niet)

Onmerkbaar regen

Nog boeiender: een paar weken later bleek dat ik 5 jaar terug al in de Morvan geweest was. Toen was ik absoluut niet onder de indruk geraakt van het landschap. Nou is die Zuid Morvan ook wel apart. Het landschap is open, terwijl daar ook de hoogste bergen zijn. (tot 900 m) En er valt ook de meeste regen, tot 1600 mm toe (in Nederland valt zo'n 800 mm) Maar dat merkte je volgens die makelaar nauwelijks. Het regende daar harder, meer mm's per uur!. "Ja, ja", dacht ik vermoeid zuchtend, weer zo'n makelaarspraatje. Maar 't kan genadeloos hard regenen in de Morvan, en inmiddels geloof ik dat ie nog gelijk heeft ook.

Bingo!

De eerste 2 huizen waren om warm te lopen. Aardig tot niks, maar je krijgt zowel gevoel voor prijzen. Het derde huis was bingo. Langgerekt, tegen een heuvel op, prachtig uitzicht. Joekel van een woonkeuken met open haard, grote vertrekken, 4 ha land. Fantastisch!! Eén probleem: ik moest staande het bezoek beslissen.

Mietje

De eigenaar, een oud landmacht officier was ziek. Ze moesten weg, hadden een bod, hoopten op een beter. Toen ik over mijn vrouw begon vond hij me maar een mietje. Ik vond het toch een mooi huis?! Nou dan! Dan kocht ik het toch!!? Ik kreeg hem niet aan z'n verstand, dat ik zo niet getrouwd was. Overigens: Toen Martine het later zag vond ze ook dit huis te onveilig. Waarop ik wel een tikje de weg kwijt raakte over veilig en onveilig. Allemaal heel veel gevoel, geen peil op te trekken.

Verkocht

Ik had nog gehoopt op een paar dagen respijt, maar 't huis was een paar dagen later verkocht. Daar heb ik toen een tijdje immens van gebaald. Maar 't was ook duidelijk, dat ik verkocht was aan de Morvan. Twee weken later was ik er terug. Rondrijden, kijken met makelaars, zonder succes. In het Noorden een iets minder aantrekkelijk landschap dan in het Zuiden, geslotener, maar ontroerend mooi. De Morvan al uit, kocht ik nog een nieuwe L'Immobilier. M'n oog werd getrokken door een bijzondere advertentie.

la Vie au Chateau

M'n hart bonsde! La Vie au Chateau voor FF 750.000 kon natuurlijk niet. Maar toch...

't Ging om een voormalige boerderij met tal van opstallen, cour, boomgaard en 4 ha land. Het kasteel dat waren de burens. Thuis als een speer de documentatie opgevraagd. Dit moesten we zien. Maar eerst wachten tot Martine vakantie had. 10 augustus was de dag.

11 Hoe God in Frankrijk, en wij...(9)

La Vie au Chateau

We hadden onze intrek genomen op de camping van Lormes. Op 10 augustus reden we achter de makelaar aan. Rechtsaf naar "les Granges". Kronkelig oprijlaantje op, na 100 m rechts het kasteel. Geen Disneykasteel, meer een hèèl groot landhuis, gelegen in een heel groot park, met allemaal heel grote bomen. Dik 50 meter verder 2 huizen: links een klein, rechts een langgerekt wit huis. Daarachter nog een huisje, waarna het laantje landweggetje werd, met daar nog een huis. Ons huis de voormalige boerderij, de rest bijgebouwen. Vroeger allemaal behorend bĳ, nu onder de rook vàn het kasteel, alles opgesplitst.

De makelaar liet ons binnen en we waanden ons in de Jordaan. Een tikje donker, rustiek meubilair, en een bont jaren '70 dessin op de vloertegels: olijfgroen met geel en oranje. En er niet bij passend bont behang. Hier moest trouwens een tegel en behangfreak aan de gang geweest zijn. In elke kamer andere tegels, in elke kamer een ander, niet passend, bont behang. Maar eerlijk gezegd vonden we dat wel charmant.

Ongelukjes

Het huis bleek ook al ergens tussen de 15 en 20 jaar leeg te staan. Met alle gevolgen voor datzelfde behang: dat hing her en der in flarden en vellen aan de muur en het plafond. Ook waren er wat ongelukjes geweest: 2 keer een lekkage, en een andere keer waren 5 van de 9 gietijzeren radiatoren stuk gevroren. En toen de makelaar op de zolder een luik open deed

vlogen er plotseling een stuk of 20 vleermuizen om ons heen.

Groot

Het huis was groot, supergroot, 28 x 7, met ook nog eens een zolder. Los van al die tegels en het behang waren we ook erg gecharmeerd van de grote vertrekken, met name de keuken van bijna 30 m2.

De woonkamer

de keuken

Ook de woonkamer mocht er zijn, met een immense open haard. Jammer alleen van die granieten bar met die enorme eiken balk er boven op. Echt prachtig waren de oude stallen en schuren: Tezamen met het huis vormden ze een cour van bijna 800 m2! En we kregen er ook nog een boomgaard bij, en een heuvel van 4 ha. Groot en imposant allemaal, maar ook wel heel groot, en ook heel veel werk.

Uitstraling noch uitzicht

Jammer ook dat het dak van 1 van de schuren half op instorten stond. Herstel zou een vermogen kosten, mogelijk bijna een derde van de aanschafprijs. En jammer dat het huis helemaal strakgetrokken en wit gepleisterd was. Totaal geen uitstraling, en helemaal niet passend in deze streek. Bovendien stond bovenaan mijn verlanglijstje een object met een adembenemend uitzicht. En hoe mooi en romantisch zo'n cour ook is, uitzicht heb je er niet. En die heuvel zag je ook niet.

Hoe intrigerend en charmant ook, dit moesten we maar niet doen. Alles was een beetje té. We wisten niet dat het huis daar anders over dacht.

het huis met de Malle Schuur gaat het dus niet worden, dachten we....

De Malle Schuur; de 'wond' links van het midden

close up van de wond

12 Hoe God in Frankrijk, en wij ...(10)

't Bleef hangen

Met die makelaar zijn we toen nog een dag lang andere huizen wezen bekijken. Zonder resultaat. Dus op naar Biarritz voor een weekje in de golven. Maar 't huis bleef hangen. Zodanig zelfs dat we zijn teruggedreden. Nogmaals kijken, nu (stiekem) zonder makelaar. Tsja... 't Had toch ook veel wèl. Toen tòch door naar Normandïe: Had Martine nog nooit goed bekeken. Dat was een paar dagen later wel anders. We vonden Normandïe wel èrg grasgroen.

t Enige huis dat indruk maakte was "het huis zonder badkamer", wat verder wel buitengewoon lieflijk was, met bovendien een stralend uitzicht. Toch maar niet. Belangrijkste reden: dat huis in "les Granges" had zich op een of andere wijze in ons genesteld. We hadden het er anderhalve week elke dag over gehad.

Nu of nooit

Enfin, in deze staat begon half augustus het leven weer. Ik werd eind augustus 50, Martine begon weer met lesgeven, en verdween 2 weken later het ziekenhuis in: ter observatie na een enorme buikpijn aanval. Ik was het huizen zoeken inmiddels ook een tikje zat. 't Hield me teveel bezig. Kreeg van de makelaar uit de Morvan nog weer informatie over een interessant object, en dacht : nu of nooit. Nog een keer kijken, en dan wordt het wat, of ik stop er voorlopig mee. En zo ging ik met vriend Cees onderweg, 3 weken over tijd (d.w.z. na mijn 50ste!), vrouw in 't ziekenhuis of niet.

Twijfels weg

Dat nieuwe object was niks. Dus gingen we de volgende morgen met de makelaar nogmaals naar "les Granges". Onderweg in de auto zat ik stil te piekeren. Welke prijs zou ik eventueel willen bieden? Wat was realistisch? Waarvoor zouden ze het willen laten? Min of meer intuïtief kwam er een prijs bij me boven.... Opnieuw dat hele grote huis bekijken. Cees was onder de indruk. Zag bovendien allerlei dingen die mij nog niet waren

opgefallen. Dat hielp mij veel. Mijn twijfels verdwenen. Wilde ik eerst nog nadenken en uitzoeken, nu zei ik tegen de makelaar: laten we nog even wat gaan drinken.

Bieden!!

Onder het kopje koffie pakte ik een bierviltje, bij gebrek aan een sigarendoos. Ik zette snel wat cijfers op een rij. Na wat optellen en aftrekken kwam ik precies op het bedrag dat ik in mijn hoofd had (gekreken)!! Dat kon geen toeval zijn. Niet meer zeuren dus, dacht ik, en deed het bod. Met de mededeling erbij dat dit was wat ik wilde betalen, en geen draad meer. 't Was een serieus bod, 12% onder de vraagprijs. Ik wilde het huis nou hebben ook.

Truc

De onderhandelingen duurden uiteindelijk 6 weken. De verkopers waren onderling gebrouilleerd, en dat communiceert lastig. Bovendien wilden ze niet naar mijn bod zakken. Uiteindelijk verzoon ik de truc dat ik ietsje wilde stijgen als zij alle (ouwe meuk jaren '70) huisraad zouden laten staan. Daarmee gingen ze akkoord. Zij het, dat we in november - doodleuk- te horen kregen dat ze het huis toch aan het leeg halen waren. Wij naar Frankrijk. Ik hoorde de verkoopster -Madame B- nog door de telefoon van de makelaar gillen "Madame, j'ai vendu ma maison, mais pas mes meubles"!! Daar was dus iets fout gegaan, wat gelukkig ook weer goed kwam.

13 Hoe God in Frankrijk, en wij.... (11)

Klusjesmannen

Dat gedoe met die meubels was sneller geregeld dan we gedacht hadden, en dus hadden we tijd over. Wat nu?, na wat zonnen (het was een wonderschone dag), en omgeving verkennen... Plots herinnerde ik me de lijst die we hadden. De lijst met Nederlanders die in de buurt van alles en nog wat deden. Van hotels runnen en yoga-les geven, tot en met Indische maaltijden cateren en grasmaaien. Daar stonden ook echte klusjesmannen tussen. En daaraan zouden wij - met zo'n huis, en onze rechterhanden - grote behoefte krijgen. Waarom er niet vast één gevonden?

Bram

Het was 10.45 en nr. 1 van de lijst was niet thuis. Nummer 2 wel. Ik legde uit waarom we belden, en of we even op de koffie mochten komen? Wanneer?? Nou, eens even kijken,

over ongeveer een half uur. Schikt dat? En zo ontdekten we Bram (en Annelies) Toen we wegrede zei ik tegen Martine: Dit is de man die onze centrale verwarming weer aan de praat gaat krijgen. (die zo'n 30 jaar oud was, en 15 jaar had staan roesten) Ik zag in Bram de uitvinder en alleskunner, die hij ook bleek te zijn. Later heb ik me nog wel eens een tikje gegeneerd gevoeld over onze wel erg directe aanpak, maar zij vonden het OK.

de hoekbank

We zouden vlak voor Kerst tekenen. Maar door wat getreuzel met de hypotheek, werd dat uiteindelijk 3 januari. Tot onze verbazing bleken tal van hotels vol te zitten. Veel Fransen maken van Oud en Nieuw een korte vakantie. Zodoende namen we met vriend Rick en vriendin onze intrek in een wat verder wegliggend hotel. Veel dingen hebben betekenis in het leven, zo ook dit. In dit hotel maakte ik nl. kennis met de hoekbank. Op dat ding kon je met gemak met 6 -7 man rondom hun immense open haard zitten. Geweldig en super romantisch. Ik werd gelijk verliefd op dit fenomeen. Die wilde ik ook! (hij is inmiddels te koop, de onze: te groot, te massaal; bij ons werkt ie niet)

2 turven hoog

En zo brak dan de grote dag aan. We dachten als eerste bij het huis te zijn, maar de verkopers waren er al. Daar kwam ze aangestokt, de 82 jarige, 2 turven hoge Madame B, met een dochter en een kleinzoon in haar kielzog. Nooit zullen we haar vergeten, deze kleine felle heks. Zij die overduidelijk de baas was, en hoogstpersoonlijk de rondleiding en uitleg voor haar rekening nam. En maar bleef zeggen "Je vous laisse beaucoup de choses, M. Mol, je vous laisse beaucoup de choses". Ze meende het oprecht, zoals iemand die afscheid neemt van dierbare zaken, maar zonder realistische kijk.

de nalatenschap

Wat ze achterliet was een losbandige verzameling oude, versleten stoelen, lampen, tafeltjes etc etc.,naast bv een paar honderd lege flessen. Maar er zat veel tussen wat zij nog zeer de moeite waard vond. Zoals de spiegel in de badkamer die ze van haar man cadeau had gekregen, de rozen die ze speciaal uit Nederland geïmporteerd had, en de buitenlamp (c'est pas mon gout, redde de makelaar zich eruit, die haar goedertierenheid moest beamen) En niet te vergeten de keuken met al z'n apparaten, die het volgens haar allemaal nog fantastisch deden. Tot slot moest ik speciaal mee naar de kelder: ze liet ons nog iets heel bijzonders na. Dat bleek een authentieke formica keukenkast, maar 't ging haar om de inhoud, een bonte verzameling van armetierig, niet bij elkaar horend noch passend servies, zoals we nog nooit gezien had. Hoe reageer je aardig, als je denkt "wat een zootje"?

14 Hoe God in Frankrijk, en wij... (12)

Chaos en folklore

Bij de notaris

Enfin, na deze uitgebreide rondleiding was het op naar het kantoor van de notaris. Daar raakten we verzeild in een absolute folklore. Uiteindelijk zaten we maar liefst met z'n twaalfen opgepakt in een veel te klein notariskantoor: 2 notarissen, 3 makelaars, 3 verkopers, en wij met z'n vieren.

De notaris werd 4 keer gebeld, moest 2 keer weg om te kopiëren, en raakte de weg kwijt bij het aangeven wat wel en niet ons eigendom werd.

Kortom een chaotisch gedoe, met veel spraakverwarring.

Eindelijk eigenaar

En passant werden we ook nog overvallen met enige tientallen servituten, die ten tijde van de opsplitsing vastgesteld waren. Daar begrepen we natuurlijk nauwelijks wat van.

Even een moment van lichte onrust. Gelukkig was de houding van de notaris en vooral onze makelaar geruststellend. Doorhobbelen maar. Toen was het tijd voor de handtekening en de overdracht van maar liefst 5 bossen sleutels met een gewicht van bijna een kilo. Het was 3 januari 2000, en we waren eigenaar!!!

Op elk potje

En zo eindigt het relaas van onze zoektocht. Daarmee is ook de cursus huizen zoeken voltooid, en weet u hoe wij in de Morvan verzeild geraakt zijn. Ik krijg plotseling een sterk "op elk potje past een dekseltje gevoel". Dat dit object uiteindelijk toch verkocht is, en dat **wij** de kopers zijn is echt bijzonder. Heeft een hoog "wie had dat nou kunnen denken" gehalte.

Nogmaals: te groot

Het huis kwam leeg door de dood van meneer B. Daarna heeft het zo'n 15 jaar - leeg- te koop heeft gestaan, en niet zonder reden. Destijds vroegen ze er teveel geld voor. OK, dat kan. Maar gaandeweg werd ook een ander probleem duidelijk. Het was te groot! Te veel!

Les Granges vanuit de lucht; rechts het begin van 4 ha weiland

Mijn vriend Wim heeft eens uitgerekend dat we ruim 4000m³ gekocht hebben, verdeeld over maar liefst 6 gebouwen en gebouwtjes. En wat ga je daar in Godsnaam mee doen? Daarop blijken veel aspirant-kopers hun tanden stuk gebeten te hebben. En terecht. Bewoonbaar of bruikbaar maken van al dat boerengedoe kost bovendien een vermogen.

4 ha weiland in de zomer,

en in de winter

Oplossing:geen idee!

Wij hadden geen echte ideeën over wat het moest worden. Wilden alleen mooi maken en bewonen. Ervan genieten. Dus verzoon ik "we hoeven er niets mee met al die gebouwen,

't is een mooi decor wat we erbij krijgen". Probleem opgelost.(zo hadden ze er nog nooit naar gekeken, zei later een makelaar tegen me)

Afschrikwekkende lijst

Een ander obstakel van dit object werd gaandeweg het achterstallige onderhoud. Een lekkage hier, en een lekkage daar. Een nog bewoonbaar te maken zolder, en 6 van de 10 radiatoren stuk gevroren. De "gewone" vochtigheid die gewoon doorging met zijn werk.(wat goed te zien was aan bv het behang) Een immense, afschrikwekkende lijst met (grote) klussen. En dat voor 2 mensen met ieder 2 linkerhanden!?! Soms snap ik het achteraf zelf ook niet helemaal meer, maar ik zag het toen niet als een probleem.

Links op de voorgrond het kasteel, rechts de Malle Schuur; let op de paadjes op het cour

Leven en klussen in de Morvan

Gewoon beginnen leek me. We zijn dus gewoon begonnen, met de keuken en de cv.

En begonnen tegelijkertijd met leven. Hoe provisorisch ook. Over dat leven en klussen gaan we het de komende maanden hebben.

Naschrift

Uiteindelijk heb ik in die columns nauwelijks over het klussen geschreven. Vermoedelijk doordat als we met een klus bezig waren, daarover in het van dag tot dag leven niet zo gek veel te vertellen was. Hoe boeiend kun je schrijven over dagenlang schoonmaken, schuren, voegen, verven end? Pas nu, terugkijkend, realiseerde ik me wat we voor buitengewone inspanning(en) gepleegd hebben, wat voor megaklussen we gedaan hebben. Die verdienen een podium, en dat krijgen ze bij deze hieronder.

Eerst de klussen, dan het leven.

II Mega en andere klussen

01 Inleiding

Eerlijk gezegd was les Granges achterlijk groot. De lichtzinnige manier waarop wij het gekocht hebben, en er mee aan de slag gegaan zijn, getuigd van een grote mate van argeloosheid en onbevangenheid. Die gingen gelukkig gepaard met een even grote mate van enthousiasme en zin, waardoor de grote klussen nooit als groot gevoeld hebben. En natuurlijk wisten we ons ondersteund door onze alleskunner Bram, die al het kundige werk deed. Hij voelde zich op zijn beurt meer dan thuis in onze gezellige en relaxte sfeer van 'we zien wel', en 'doe maar, dat klinkt goed', wist zich meer dan zeer gewaardeerd.

Hieronder een opsomming van de belangrijkste en bijzonderste klussen.

De Bramklussen

Tsja, waar waren we geweest zonder Bram? Bram was van de megaklussen: Het maken van de keuken, het weghakken van de granieten bar in de woonkamer en van het bewoonbaar maken van de zolder. En Bram was van een schier oneindige hoeveelheid kleinere klusjes, van het ophangen van lampen, het verhelpen van verstoppingen tot you name it. Ja, waar waren we geweest zonder Bram...?

Bram's 1^e: De CV

Bram's eerste klus was tegelijk zijn grootste huzarenstuk. We spreken februari 2000. We hadden dan wel een dak boven ons hoofd, maar verder was dat huis steenkoud. Een kachel hadden we niet, maar wel een centrale verwarming. Jammer dat die 16 jaar geleden voor het laatst had gebrand. En dat de helft van

de radiatoren 'geklapt' was tijdens een onverwachte vorstperiode. Toch maar kijken of ie aan de praat te krijgen was..

Bram ging aan de slag...nadat hij die radiatoren had afgekoppeld natuurlijk. ik was al een paar keer wezen kijken hoe het ging toen hij het huis in kwam, en vroeg of hij een wc deksel mocht slopen. Okay.... Hij viste er een plastic pennetje uit dat hij wel een half uur met warmte en slijpen net zo lang bewerkte tot het paste... En ik zal het nooit vergeten: Met een grote plof en een zwarte rookwolk sloeg die ketel aan!!

Onwaarschijnlijk! Geniaal! Waanzinnig! Wat een tovenaar! Koud bleef het, maar we konden nu in ieder geval douchen!

02 Bram's 2^e: de keuken (een ongelukje)

We hadden besloten dat de keuken ons eerste project zou worden. Logisch, dat hij was bijna 30m² groot, dat zo onze natuurlijke leefomgeving worden. Tegenover de buitendeur was de keukenwand betegeld. Wit met een geel bloemetje. Na tal van overlegmomenten hadden we besloten die wand te handhaven. Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld al het behang, dat er her en der bij hing. Dat weghalen en de muren herstellen was al werk zat. We hadden ook besloten waar het aanrecht zou komen: Tegen de 'cour' kant. Dat betekende dat Bram een metertje van die tegelwand (7m x 2,80m) moest "wegsnoepen".

Ergens in maart gaat 's avonds de telefoon in Amsterdam. Bram aan de lijn. Er was een klein ongelukje gebeurd. Terwijl hij voorzichtig dat metertje tegels aan

Bram met z'n 4 m² tegelwand, een ongelukje..

het weggakken was, was er plotseling een m2 of 4 tegelwand naar beneden gekomen. Hij had ternauwernood kunnen wegspringen. Mobiele telefoons waren er nog niet, dus een foto kregen we niet. We namen het min of meer ter kennismaking aan, en zouden wel zien.

Toen ik eind maart weer aankwam was het in 1 opslag duidelijk: de rest van de tegelwand moest er ook af. Wat er zichtbaar bleef, zag er alleen niet uit, en dus bleef het daar niet bij: Er zat een granieten muur onder, en die moest ook helemaal schoon gebikt worden. De eerste megaklus bleek geboren

Het grove werk

de man met de beitel

Het grove werk hebben we de eerste week van april gedaan, dagen zijn we er mee bezig geweest. En daarna moesten de voegen uitgebikt worden, zodat die opnieuw gevoegd konden worden. Daar heb ik de eerste week van mei aan besteed: Uren, dagen, van 's ochtend vroeg tot 's avonds laat heb ik als een soort Michael Angelo (zo voelde ik me!, ik genoot!!) die muur staan bewerken. Duizenden tikken van de hamer op m'n beitel, (waarvan 1 op de 1000 op m'n hand)

Langzaam maar zeker gaf de muur zijn schoonheid prijs...

Daarna was het voegen geblazen, echte Sisyfus arbeid: cement er tussen proppen, dan de voeg glad maken met een sponsje, en dan voorzichtig het achtergebleven cement van de muur wassen. (dat moest van Bram, op straffe van een grijze waas die ons eeuwig zou aanstaren)

Martine voegt zich een oordeel

Met de rest van de muren en het plafond was het overigens belabberd gesteld, maar ook die hadden we inmiddels ook hersteld, en geschilderd.

Belabberd plafond

de 'affe' keuken

Hersteld en geschilderd, 2 woorden, waarachter ook weer een mensenleven aan tijd verborgen zat hè..! Ook weer een klus van formaat .

Dit alles met een pracht van een supersfeervolle keuken als resultaat.

04 Guy

Gaandeweg voorjaar 2000 begonnen we ook de rest van het huis bewoonbaar en mooi te maken. Dat betekende allereerst het huis opruimen, en auto's vol met zooi afvoeren.

Na het opruimen kwam het schoonmaken, eindeloos schoonmaken. Toen kwamen er bedden en beddengoed voor de 3 slaapkamers, er kwamen gordijnen en nacht en andere kastjes, elke zondag gingen we naar een vide grenier om spulletjes te scoren. Beetje bij beetje werd het een echt, leefbaar huis. Tot we op een goed moment besloten dat het parket op onze slaapkamer geschuurd en opnieuw gelakt moest worden.

We kenden inmiddels Guy. Een aardige, rustige, tikje speciale man. Guy had een

kalend hoofd met lang sliertig haar aan de zijkanten. En op dat hoofd een muts, zomer en winter. Dat deed hij om te zorgen dat hij zijn hoofd niet meer stootte, iets waarvan hij zonder muts ernstig last had, zo verklaarde hij. Guy was de man die de schuurmachine kon hanteren, en de klus kon klaren.

Zo gezegd zo gedaan. Het zou een stoffige boel worden, de slaapkamer hadden we helemaal leeggehaald. Na een minuut of 20 dacht ik even te

kijken of alles okay ging.

Guy

Ik deed de deur open, en keek in iets wat het midden hield tussen een sneeuwstorm en griezelig dikke mist. Hier ging iets niet goed. Ik riep Guy, maar die hoorde me niet. Ik ging naar binnen en haalde de zwaar bestofte schuurder uit z'n trance. Wat bleek... de slang naar de stofzuigerzak was losgeschoten, en daarin had hij geen erg gehad...

Maar dit verhaal doet Guy tekort. Hij was een super geconcentreerde en zorgvuldige werker. We zouden in 2001 nog veel plezier van hem hebben toen we de zolder gingen ontsluiten.

05 Bram's 3^e: de Bar

Achter Martine: de Bar

De vorige eigenaren waren drinkeboeren of feestneuzen, ze hadden zich zelf in ieder geval vergast op een heuse bar in de woonkamer. Hij is te zien achter Martine. Wij vonden het een granieten monster en een sta in de weg. Dus er kwam een moment dat de bijl erin ging, dat wil zeggen de pneumatische hamer. Het was weer een heel spektakel, wat we aandurfdn omdat we nog wat extra tegels hadden om het gat in de vloer te dichten.

06 Bram's 4^e: De zolder

Ontegengesteld het grootste project. Gaandeweg ontdekte ik hoe leuk klussen is, en hoe leuk het organiseren van zo'n hele verbouwing is. Dus toen we eind 2000 de benedenverdieping 'af' hadden, was het bijna vanzelfsprekend dat we de zolder zouden gaan ontginnen.

Doorkijk van ruimte 1 naar 2

Die zolder bestond uit 3 (lege) compartimenten van allemaal rond de 40 m². In de middelste ruimte was er al een rudimentaire douche en wc aangelegd. Na geruime tijd puzzelen besloten we uiteindelijk ruimte 2 te bestemmen voor een kamer en gang, en van ruimte 3 1 hele grote kamer te maken.

Van 3-7 maart 2001 hebben we met 4-6 man de 'infrastructuur' (muren en deuren) aangelegd, achteraf gezien een heroïsche daad. De 3^e week van maart kwam het plafond erin en hebben we vrijwel alle buitenmuren gestuukt en de plafonds geschilderd, dit keer met 4 man.

Infrastructuur

Ook de nok moet geschilderd, toch, Cees?

De 1^e week van april heb ik de badkamer afgetegeld, en had Bram inmiddels overal de elektra aangelegd. De laatste week van april heb ik met Martine de

achterste kamer behangen en geschilderd. In de loop van mei kwam het kastanje parket binnen, dat Guy begin juni in de 2 nieuwe kamers gelegd heeft. Een heftige precisieklus, chapeau Guy.

We hadden veel aandacht besteed aan de isolatie, ik was als de dood dat elke stap boven beneden als een oordeel zou doorklinken.

Guy legt parket

behangen

In juni namen we tapijt mee uit Nederland voor de gangen, en begonnen we met het stuken, schuren en schilderen van de 1^e ruimte. Dat was overigens wel een hilarische en tikje riskante rit, met die 2 roze, 4 meter lange condoms bovenop de Berlingo.

Tussen alle gasten door zijn we tot september bezig geweest met de 'finition', zoals de Fransen dat zo fijn noemen, de K klusjes, die onnoemelijk veel tijd kosten.

Toen begin september de tegelvloer in de 1^e ruimte gelegd, en gevoegd!, ook een duivelse klus.

40m2 voegen, een duivelse klus

40m2 tegelen, en....

Eind september kwamen de radiatoren waarmee deze mega klus was geklaard.

06 De buitenboel

De eerste keer dat ik terugkwam, eind januari 2000, had ik een Berlingo met aanhanger bij me. Die zaten vol met planten, struiken en bomen die ik had meegenomen uit onze volkstuin "Klein Frankrijk" . Dit alles tot grote verbazing van Bram trouwens. Dat hoorde ik overigens pas jaren later. Het bleek zijn succes verhaal als ie bij andere mensen over ons sprak. 'Waar ie nou toch aan het klussen was... die begonnen met de buitenboel..' (dit in tegenstelling tot normale mensen, die begonnen het binnen gezellig te maken, en/of de luiken te schilderen) Mijn droombeeld was ons cour van zo'n 700m2 om te toveren tot een soort van

lusthof. Dus om te beginnen weg met de dennen!

Weg met de dennen,

Daar waar die gestaan hadden bleven
vanzelf perken over. Die strooide ik vol
met wilde planten mengsels. Er
stonden al grote rododendrons en
rozen, en er kwamen pruimenbomen en
kruisbessen en nog meer borders en
rozen bij. **in de fik ermee**

Aan grasmaaien deden we niet, we maaiden
paadjes. Wel zo handig.

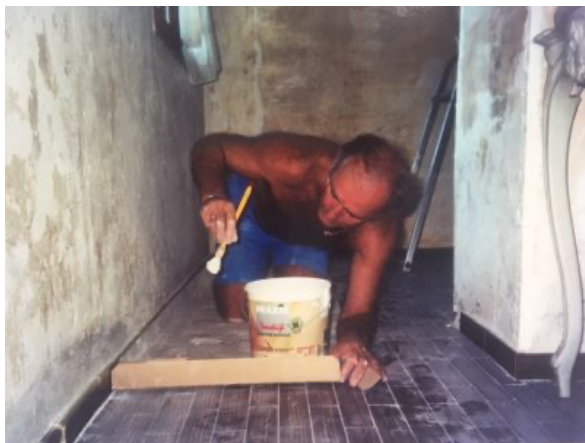

En zo ontstond er een weelderig
begroeid cour, met een
magische uitstraling. Niet van
de ene op de andere dag, niet
zonder eelt op m'n handen, dat
spreekt.

Elke deur z'n eigen pad

07 Klussende gasten

We wisten al vrij snel dat we ons huis wilden openstellen voor familie en vrienden. Maar ook zonder dat waren ze vermoedelijk toch wel gekomen, iedereen was stik nieuwsgierig. Dus kwamen eind april al de eerste gasten, allemaal familie, die kwamen bewonderen, koffie drinken en een vorkje meeprikken. Koken deden we nog op een campingbrandertje. Onze eigen werkzaamheden, vooral *eindeloos stuken en verven*, gingen gewoon door.

Dolf verft

Rick tegelt

Dat werd anders toen de zomer vakantie aanbrak: De toestroom van gasten nam toe, en sommigen hadden ècht zin om iets te doen of iets toe te voegen. Zo werd er (oneindig!)gepoetst en opgeknapt, werd er behangen en opgehangen, gewied en gesnoeid getimmerd en getegeld. Met als grappige bijkomstigheid dat ik heb leren behangen en tegelen.

Dolf behangt

Harrie behangt

Gert wiedt

Anja knapt op

Wim hangt op

08 De Kaniknietalleen klussen

Er waren klussen die klein of overkomelijk leken, maar die je toch niet in je eentje aan kon, of wilde. Een paar voorbeelden:

De Gietijzeren radiatoren

Er waren er 5, en ze wogen lood, de grootste ergens 80-100kg. Erfenis van een onbezonnen moment: tijdens de winter niet (op tijd) aftappen die dingen. Stuk gevroren dus. Ze waren ook onhandelbaar, dus met moed, beleid en voorzichtigheid hebben we ze met z'n 5'en afgevoerd naar 1 van de schuren. Later zijn ze afgevoerd door 2(!!) 'ferailleurs', oud ijzerboeren uit Clamecy. Mannetjesputters die jongens.

Het kastanjeparket

Voor de zolderkamers hadden we voor ècht kastanjeparket gekozen. Kostte een paar centen, maar dan had je ook wat. Werd geleverd in stroken van 7x2,3 cm, in allemaal verschillende lengtes. Het ging om 50 m², ik schat 80/90 bundels. Die moesten allemaal naar de zolder. Liever niet binnendoor? Dan buitenom. Klusje gedaan met 6 man, met Chris in een hoofdrol op ladder. Guy heeft het gelegd, ik heb het een paar keer gelakt. 50 m² hè...!!!

de

Het smeedijzeren sierhek

Bij het huis hoorde ook een m2 of 5 smeedijzeren sierhek. Het laat zich raden dat dat door de tand des tijds nogal was aangetast: het was een roestige bende.

Dus toen we in de loop van 2001 een beetje uit de klussen en klusjes begonnen te lopen, werd de tijd rijp om dit project aan te pakken.

Voor het mooi moest het eigenlijk helemaal van verf ontdaan en opgeschuurd worden. Maar na een kwartiertje klooiën bleek dat geen optie. Dat zou maanden duren, en was bovendien echt een 'haat' klus. Gelukkig bleek er Hammerite te bestaan. Een soort kleefverf die je over alle ouwe verf heen kunt schilderen. Te koop in een stuk of 6 primaire kleuren. Je hek krijgt er een egale kleur van, van dichtbij zie je natuurlijk dat het broddelwerk is. Wij kozen voor de Hammerite.

Na een kleurproef besloten we dat het hek rood zou worden. Dat lukte uiteindelijk, maar niet zomaar. Wat een zenuwenwerk! vond iedereen. Hoe je je ook inspande, telkens bleek je stukjes vergeten te zijn. En na een uur was je 'overzenuwd'...

Uiteindelijk hebben vele handen de klus geklaard.

**De kleurproef, en
het eindresultaat**

Vele handen

09 Arnold

En dan was er nog 1 bijzondere klus, en het aanleggen van het stoepje voor de keukendeur. Daar was het bij regen altijd een drassige modderbende, teveel gedoe met inloop. Ik had ze in Lormes een keer bezig gezien met heel mooie, kleine granieten keitjes, de zogenaamde *pavées*, en had ergens in mei al een vrachtwagen vol van die dingen laten afleveren. Nu nog leggen....

Voordat we aftrappen moet ik nog 1 dingetje melden: Het terrein voor de deur liep licht af richting het cour. En laat ik nou van 'go with the flow' zijn, van volg de natuurlijke vorm... dan valt de stoep weg in zijn omgeving. Dat staat het mooist, in mijn ogen...

Begin augustus arriveert Arnold. Arnold was een collega van Martine, en docent "*Groen, aanleg en onderhoud*". Arnold had zin in een klusje, vroeg zich af waar die berg keitjes voor diende en zag z'n kans. Hij wilde dat stoepje wel aanleggen, dat leek hem leuk. Een docent aanleg leert zijn leerlingen natuurlijk hoe je zo'n stoepje waterpas legt, met een lichte afloop. Die aanpak zit ingeslepen, zit bijkans in z'n genen. Dus toen ik begon over Niet waterpas, dat waterpas niet de bedoeling was dus, keek hij me glazig aan alsof ik bevangen was... En begon me uit te leggen dat je zo'n stoepje waterpas moest leggen. Punt. Er bestond echt maar 1 ding: Wa.....!!!

Arnold en het waterpasstoepje

Ik probeerde nog een aantal keer dat ik niet waterpas leuker vond, meer bij de situatie, bij het geheel vond passen, de uitstraling prettiger vond..... Wat ik ook aanvoer, geen enkel argument vond gehoor, het werd waterpas, of het werd het niet, zo zei hij uiteindelijk. Ik vond het een bizarre houding, je doet tenslotte zo'n klus voor iemand, mij in dit geval, maar hij was niet te bewegen... Ik wilde er geen ruzie van maken, en wilde ook wel van die berg keien af, en heb uiteindelijk ingestemd. Met een heel trotse Arnold en mooi, maar uit stekend stoepje, en bij mij nog steeds gemengde gevoelens, als resultaat. Ik geef het toe: water bij dit soort wijn doen is niet mijn ding....

III Belevenissen en overpeinzingen

01 Verbouwen in de Morvan

Koop een huis in Frankrijk, en je moet verbouwen. De huizen zijn donker, de kamers zijn klein, de smaak van de Fransen is de onze niet. En de huizen hebben vaak een tijd leeg gestaan. Daar draaien de Fransen hun hand niet voor om. Soms gaat het om familiebezit waar men niet van af wil. Soms is het een erfenis kwestie waar ze niet uitkomen. Resultaat: Huizen in - soms verregerende - staat van ontbinding. Wie gaat verbouwen is gedoemd te werken met Franse aannemers. Gedoemd, want wie kent niet de blaartrekkende verhalen uit "een huis in de Provence"? Of anders wel van vrienden en kennissen.

Het is saai, maar wij zijn die dans vrijwel volledig ontsprongen. Hadden geen geld genoeg om alles door aannemers te laten doen. Bovendien hadden we -voor we 't huis kochten- onze Bram al gevonden. Weliswaar een Zeeuw(geintje), maar vooral een alleskunner, perfect passend bij onze aanpak. Wij gingen namelijk verbouwen zonder plan, en hebben alles min of meer in het werk beslist. Dat had met echte, Franse aannemers nooit gekund. Nog los van het feit, dat die vaak wachttijden blijken te hebben van 3 - 12 maanden. De contacten met dit soort ambachtslieden die we al gehad hebben, liepen op niets uit.

Dat begon al met het gehavende dak van onze schuur. Wij vroegen offerte voor het laten repareren. Wij kregen een offerte van 6 cijfers in

Francs voor een nieuw dak. Ongeveer 1/3 van de aankoopprijs. Je moest wel mal zijn... (vandaar "het Huis met de Malle Schuur") Dat hebben we toen maar even laten zitten.

Stug doorwerkend waren we aan het eind van het eerste jaar (2000) klaar met de benedenverdieping. De zolder kon ontsloten worden! Het grove werk was al gedaan. Het dak was afgetimmerd, en er lag een afwerkvloer in. De familie B. was van plan geweest er nog een definitieve vloer in te storten. Dat kon je zien aan van alles: de hoogte van de deuren, de afwerking van de muren etc. Met zo'n vloer er in zouden ook de immense balken die over de vloer liepen weggewerkt worden. Nooit meer struikelen. Aannemer erbij. Aardige betrouwbare man. 't Was de zolder, dus we gingen met "beton léger" werken. Kwestie van een vrachtwagen met pomp bestellen, en dan met een slang door het raam naar binnen. Dat moest allemaal kunnen. Wel her en der de zaak stutten, voor je weet maar nooit. Eens even kijken: Dat wordt dan fl 13000,-.

Martine vond het onzin, en weggegooid geld, maar ik besloot het toch te doen. Dromend van mooie strakke vloeren. Handig ook, bij het leggen van vloerbedekking. Vervolgafpraak gemaakt met de aannemer, planning doorgesproken etc. Contract tekenen in de kerstvakantie,ok? OK!

Kerst 2000 Geen aannemer te bekennen. Tig keer bellen, geen contact. Ik baalde. Martine en haar vriendin Anja begonnen nogmaals op me in te praten. Echt zonde van het geld, en die balken zouden prachtig staan, en heus, niemand zou er over struikelen. Ze praten me om. En zo ging die aannemer een klus van fl 13000,- aan de neus voorbij. Moest ie maar niet zo maar op vakantie gaan. Eigen schuld.

Kort samengevat waren dat onze contacten met locale aannemers.

Los dan van de 2 andere mannen die naar het dak van de schuur zijn wezen kijken: Eén durfde het niet aan. De ander kreeg ik zover dat hij slechts het stukke stuk wilde repareren. En zelfs nog tegen een redelijke prijs ook. Maar toen ik 2 maanden later zei dat hij kon beginnen, had hij de eerste 1,5 jaar geen tijd meer.

02 Van de gekke

4 januari 2000.

De dag na het tekenen van het contract. We dachten er lekker vroeg bij te zijn. Maar tot onze grote verbazing werden we verwelkomd door een heel comité. De tam tam had geslagen, men was geïnteresseerd ons land te pachten. Een van de mannen haalde een motorzaag te voorschijn. Als cadeau zou hij wel even een omgewaaide den opruimen. (Die verschrikkelijke decemberstormen waren net achter de rug, en hadden ook hier huisgehouden) Zijn broer was bosbouwer. Interessant perspectief. We hadden nog 3 niet omgewaaide maar wel in de weg staande dennen. Wat zou het kosten die op te ruimen? We moesten rekenen op fl 700-800,-, een echte "prix d'amis". Ja ja... Maar boerlief zou dan wel met enorm professioneel bosbouwapparaat komen, en de dennen in één keer lichten. Prix d'amis of geen prix d'amis, maar dat geld had ik er niet voor over. En ik weet niet precies waarom, maar dat mechanische geweld stond me ook tegen. Bomen rooien beschouw ik toch als een mooi ambachtelijk werk. Man tegen boom, maar wel met je handen.

De oplossing was echter nabij. Een paar dagen later: het geluid van 1000 kettingzagen en grote rookwolken. Bij de burens moest iets aan de hand zijn. En inderdaad: Daar waren een stuk 15 immense dennen omgewaaid. Generaties geschiedenis in keer tegen de vlakke. Een ploeg van een man of 10 was bezig met opruimen.

de équipe verte sloopt een vergane linde

Even een praatje maken. Het bleek de "équipe verte" van de sociale werkplaats, bestaand uit met name geestelijk gehandicapten. Hun specialiteit was gras maaien en bomen zagen. Of ze ook konden rooien? Tuurlijk! Met 20 handen krijg je elke boom eruit. Ik was blij, vooral ook met deze bijdrage aan het maatschappelijke leven hier ter plekke.

Februari 2000

Ik was er met Martine's vader, Ton. Ton is psychoanalyticus in ruste. De 20 handen waren druk bezig met het eruit rossen van de dennen, en de restanten van een dode linde. Ton's klustalent bleek wat minder dan verwacht, hij was druk met het repareren van een ladder.

**Psychoanalyticus in ruste
repareert ladder**

Op een goed moment komt deze psychoanalyticus in ruste naar me toe, en zegt op een tikje samenzweerderige toon: Dolf ik geloof dat die werklieden niet allemaal even "goed" zijn. Ik keek hem aan, zag zijn ernst, en heb staan bulderen van het lachen. Ze zijn allemaal zo gek als een deur, Ton! Heb ik speciaal voor jou uitgenodigd.

Een jaar lang ging het goed. Toen ging het mis. Hun Franse klanten houden van strakke gazons en mooi gemaaide kantjes. Wij zijn anders. Laten het gras groeien, maaien slechts wat paadjes. Overal staan vruchtenbomen, bessenstruiken en rozen. "C'est la savanne", kreeg ik lacherig te horen. Ze vonden me een 'écologiste', un "écolo!", en die vinden ze raar. Najaar 2000 hadden ze al een paar planten weggemaaid. Nou ja ,een paar planten....

Mei 2001

Ik had van Ton het najaar een "Precoce de Trevoux" gekregen, de vroegst vruchtdragende zomerpeer. Het gras in de boomgaard stond hoog, kwam de jonge vruchtenbomen tot aan de oksels.. Inderdaad, la savanne...

la savanne

Juni 2001

Altijd het eerste wat ik doe, als ik weer terug ben: Inspectie van m'n boomgaard. Hij lag er fris gemaaid bij. Plots zag ik dat bij 3 bomen de voet helemaal zwart was. Geteerd! De truc om een boom te redden, als je z'n schors zwaar beschadigd hebt. M'n tuin is ook te delicaat voor die mensen met hun 'probleem' en hun bosmaaiers. Maar er was nog iets...

Even later wist ik het: de Precoce van Ton was er niet meer!! Zoeken, zoeken.... en jawel hoor, een stompje van een decimeter! M'n hele Precoce weggemaaid. En niks gezegd! Ik was razend. Ik had me suf gebeld en gereden voor die boom. Bovendien een jaar kwijt, en 't werd natuurlijk nooit meer de boom van Ton. Een paar weken later overleed ook een geteerde pruim.

Eind Mei 2002

Ze zouden komen, maar ze kwamen niet. Te lang op ze gewacht, te laat weg, daardoor in de file bij Antwerpen....grrr

Juni 2002

Ze zijn geweest. Deze keer is er een kruisbes van de aard bodem verdwenen, is er een net geplante klimroos gehalveerd, en hebben ze een weitje niet gemaaid, waar ik voor een vermogen aan planten zaad op had gestrooid. Dag zaad.

Ik overweeg nu sterk zelf m'n gras te gaan maaien, ben me al op maaiers aan het oriënteren. Dit wordt een beetje van de gekke, dit gedoe met mijn vrienden van de sociale werkplaats.

03 Mobilette in de Morvan (1)

Ruzie

Voor de goede orde lieve lezers: Mobilette slaat hier niet op het jaren 70 brom mobiel. Het is de door Martine gebruikte fantasienaam voor de mobiele telefoon, door de Fransen le portable gedoopt. En eveneens voor de goede orde: wat heb ik een hekel aan dat ding. En wat hebben we er een ruzie over gehad.

Gasten en vis....

We praten voorjaar 2000. Het bewoonbaar maken van ons huis vorderde gestaag. Al onze geliefden waren dood nieuwsgierig. En wij waren van zins dat eerste jaar de 20 - 30 meest nabij onder hen van huis te laten genieten. Ze als gast uit te nodigen. Maar onder wat voor voorwaarden?? Het moest vooral bijdragen aan de gezelligheid, niet aan sores. En u kent het spreekwoord "gasten en vis blijven maar drie dagen fris". Zodoende.

Gezeur over geld

Uren dagen, maanden, hebben we gepraat over de financiële voorwaarden. Geld is altijd goed voor gezeur en gedonder, dat wilden we graag vòòr zijn. De details zal ik u verder besparen, maar gedonder is ons niet bespaard gebleven. We zijn nu zo ver dat iedereen weet, en het normaal vindt, dat hij voor zijn eten betaalt. (wij koken!)

Daarnaast kennen we nog de financiële bijdrage voor het in stand houden van het huis. Elke gast bepaalt zelf of hij daaraan meedoet. De hoogte van de bijdrage willen wij niet weten. 't Geld verdwijnt in een busje, dat wij aan het eind van het seizoen legen. Dat onze gasten zich zelf moeten kunnen amuseren, daarover waren we het zo eens. Goed selectie criterium trouwens!. En liever geen kleine kinderen!

Algeheel verbod

Dan de mobiele telefoon. Ik zag als doembeeld een huis vol met 5, 6 of 8 gasten, allemaal fijn voorzien van hun inmiddels onmisbare mobieltje. In plaats van 1 telefoon in huis, konden er dus plotseling een hele ris telefoons overgaan. Op elke plek, overal, de hele dag door. Dag rust, dag vreedzaamheid, dag ontspanning, dag gezelligheid. Genoeg reden bijna om het huis weer acuut te verkopen. U snapt het: ik ging met m'n hakken in het zand. Algeheel verbod op de mobiele telefoon was mijn stelling name.

Martine schoot in de stress. Dit kon je je vrienden niet aan doen, mensen waren er aan gewend, en help, niemand zou meer komen. Dat zorgde ook voor paniek bij haar. Ik bedoel: ze vindt mij leuk, maar aldoor in die toch een tikje verlaten Morvan en dat grote huis, alleen maar met z'n tweeën..... Nogmaals: paniek, èn strijd. De reacties van onze vrienden boden ook geen soelaas.

Geen duimbreed

Mijn taxatie was (natuurlijk) dat het wel zou meevallen. Ik vond het zelfs een mooi selectie criterium: Echt kiezen voor rust en vakantie. Bovendien vond ik het idee echt onverdraaglijk op elk moment van de dag door dat onverwachte elektronische geluid gestoord te kunnen worden. Ook tegen het alternatief zag ik op: Telkens opnieuw onderhandelen over wanneer wel en wanneer niet, inclusief de handhaving van de afspraken. God wat zag ik daar tegen op. De lol zou er wat mij betreft totaal af zijn. Ergo, ik wilde geen duimbreed toegeven.

04 Mobilette in de Morvan 2

De Technologische vernieuwing beu

Misschien moet ik m'n hekel aan het mobieltje even uitleggen. Of liever gezegd: het betreft hier eigenlijk een principiële stelling name, en een stilzwijgend verzet. Het is een protest tegen de dwang van de technologische vernieuwing. Die ben ik beu. Ik heb erg genoeg van de houding: Wat kan, moet kunnen. Altijd wordt alleen maar gekeken naar vermeende voordelen, de nadelen ijlen na, sluipen erin, en daar zitten we dan mee. Welkom gat in de ozonlaag, broeikas effect en afvalbergen van alles.

Het 13^e paar schoenen

Het probleem is dat de menselijke behoeften oneindig zijn. Dat wil zeggen onze vermeende, onze psychische behoeften. Daar waar ego en angst hun entree maken.

We iets niet echt nodig hebben, maar het tòch willen hebben. Een nog grotere auto, die nog meer benzine slurpt. Een nog luxer en groter huis, het 13^e paar schoenen, en het 34ste overhemd. De laatste, nog snellere en nog meer kunnende versie van ons notebook. En natuurlijk het blinkendste mobieltje.

Hoogontwikkelde nestbevuiler

Bij ons draait de wereld niet meer om wat we nodig hebben, maar om hebzucht en verlangen. Ergens veel geld mee verdienen is de drijfveer en maatstaf, en wat technologisch kan moet kunnen. Naar maatschappelijke relevantie wordt niet gevraagd. Laat staan naar bijeffecten. Die komen later wel, en liever sluiten we onze ogen daarvoor. Alleen de VS hebben al een afvalberg van 100.000.000 afgedankte mobiele telefoons. De batterijen vergeten we maar even. De alleskunnende mens bevuilt wel zijn eigen nest. Dat patroon frustreert me in hoge mate.

Beetje gezeur

Laten we het overigens niet hebben over die aan doodsangst grenzende stress als een mobieltje afgaat. Die zenuwen, die onrust!! En wee degene trouwens die de noodzaak van een mobieltje ter discussie durft te stellen. Al die rationalisaties die je over je heen krijgt. Staat u ook zo vaak met pech in een eng bos? En al die opdrachten die je mist omdat je niet à la seconde bereikbaar bent voor je opdrachtgever!! Vreselijk toch!!?

Ik doe dus even niet meer mee. (ook al denk ik natuurlijk zelf ook wel eens: een mobiele telefoon was nu wel handig geweest) De -vermeende- voordelen van snelheid en handigheid wegen voor mij niet op tegen de nadelen. Trouwens, 5 jaar geleden kon iedereen nog uitstekend zonder. Toch ook een beetje gezeur, dat niet zonder kunnen?!

God bestaat!

Terug naar de Morvan. Eind februari 2000. De eerste gemobieleerde gast zou komen, Anja, een heel goede vriendin van Martine. Nog eenmaal knetterde het oorverdovend.

Ik weer met mijn hakken in het zand. Martine vol angst dat Anja haar nooit meer zou willen aankijken. Want dat is je lot als je een mobielverslaafde gast z'n verslaving ontzegt.

Anja kwam, de mobiel bleef in haar tas, en hield zich stil. De volgende ochtend kwam ze een tikje onthutst naar ons toe. Haar mobieltje deed het niet, wat ze ook probeerde. Er wàs geen verbinding, en er kwàm geen verbinding, dat werd duidelijk. "Zie je wel dat er toch een God bestaat", schijn ik gemompeld te hebben.

le pilon fameux

Mobiel bellen in de Morvan lukt dus niet overal. Dat deden we dus met de vaste telefoon. Eerst de oude, met draad en draaischijf, later met de moderne draadloze.

Dat niet lukken heeft ook een nadeel. Van tijd tot tijd klinkt de vraag "Mogen we even van je telefoon gebruik maken Dolf"?

Mèt, en zonder draad

"Tuurlijk!" Dat tuurlijk levert soms ook rare telefoonrekeningen op. Toch maar eens informeren wat een telefoonteller kost. Een mooie gelegenheid om ook te vragen hoe lang het mobiel bellen bij ons nog niet blijft lukken. Nog heel lang. De mevrouw van France Telecom had het over *le relief*, de heuvelen, en over *les pilons fameux*, de beroemde zendmasten. Vanwege le relief heb je veel pilons fameux nodig. Jammer dat er in de Morvan zo weinig mensen wonen, en dat zo'n pilon 58944 euro kost. "Dat vraagt om heel veel belletjes, en zou dus nog wel eens een hele tijd kunnen duren", zei ze zorgelijk. Ik keek verheugd! De rust lijkt nog jaren gewaarborgd.

05 Kat en muis in de Morvan

mei 2001 Vanochtend had Isabelle weer een muis te pakken.

Isabelle is onze "aanloop"kat. Vorig jaar juli kwam ze plotseling aangelopen. Ik was samen met vriend Wim een vlindervakantie aan het vieren (we kijken dan vlinders, waar het hier van stikt), toen ze er plotseling was. Een tengere, vaal grijs-oranje-witte lapjeskat. Wim doopte haar terstond Isabelle. Isabelle heeft een schier onervulbare behoefte aan liefde. Die liefde haalt ze bij iedereen die haar die geven wil. Maar niet ieder van ons is er altijd.

We wonen hier met z'n vijven, 3 Fransen en 2 Nederlanders. Naast het kasteel(tje) zijn er nog vier huizen, die vroeger alle onderdeel van het "domaine" waren. De kasteelbewoners zijn er zelden, alleen met de feestdagen en een paar weken in de zomer. Le docteur Neveu is er nooit. De kinderen komen niet meer, en hij heeft een derde huis in de Provence. Dus heeft hij na een verblijf van 37 jaar zijn huis hier met pijn in het hart te koop gezet. Volgens de buurtbewoners is hij een van Frankrijk's bekendste hartchirurgen. Het is opvallend met hoeveel respect en trots ze hem ook allemaal **le docteur** Neveu noemen. Hier heeft de medische stand nog echt aanzien.

Soms is Isabelle bij m'n Nederlandse burens. Dat hoor ik dan van Jeanne, m'n achterbuurvrouw. En heel soms is ze bij meneer Coupard, m'n Franse overbuurman. Maar als ze kan kiezen is ze bij mij. Isabelle kiest namelijk voor echte liefde, en van mij krijgt ze die. Van de burens krijgt ze bakjes melk, en dan krijgt ze het wel eens moeilijk. Net als de mens wordt Isabelle in verleiding gebracht door gemak. Bakjes melk zijn lekker makkelijk, en heel lekker. Maar echte liefde beklijft. En ook al krijgt ze van mij niks te eten, ik ben haar favoriet.

Martine met Isabelle

Dat ik haar niets te eten geef, heeft een reden. Isabelle is namelijk een semi-dakloze. (Dit alles weet ik van meneer Coupard, die woont hier al 20 jaar) Zo'n 200 meter bij ons vandaan staat nog een huis. Dat is van een garagehouder uit Parijs, die er ook nooit is. Een gedeelte van zijn huis heeft hij verhuurd aan een jongedame. Zij is secretaresse van de mairie van St Martin du Puy, ons dorp, en van nog een aantal andere dorpen trouwens

(de 24 uren economie is hier nog mijlenver weg)

Sinds geruime tijd heeft zij verkering met een jongen uit Nevers, de hoofdstad van ons departement, de Nièvre. Nevers ligt ruim 80 km bij ons vandaan. U snapt het: de bazin van Isabelle is er ook zelden.

Naar het schijnt zet ze een keer per week een bak kattenbrokken klaar, et c'est ca! Zou u het week in, week uit vol houden op koekjes van Jamin? Isabelle ook niet, die zorgt dus voor zichzelf. En dat kan ze goed. Wat wel inhoudt, dat er elke dag een paar muizen en of hagedissen soldaat gemaakt worden. Waar het hier overigens ook van sterft. Dat komt

doordat ik het gras in mijn boomgaard niet maai. Muizen houden, net als mieren van hoog gras.

Isabelle komt dus meestal met een bek vol gras aanlopen (we stonden de eerste keer wel raar te kijken) Daartussen zit dan een nog levende muis, die integraal wordt verorberd. Met kop en staart wordt hier waargemaakt, er wordt niets weggegooid, er blijft niets liggen. (Behalve dan die ene keer dat ze een loir te pakken had. Dat is een relmuis of zevenslaper, die er uit ziet als een kleine grijze eekhoorn. Enig om te zien, maar een ramp als ze je huis als domicilie kiezen. Ze vreten zich door alles heen en kunnen zeer aanzienlijke schade aanrichten. De vacht van de relmuis had ze laten liggen)

De muizen in de Morvan als de impala's in Afrika. Het leven voltrekt zich volgens de wetten van de natuur, in z'n eigen ritme. Meestal vredig, een enkele keer in paniek, als de leeuw, of Isabelle, honger heeft.

Wie ben ik om me hier in te mengen? Waarom zou ik Isabelle van eten voorzien als ze dat zelf prima kan? Verwennen maakt het vlees vet, en de geest lui. Nu wordt er gedood om te overleven. Straks zit hier met een vadsige kat die doodt uit verveling, bedelt, en alleen maar kipfilet lust. Nee, het gaat goed zoals het gaat, en ik heb er vrede mee.

Wat ik wel vreselijk vind is dat Isabelle de muizen niet meteen dood maakt. Ik vind het sneu en stom (zo'n gestresste muis is natuurlijk lang niet mals), en ik snap het ook niet. Wat beweegt de kat (als enige katachtige?) om z'n prooi niet direct te doden? Weet u het?

06 Ketters en kathedralen

31 oktober 2001 **Herfstvakantie**

Een nuttige en heerlijke week, de herfstvakantieweek. Op zolder het laatste licht laten aanleggen. De woonkamer uitgemest en daarna opgeleukt. Was dringend nodig. Er een zitje bij gecreëerd, en vooral veel indirect licht aangelegd. Nu is het ook daar gezellig. Opnieuw een geleerde iets aan de open haard laten frutselen, ook deze keer zonder succes. Hij blijft op onverwachte momenten de kamer onder de rook zetten. Volgens een van m'n burens kunnen ze in de Morvan geen haarden aanleggen. In ons geval lijkt het wel

of dat waar is. Veel planten geplant, en een boom verzet. Geen geringe klus met zoveel graniet in de grond. En vreselijk veel spullen en troep opgeruimd. Omdat ons erf nogal groot is, me dus ook helemaal suf gelopen. Tot slot ook nog 2 dagen bezig geweest met de voorbereiding van m'n Ketters en Kathedralen reis, die 4 november start.

Met de herst wil het niet echt vlotten, de "été indien" is wat aan de late kant dit jaar.

Even imposant als onbetrouwbaar

De Reis

Rond 900-1000 was het qua religie een roerige tijd in de Bourgogne. Er voltrokken zich cruciale religieuze ontwikkelingen(o.a.kruistochten tegen de Islam). Die hebben ook effect gehad op de architectuur van kerken en kathedralen, met de kathedraal van Vezelay als bekendste exponent.

Van 4 t/m 11 november was ons huis de uitvalsbasis voor de reis "**Ketters en kathedralen**", die samen met vriend Ton van der Kroon georganiseerd heb. Hierin ontdekken we de verbanden tussen religie en architectuur, en de invloeden van christendom en islam. Wat impressies.

Maria Magdalena als inspiratiebron

Ton heeft een roman geschreven over Maria Magdalena. Dat boek verhaalt over de bouw van de wereldberoemde kathedraal van Vezelay (rond 1100), die 25 km bij ons vandaan ligt. Reuze boeiend, zoals Ton alles uitlegde, ook voor een leek als ik. Toen hij met de titel

"Ketters en Kathedralen" aankwam, dacht ik: Ideaal thema voor een reis! En leuk om zo ons huis te gebruiken, al die kerken liggen immers bij ons in de buurt. Ik zag het gaatje in de markt schitteren.

Eerst proberen

Het moest een kleinschalige reis worden (max 8 pers), die ons langs een 6 tal kerken en kathedralen ging voeren. Aan de hand hiervan zou zich van dag tot dag de geschiedenis ontfouwen. Het heeft nogal wat tijd gekost, eer we alles rond hadden: de brochuretekst, de prijszetting, het vooraf bezoeken van de locaties enz. Pas in september besloten we toch dít jaar nog een try out te doen. Aan de heel korte kant dus, maar we zijn er toch in geslaagd de benodigde 4 deelnemers te werven. (En we hebben inmiddels een leuke lijst met enthousiastelingen die volgend jaar mee willen.)

Kerken beléven

In Ton z'n uitleg ligt de nadruk op de bezieling van de bouwers destijds. Zo zijn we veel te weten gekomen over symboliek en mythologie, over heilige maatvoering en de zoektocht naar de graal. Dat maakte onze reis compleet anders dan anders. Anders dan bv die van een groep Amerikanen, die we in letterlijk 3 minuten de kathedraal van Dijon zagen doen. Tja.... Mijn meest bijzondere ervaring was hoe het is om een kerk te **beléven**.

een kerk beleven

Dus niet alleen volgestopt worden met feiten en verhalen, maar ook, door stil te zijn, te ervaren wat een kerk met je doet. Zodoende werd het verblijf voor mij en 2 anderen in het kerkje van Iguerande van korte duur. Wat een zware, sombere, duistere atmosfeer hing daar. Wel heel boeiend om te ervaren dus.

O schone Morvan

Onze reistijden werden veel langer dan we ingeschat hadden. Onze gasten waren op vakantie. Ze leken bijkans betoverd door de schoonheid van het landschap, en wilden daar ook al autorijdend van genieten. Vertragen dus, en de reis een beetje aanpassen.

Het sluitstuk van de reis was een bezoek aan de kathedraal van Vezelay. Het was strakblauw, lichtvriezend weer, en Ton stelde voor als quasi pelgrims naar Vezelay te lopen. Dat resulteerde in een adembenemend mooie wandeling langs de Cure. Dat gaan we vaker doen!

In m'n element

Ik was deze week in m'n element. Vind het nog steeds leuk ons huis met al z'n schuren met hun schatten te laten zien. En mocht een week lang herbergier zijn, en mijn gasten verwennen. Een week lang creatief bezig zijn achter de potten en pannen, en elke dag een ander 4 gangen diner. Ik heb er van genoten, en onze reizigers kijken terug op een buitengewone week. Gelukkig begon de septic tank pas over te lopen een uur nadat de gasten weg waren. Dat lossen we over een paar weken wel weer op.

07 Wonderen in de Morvan

Het is *eind juni 2002* en prachtig weer. Dus hooien de boeren dat het een lust is. En daar waar gehooïd wordt, daar verschijnt de rode wouw. Een onmiskenbare verschijning. Lange, smalle gevingerde vleugels, op de onderkant een witte vlek, een lange diep gevorkte staart. Hij is hier niet zeldzaam, maar echt vaak zien doe je hem niet. Tot er gehooïd wordt dus, dan zijn ze er als de kippen bij. Soms 2,3,4 tegelijk.

Rode wouw

De rode wouw heeft aas hoog op zijn menu staan. Mijn theorie is, dat er menige muis dood, invalide of de weg kwijt raakt, met al die hooimachines in het veld. Makkelijke prooi dus. De Morvan is groot, en lang niet overal wordt tegelijk gehooïd. Maar hoe heeft die rode wouw toch telkens weer door waar wel gehooïd wordt? Heel fascinerend.

De rode wouw wordt echter op heur sloffen geklopt door de Koninginnepage. Eén van Europa's grootste dagvlinders, met bijna tropische kleuren. Groot, geel, met zwart en rood en blauw, en ook nog staartjes. Prachtig. De rups van de Koninginnepage lust alleen maar blaadjes van "schermbloemigen", zoals bijv. engelwortel, peen en venkel. Wij hebben 4 venkelplanten op het erf staan, uit een zakje voor de vereniging voor veldbiologie. 4 venkelplanten op 750 m2, gebroederlijk staand tussen een woud aan andere planten. En struiken en boompjes en bosjes en bomen. Die 750 m2 zijn weer onderdeel van een parkachtige omgeving, met wat gebouwen, maar vooral weiden, bosschages, en veel torenhoge bomen. Bij elkaar tientallen hectares.

4 venkelplanten op tientallen hectares dus. En tut tut tut, daar komt dan de Koninginnepage door de Morvan gevlogen. En die spot dan in die enorme massa groen die 4 venkelplanten. Paar keer cirkelen, en hoppa: eitjes aan de venkel plakken. Tot 3 verschillende dames toe. Ik vind dat een wonder, en ik heb staan schreeuwen en springen van de opwindning.

Koninginnepage op venkel

08 Oud en nieuw in de Morvan

januari 2002 **Van kat naar lat**

De Morvan doet mij goed. Want tsjonge, wat zat ik goed in m'n vel, eind september. Ook letterlijk, ik was zo lenig en soepel als een kat. Geen wonder dat mijn Martine zo nog steeds de jonge God in mij ziet. Hoe anders is dat nu. Mijn lijf is zo stram als een lat, en inmiddels ook 4 kilo zwaarder. En ik voél me ook steeds zwaarder, heb last van de donkere dagen. Ik mis mijn Morvan, met z'n ruimte en z'n stilte.

Hoofd en handen

En ik mis het werken met m'n handen. Hier in Amsterdam werk ik alleen met mijn hoofd. Organiseer ik voor de 5e keer een congres over biologische producten. Beroeren mijn handen slechts pen en pc. Ik heb bijna geen tijd voor de Morvan en we zijn er trouwens voorlopig uitverbouwd. Maar gelukkig heb ik voor mijn handen een list verzonnen. En gelukkig mag ik weer een week, met Oud en Nieuw.

Oud en Nieuw

De jaarwisseling is een verhaal apart. Wie op zoek gaat naar folklore of spektakel kan beter thuis blijven. Wel spectaculair is de omvang van de boodschappenwagens die de Fransen voor Oud en Nieuw volladen. Buitengewoon groot. Altijd met een kop erop. En vaak nog een tweede erachteraan, op naar huis. Daarna zie je ze niet meer. De deur gaat

op slot. Tot de volgende middag staat het leven in het teken van eten, eten en eten. Zo hebben we allemaal onze eigen rituelen.

Vreugdevuur als symbool

Als het 's nachts altijd al stil kan zijn, oudejaarsavond is het bij ons dus doódstil. (en aardedonker bovendien). Wel even wennen als je Amsterdam gewend bent. Maar omdat wij nou eenmaal toch ook onze eigen rituelen hebben, steken wij gewoontegetrouw toch ons vuurwerk af.

Als extraatje maken we een vreugdevuur. (vorig jaar ging er zo een oud bed in vlammen op, magistraal) Het komende vreugdevuur ga ik ook een symbólsche betekenis geven. Het licht een nieuw jaar aan, waarin ik mijn hoofd en handen op een nieuwe manier ga laten samenwerken.

Herbergier

Ik ga herbergier worden. Part time, maar toch. Ons huis leent zich perfect voor kleine groepen, voor clubjes. Ik heb veel horecabloed, en het wil stromen. Mijn handen willen

wapperen en culinair creëren. Mijn hoofd gaat alles regelen, samen met mijn mond, die ook voor een kwinkslag zorgt. De ideale combi voor een zorgeloze tijd. Nu de gasten nog! De werving ben ik begonnen.

09 Nooit meer verdwalen, nooit meer verhalen

Onze Nederlandse achterburen hebben een schoonzoon. Prima. Hij vliegt zweef. Kan. Zweefvliegers kunnen niet zonder een GPS. Dat is zo'n klein wonder van techniek dat je positie aangeeft. In coördinaten overigens. Handig voor de zweefvlieger, bijv als hij helemaal van God los is. Maar volgens deze zweefvlieger zijn ze ook handig voor de wandelaar. En gelukkig, volgens hem, worden ze snel goedkoper. Kun je tenminste als wandelaar ook niet meer verdwalen. Eén probleem: op de huidige wandel(staf)kaarten staan geen coördinaten. En wat heb je als wandelaar aan coördinaten op je GPSje, als die coördinaten niet op je kaart staan? Daarmee kom je niet thuis.

Ik hoop dat de Fransen hun kaarten nog heel lang zonder coördinaten zullen blijven drukken. Laat dat in Godsnaam zo blijven: Nooit meer verdwalen is nooit meer verhalen. Nooit meer een "bijna dood ervaring. Want daar gaat het natuurlijk om. Wie niet durft te verdwalen, is bezig de confrontatie met de dood te vermijden. Falen staat daarmee gelijk. Want betoogde schoonzoon: "was ik wel eens de kaartlezer geweest met 5 man in m'n kielzog? Een keer verkeerd, en we slaan je dood, hoorde ik hem zijn vrienden laten zeggen. En anders zou het wel de dood door honger en dorst geweest zijn. Want die ligt in de uitgestrekte wouden van de Morvan natuurlijk op de loer.

Kerst 2001 was ik de kopman. Mooi vriezend weer, laten we een stukje gaan wandelen.. Als we gaan wandelen, verken ik ook graag een nieuwe route. We staken de D944 over, en moesten na zo'n 500 m naar links. Het pas bleef echter maar naar rechts buigen. We zaten fout, wist ik. En we zouden bij een beek uitkomen. Niks aan de hand. Beken zijn hier meestal tussen 0,5 en 1 m breed. Deze was ruim 2 m, met drassige oevers. Maar natuurlijk lag er een boom over. In het midden daarvan stond zelfs een paal in het water. Padvinder Dolf ging voetje voor voetje over de boomstam. Verloor toch z'n evenwicht. De paal stond er al 150 jaar en was vermolmd. 1 seconde later stond ik tot aan m'n knieën in het 0 graden water. Hilariteit. En inventiviteit. Ik was uiteindelijk de enige die niet droog overkwam. Natuurlijk was niemand kwaad, integendeel, we hadden weer wat beleefd.

Al die angst voor verdwalen is echt koudwatervrees.

10 De natuur laat zich niet dwingen...

Dit moet een gezegde zijn uit de mond van een boer. Dat klopt. De mond was die van de Betuwse boer van Dommelen. Eind jaren '80 mijn achterbuurman. Van Dommelen had de eigenaardige gewoonte om op ongezette tijden ons land te komen inspecteren. Hij klom dan over het prikkeldraad en liep plots op ons terrein, vorsend, maar ook op zoek naar een praatje.

Ik was destijds ontzettend bezig de natuur naar mijn hand te zetten. Verzon dat onze schapen recht hadden op een nieuw ingezaaide wei. Zo geschiedde, en ik heb het geweten. Juni was van slag, droogte was mijn deel. Smachtend keek ik over mijn (aardedonkere) biljartlaken in spé. Groen moest het worden, glad moest het blijven. Plotseling waren er overal jonge mollen. Hun natuur zegt: buikje rond eten, met zo min mogelijk inspanning. Die rulle grond was voor hen een Walhalla. Een paar weken lang heb ik speurend als een indiaan over mijn prachtige grond gewaakt. Maar ik kon het niet van ze winnen. Voor elke dode jonge mol kwam er een nieuwe, in dat vrijgekomen territorium.

Toen kwamen de 7 plagen. De grond werd groen, maar niet van gras. Herderstasjes. Voor zo ver het oog reikte. Miljoenen. Toen de wollige haver. Daarna nog 2 andere onkruiden, en tot slot duizenden en nog eens duizenden speerdistels. Kruiwagens vol hebben we gerooid. Ik werd gek, ik werd radeloos. Een landbouwvoorlichter wist er ook geen eind aan. Van Dommelen wel. "De natuur laat zich niet dwingen" zei hij eenvoudig, maar ook met een verholen grijns. Daar moest ik het mee doen. Daarna kwam het gras.

Sindsdien geloof ik het, wèèt ik het. De natuur heeft zijn eigen dynamiek. Wie er tegenin wil gaan, heeft er een dagtaak aan. En wint het nooit. De natuur laat zich ècht niet dwingen. Naar mijn overtuiging geldt dit ook voor de mens. Ook de mens wil naar zijn natuur leven. Je moet je eigen aard natuurlijk wel kennen. En er naar willen leven. Helaas hebben we daar steeds minder tijd voor, en zijn we zijn te druk met de waan van de dag. We werken te hard en raken burn out op ons 35ste. Studeren en geld maken zijn in, handvaardigheid en dienstbaarheid zijn uit. Werken doen we meer en meer achter de computer. Hoe natuurlijk is dat? Juist, ongeveer net zo natuurlijk als het voor een koe is om de hele dag op stal te staan.

De koeien in de Morvan hebben het goed. Zwerven naar hartelust met hun kalveren over de omhegde weiden. Rusten een paar keer per dag uit onder grote schaduwrijke bomen.

De boeren laten de natuur redelijk zijn gang gaan. Maaien maar een keer per jaar, laten veel hoekjes ongemoeid, gebruiken geen kunstmest. Dat biedt ruimte aan een grote verscheidenheid aan flora en fauna. De multiculturele vogel en vlindersamenleving ten top. Goeie genade, zoveel kleuren als hier samenleven. Het is deze mate van natuurlijke dynamiek, die weer goed is voor mijn gevoel van rust en ruimte.

U begrijpt het: Hier in de Morvan, *juni 2002*, voel ik mij thuis, kom ik tot mijzelf.

Maar soms grijpt me de angst bij de keel dat deze schoonheid zal worden aangetast. Dat die rust en ruimte ten prooi zullen vallen aan de vooruitgang. En soms denk ik dan: ik hoop dat ik dat niet hoeft mee te maken. Het blijft bij hoop, want ik weet, dat ook ten aanzien van mijn leven de natuur zich niet laat dwingen.

11 (Parijse) Buren in de Morvan juli 2002

Als 't even kan klim ik 's ochtends op de fiets de 5 km naar Lormes, ons dorp. M'n missie: Vers brood en een Franse krant halen. Die laatste vooral voor 't weer. Martine als Diana Woei.

Ingehouden adem

De bakkerswinkel is piepklein. Die ochtend stond hij vol, met 4 mensen. De laatste was mijn nieuwe achterbuurman, meneer R, een Parijzenaar. Er kwam iemand de winkel uit, zodat ik erin kon. Ik ademde in, om mijn buurman enthousiast goedemorgen te wensen. Op dat moment deed hij een stap schuin naar voren, en wendde z'n hoofd iets af. Zo hoefde hij me niet te zien. Gezien had ie me zeker. Ik hield m'n adem in. Met uitademen zou ik het hem maar ongemakkelijk gemaakt hebben, dacht ik. Vreemde reactie, vond ik. Een paar weken daarvoor was hij nog heel vriendelijk wezen kennismaken.

de kasteeleigenaren

2 jaar geleden overkwam me iets soortgelijks. Wij wonen onder de rook van een kasteel. De kasteeleigenaren zijn ook Parijzenaars. Een overgrootmoeder met 3 kinderen. Daaronder een steeds verder uitwaaiierende stamboom, tot en met soms erg schreeuwende achterkleinkinderen toe. Veel zijn ze er niet, eigenlijk alleen in de vakanties.

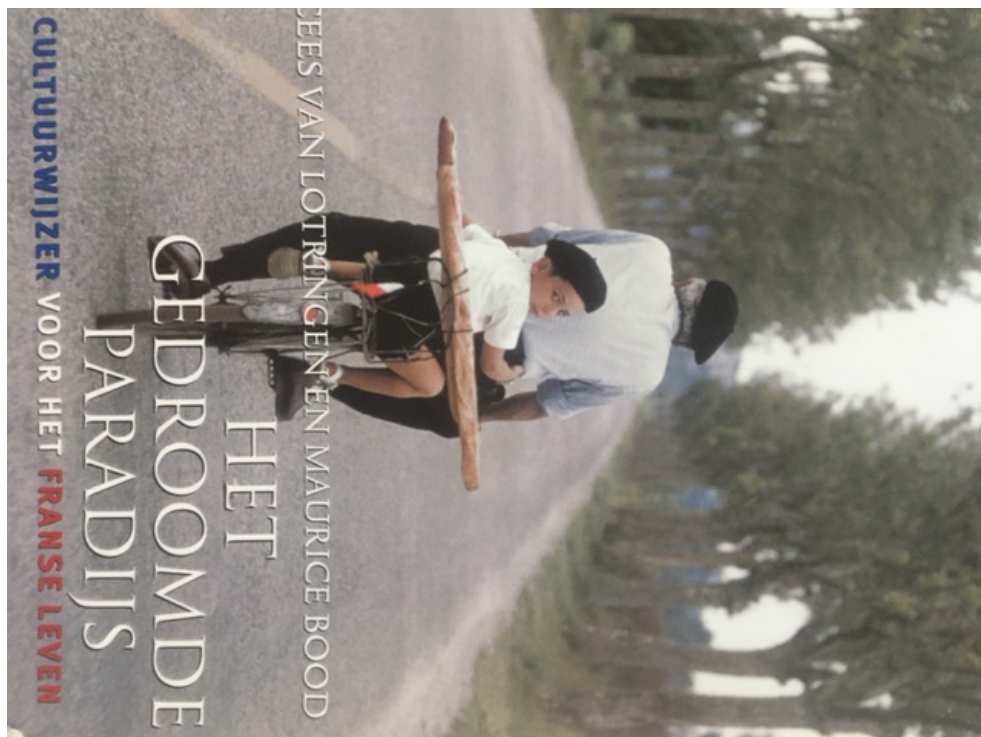
De oudste zoon, die alles bestiert is Bernard, of le docteur R., zoals hij zich altijd voorstelt. Mei 2000 kwam hij langs om kennis te maken, en nodigde ons uit voor een apératif. Gezellig, leuk ook om dat toch een beetje mystieke kasteel van binnen te zien.

Arrogantie of verlegenheid

Een paar maanden later stond hij samen met een kennis te praten langs ons gemeenschappelijke pad. Ik kwam samen met een vriend ons huis uit. Onze blikken kruisten. Ik ademde in om... Op dat moment wendde hij zijn gezicht af naar die kennis. Geen knikje, geen groet, niks...
Wat is dit? Arrogantie? Verlegenheid? En hoe ga je daarmee om?

het Gedroomde Paradijs

In ieder geval niet door op ze af te stappen, en eens even een goed gesprek te hebben over dit thema. Dat leerde ik uit het boek "het Gedroomde Paradijs". Een absolute must als je Fransen wilt leren begrijpen. Als je op een succesvolle en bevredigende manier met ze wilt verkeren. De Fransen nader verklaard, en vol tips hoe met ze om te gaan.

Onze goede buur

Pas na het lezen van dit boek begreep ik de reactie van meneer C. Hij is m'n meest directe, derde, en ook al Parijse (over)buurman. Met hem kan ik het overigens prima vinden. Of in ieder geval heeft hij mij geaccepteerd. (Martine nog steeds niet. De opstelling van Franse mannen naar vrouwen is een hoofdstuk apart, daar snap ik nog weinig van.) M'n goede relatie met meneer C is gaandeweg ontstaan, zoals dat gaat met relaties. We begonnen met groeten (doen we nog steeds) Daarna kregen we het over de alledaagse dingen van de dag. Het weer dus, het onkruid, de slakken. Enz. enz.

Vaderen

Het gaat inmiddels zo goed, dat meneer C. (hij is bijna 80) sinds een half jaar een beetje over me vadert. Hij schiet me te pas en te onpas te hulp met wijze adviezen. En nog mooier: hij biedt me de laatste maanden steeds vaker dingen even te leen aan. Iets wat ik als heel bijzonder ervaar (zo zijn Fransen niet) Een brandertje zus, een boortje zo, hij heeft het ook allemaal.

Dat maakte ook dat ik onlangs zijn "tondeuze", zijn grote, 3 wielige, grasmaaier te leen durfde te vragen. Voor mijn gevoel een groot moment. Mocht! Hij hielp me er echt mee uit de brand. Bij het terugbrengen deed ik dan ook m'n grootste best hem mijn dankbaarheid te betuigen.

Hoezo "goede buur"?

De waarde van het spreekwoord "beter een goede buur, dan een verre vriend, werd hier tastbaar. Mijn Frans is goed genoeg om dat te vertalen. Maar wat keek hij glazig toen ik dat uitlegde, en wat stamelde en aarzelde hij bij zijn reactie.

"het Gedroomde Paradijs" maakte alles in 1 klap duidelijk.: "Beter een goede buur, dan een verre vriend" is als spreekwoord de Fransen onbekend. Fransen beschouwen hun burens als hun grootste last stond er. Hilarisch vond ik het!

Maar voor u zich zorgen maakt: Volgens mij geldt dat vooral voor Parijzenaars. Met onze boerenburen gaat het groeten als een zonnetje.

NB. Het moet verlegenheid zijn. In *augustus 2002* gooiden wij impulsief onze charme en hartelijkheid in de strijd. Aanspreken die mensen! (Tikje opdringerig) hallo zeggen, appels plukken met de achterkleinkinderen, uitnodigen voor een wijntje.

't IJs is gebroken.

12 Een vochtprobleem in de Morvan 1

30 oktober 2002

Ons huis is een oude boerderij die al zeker 125 staat. Het is een authentiek "maison en pierres". Je neemt stenen uit de natuur, bij ons is dat graniet. Je stapelt ze op, doet er her en der een kwak leem tussen, en je huis staat. Het blijft tot in der eeuwen staan, als het maar -een beetje- vochtig blijft. Anders zou de leem uitdrogen, en dan zou je huis pardoes instorten.

Dat is 1 van de redenen dat ons huis -als we er weer komen- nogal vochtig is. Een soort ongeluk bij een geluk zou je kunnen zeggen. De hoek rechts achterin, grenzend aan voorheen de mestvaalt, bleef echter wel erg vochtig. Daar moest meer aan de hand zijn.

Oud probleem

We hadden kunnen weten dat het een oud probleem was. Bij het weghalen van het behang voorjaar 2001 bleken onze voorgangers al anti vocht maatregelen genomen te hebben. Zonder al te veel resultaat. De muur was echt heel vochtig, bijna nat, 't behang zat helemaal los, was bijna verteerd.

Stom genoeg hebben wij daar niet echt acht opgeslagen: Wij begonnen gewoon vrolijk met de grondverf. Tot onze ontzetting stond daar echter vrij snel pluis op, en na een paar maanden begon de grondverf zelfs los te laten. Wat te doen? Uitzieken maar. Zonder veel resultaat. Er moest iets naars aan de hand zijn. Tijd voor de geleerden.

Onderaardse waterstromen!?

Zomer 2001 hadden we mijn vriend Cees op bezoek. Deze vertelde mij het verhaal over de capillaire werking van water. Dat er op neer kwam, dat 20 liter water genoeg was om de hele muur te verzadigen. 20 liter voor een muur van 7 meter breed, ruim 8 meter hoog, en 60 centimeter dik!! Hij ging met zijn wichelroede in de weer, en inderdaad: Hij spotte onderaardse waterstromen. (voor u begint te grinniken: de sourciers, de wichelroedeloopers, waren op het Franse platteland onmisbaar bij het opsporen van waterbronnen, een zeer dankbaar beroep) Wij besloten eerst maar eens aan de oppervlakte te kijken. Er liep ook immers een regenafvoer pijp langs het huis. En verdraaid: daar zat een breuk in. En mooi dat het gesijpeld had. Volgens onze Bram meer dan genoeg om aan die 20 liter te komen. Het vervangen van die regenpijp bracht wel iets verlichting, maar niet genoeg. Er moest nog iets aan de hand zijn.

Dan maar "gründlich"?

Een andere geleerde, (Duitse) architect Claus, zei daarna dat de oorzaak waarschijnlijk toch onder de grond zat. Er volgde een driedimensionale architectentekening. Daaruit ik kon opmaken dat de muur geïmpregneerd en beschermd moest worden. Maar zie dat maar eens voor elkaar te krijgen met zo'n natuurstenen muur, tot een meter onder de grond.

Bovendien raadde hij aan een drainage systeem rond de hoek van het huis aan te leggen. Het werd mij allemaal een beetje te veel en te groot. We zouden het nog maar eens aankijken. Het bleef echter vervelend vochtig, er bleef zich maar pluis vormen.

Wakker liggen

Halverwege 2002 begon ik er genoeg van te krijgen. 't Is ook zo'n rare en armoedige bezigheid: Pluis van je muur zuigen.

Dus interpelleerde ik afgelopen zomer Bram, onze eigenste huisgeleerde. Vanuit zijn ervaring met draineren dacht hij dat het simpeler moest kunnen. Een goeie drainage buis het cour op zou vrijwel zeker soelaas bieden naar zijn idee. Ik twijfelde. Dacht aan de dringende adviezen van architect Claus over muren impregneren end. En over het advies van een Franse aannemer dat de drainage wel tegen de fundering aan moest liggen. Wat een ramp was, want daar liep ook naar ik dacht de wc afvoer pijp. Die zou aan gort gaan en helemaal opnieuw gelegd moeten worden. In mijn hoofd werd het een groot ding.

Wat was de ultieme oplossing? Waarschijnlijk die van Claus. Maar die was bijkans onuitvoerbaar, zou ook nog een vermogen kosten. Zou draineren echt helpen? En ook dat kon uitlopen op tamelijk mega. Ik moest bijvoorbeeld ook nog eens 20 m2 tuin "demonteren". Ik ging er spontaan wakker van liggen.

13 Een vochtprobleem in de Morvan 2

Lessen in loslaten

Midden augustus raapte ik mijn moed bijeen. We gingen draineren, en dan maar zien. Ik verzekerde me van de hulp van Bram voor de het leggen van de drainage etc. En van Roland Rousseau een bevriende boer uit de omgeving voor het graafwerk. De week voor de herfstvakantie zou het gebeuren. Ik besloot het maar op me af te laten komen, iets wat veel rust gaf. Probeerde ook te wennen aan het idee dat het cour, onze binnentuin, mijn trots, mogelijk een ravage zou worden. Sprak mezelf moed in over de veerkracht van de natuur. Grote lessen in loslaten.

Liefdeloze barbaar

Maar met succes. Ter plekke aangekomen besloot ik om te beginnen slecht 2 m² tuin te ontmantelen. De grootste kans was immers dat de sores bij de korte muur zou zitten. Vond Rousseau met z'n "tracteur pelle" ook. Je moest gewoon maar zoeken en maar zien vond hij. Ander half uur later lagen er 10 jonge acacia's en 3 vlinderstruiken plat, en was er een sleuf van 5 meter lang, een meter diep ontstaan. Dieper dan gepland, op mijn verzoek. De grond wilde maar niet nat

dat

Of

om 1

Roland Rousseau

worden. We waren het er over eens het euvel hier niet zat.

hij de sleuf vast weer even wilde dichtgooien. Of hij dan wel even mijn "Poire William" mocht plat rijden. Die stond hem in de weg, kon ie lekker schuiven. Hij vond mij een idioot dat ik boom te redden, hem een uur als een acrobaat liet manoeuvreren met zijn te grote apparaat. Ik vond hem een liefdeloze barbaar.

Beet!!

We moesten verder. Net uit de hoek van het huis, wist ik, lag een betonnen plaat onder de grond. Vermoedelijk was die bedoeld om iets daaronder te beschermen. Maar wat?

Na 20 keer proberen kreeg Roland eindelijk grip, en was het gelijk raak ook. De plaat ging aan gruzels, evenals trouwens een gedeelte van de wc afvoer. Zo konden we de dagen daarop nauwgezet volgen wat er allemaal de septic tank in verdween. In die betonnen plaat bleek echter ook een heus deksel verwerkt te zijn. Toen we dat weg sjorden bleek dat deksel een put te bedekken. En kijkend in de put zagen we direct dat we beet hadden.

Deksel van de put

Die put bleek zowel de overloopput van de septic tank te zijn, als de opvang put voor het regenwater dat via drie regenpijpen van het dak kwam. Voor de goede orde: 1mm regen betekent ruim 250 liter water. En ik heb wel eens ruim 5 mm in een uur gemeten. Het was duidelijk: de afvoer van de put zat veel te hoog, de put kon het regelmatig niet aan, en stroomde dan aan de bovenkant over. Oorzaak van het probleem gevonden, dachten we. Maar het bleek nog veel erger.

Hunnenbed

De volgende dag Bram erbij. Die zag de zaak zonnig in. Kwestie van een nieuwe afvoer maken, onder in de put. Daarop de drainage laten aansluiten, hop het cour op, en klaar is Kees. Een dagje werk, helemaal als ik die put vast uitgegraven zou hebben. Ja ja Bram..

Bram zweert bij cement

En die kapotte rioolbuis repareren, was gewoon een kwestie van afsmeren met een kwak cement.

Echt Bram, ook een peulenschilletje. Ik begon de zaak ook zonnig in te zien.

De dag daarop kwam Roland terug om de drainagesleuf te graven. Een metertje uit de put, daarna diagonaal een meter of twaalf het cour op. Waar dat water ging blijven, vroeg hij? We gaan toch en drainagepijp leggen zei ik. Uh uh, zei hij. Zo werkte dat niet, er moest volgens hem aan het eind van de drainage ook nog een put gegraven worden. Paniek bij mij. Volgens Bram werkte dat immers wel. Ga nou eerst maar graven, dan zien we wel weer. Gelukkig had hij wel zijn kleinste bakje, van 20 cm, meegenomen!

De eerste 5 meter

De eerste 5 meter gingen tamelijk probleemloos. Niet echt een sleufje van 20 cm, maar alla, de grootste keien die omhoog kwamen hadden de grootte van een tijgerkop. Viel mee te leven.

Toen gebeurde het, en ik wist het ook eigenlijk wel. Ik had op die plek 2 jaar geleden een pruim willen planten. Sloeg op een goed moment de houweel in de grond, en voelde aan de klap dat ik op een kei ter grootte van een hunnenbed was gestoten. Wegwezen met m'n pruim. Dat bleek een goede beslissing.

14 Een vochtprobleem in de Morvan 3

Ravage

De volgende 5 meter kostte Roland een dikke anderhalf uur. Daarin viste hij een stuk of tien keien uit de grond, waarvan de kleinste nog altijd de omvang had van een ouderwetse computer. De grootste was bijna een kwart kuub, en moet ruim 200 kilo wegen.

Computergrote kei

Ravage! Rechts de megakei

M'n cour was inderdaad een ravage: een gapend, rafelig spoor van 12 meter lang, om en nabij een meter breed, en ruim een halve diep, omgeven door rommelige bergen grond met rotsblokken. Door als een vlo in het rond te springen was ik erin geslaagd Roland al die troep nààst m'n bessenstruiken en pruimenbomen te laten droppen, in plaats van er bovenóop. Dat was die middag verder het enige positieve.

Ultieme Franse slag

De dag daarop kwam Bram weer. Even de drainage leggen. Ik had inmiddels geen rug meer over. "Even" die put uitgraven had me een paar uur gekost. Enfin, de eerste stap was een gat boren onder in die put. Die moest dus wel eerst leeg. Had ik voorzien. Niet meer doortrekken dus. En in de weer met een emmer, en toen een blikje. Dè manier om een put leeg te krijgen. Zo'n put zit onderin vol met drap. Deze bleef maar drap opgeven. Tot we lont begonnen te ruiken. Wat was hier gaande?

Wat hier gaande was, dames en heren, was dat wij tot de conclusie kwamen, dat hier sprake was van een put zonder bodem. Een bodemloze put dus. De ultieme vorm van de

Franse slag!! Ze hadden het bestaan om tegen het huis aan, een *bòdèmloze* put te plaatsen!!! Wat rekenwerk leerde me dat het huis driekwart van het jaar met z'n voeten in het water stond!! Of vanwege overvloedige overloop van de septic tank, of vanwege regenwater. Of beide. Hoezo natte muren?!?!

Op naar de cardioloog

De rest zal ik kort houden. Er zit nu een bodem in die put, die langer stand houdt dan het huis. Op z'n Bram's dus. Het leggen van die drainage buizen was inderdaad een fluitje van een cent. Wel had ik bijna 2 i.p.v. één kuub grind nodig. Dit vanwege de enorme breedte van die sleuf. Die moest ook nog dicht, dat was wat restte. Roland was een paar dagen onvindbaar, en meldde toen dat hij morgenmiddag de sleuf kwam dichten. OK..

De volgende middag kwam hij om te melden, dat hij niet kwam vanwege een afspraak met

de cardioloog!!! Hij zou nu morgenochtend komen. Toen hij weg was ginnegapte ik nog. Toch niet te geloven dat je komt afzeggen vanwege een afspraak met de cardioloog!! Ook in Frankrijk kennen dit soort lieden grote wachttijden. Enfin...

De volgende ochtend. Kwart over 7. Hoorde ik gebonk op de ramen? Nogmaals gebonk. Ja, ik hoorde gebonk op de ramen. Half aangekleed naar de deur. Collette, de vrouw van Roland. Ze was met Roland naar de cardioloog geweest, en hij mocht gelijk blijven!! Bleek al langer hartklachten te hebben!!!

Ik geneerde me dood!

Colette was een beetje over haar zenuwen. Dat had haar niet belet om op -ik zeg het eerlijk- on-Franse wijze een vervanger te zoeken. De sleuf moest immers dicht, en wij

zouden de volgende dag weggaan. Ik stond perplex en was haar zeer dankbaar. De vervanger was een bekende van Roland. En geen zorgen, hij kon goed met de "tracteur pelle" omgaan.

Dat bleek niet het geval. Waardoor ik opnieuw een paar uur als een vlo in de rondte heb gesprongen. In de stromende regen dit keer. Inderdaad, opnieuw om pruimen en bessen van een gewisse dood te redden. En om te voorkomen dat ie bij elke keer grond verzetten 6 m2 maagdelijke duwde. Want om maalde ook deze lag aan de

1 groot litteken

Enfin het resultaat is niet om aan te zien. 1 groot litteken op m'n lieflijke cour. Verder dicht gooien en fatsoeneren gaat me nog de nodige dagen kosten. De immense steen hebben we als aandenken laten liggen. Die blijft. Wordt een monument of zitsteen. (Ik sta helemaal in de hoek van het cour, dat geeft houvast voor z'n omvang.)

Wat niet weg is, is het eelt op mijn vingers. Inmiddels dikker dan onder m'n voet. Opgebouwd in 3 dagen in het graniet. Compleet gevoelloze vingers. Pas weg na 3 weken huiselijk Holland. Je beleeft wat met zo'n huis.

15 Wonen in de Morvan (epiloog)

Zo is 't gekomen

november 2002

We hebben ons huis nu bijna 3 jaar. 3 januari 2000 was het heuglijke, historische moment. Niet dat een droom in vervulling ging, alhoewel het er wel op leek. In werkelijkheid was het meer een idee dat vorm gekregen had. En dat het idee ontstond kwam eigenlijk door toeval. Alhoewel, de liefde had er ook een grote hand in.

Geen wonder dat we geen echte plannen hadden. Die afgelopen 3 jaar zijn een wonderschoon voorbeeld geweest van leven in het hier en nu. Van het ontwikkelen stap voor stap. Van een leven (en verbouwing) zonder masterplan.

Wel hadden we een huis, of liever een object, gekocht, waar wat te ontwikkelen viel. Dat was een voorwaarde, die onderweg ontstaan was. (Vrienden van mij schatten in, dat ik tussen de 4 en 6 jaar aan het verbouwen zou zijn) En een uitgangspunt was dat het huis gebruikt moest gaan worden. Huizen zijn er om bewoont te worden. Een huis 49 weken per jaar leeg laten staan vind ik decadent. 't Klopt ook niet, in ieder geval doe je je huis geen eer aan. En tot slot ontstond -ook gaandeweg- het idee, dat het huis zichzelf moest bedruipen.

Gebruikt wordt het!!

En zo geschiedde. We zijn uit-ontwikkeld. Eigenlijk al een jaar. Het hoofdgebouw, de boerderij, is verbouwd, en mooi gemaakt. Met heel veel liefde, en die is tastbaar. De andere gebouwen spelen met verve en genoeg hun rol als decorum. Het gevoel van weleer. Het cour is een binnentuin geworden, of eigenlijk een lusthof. Een paradijs, zomers vol bloemen, vruchten en vlinders.

En gebruikt is het, en wordt het, het huis. Al vanaf de eerste maand. Toen wel met echte ontbering. Daarna 3 maanden met een hoog kampeergehalte. Waarna het bezoek kon beginnen. Ergens rond de 90 vrienden en familie mochten wij ontvangen. Wel in afnemende mate, want als het nieuwe eraf is...

Nu nog bedruipen.....

Zichzelf bedruipen is een andere zaak. In die zin wilden wij het van onze dierbaren niet hebben. En het idee van verhuren bezorgde ons doodsangsten. Vrijwel alles in ons huis is ook echt van ons, heeft een verhaal. Raar idee ook, dat er vanavond vreemde mensen in jouw bed liggen. Natuurlijk ook een beetje koudwatervrees. De huurders tot nu toe zijn

buitengewoon respectvol met ons alles omgegaan. In 2003 durven we het verhuren echt aan, en zal het met dat bedruipen ook wel gaan.

16 Terugblik februari 2021

Ik ben wel klaar hier, toe aan minder

Het boek was voor 99% klaar, kwam ik plots deze foto nog tegen. Die moest erin, omdat ik me dit (schokkende) moment nog kan herinneren als de dag van gister. We praten juli 2002, het was snikheet, en er was zojuist een paar m3 grind afgeleverd. Ik was me een beetje aan het vervelen, was ook wel klaar met klussen, en ging liggen mijmeren tegen die berg grind aan. "Als ik dit heb weggeschept is het huis klaar, en wat doe ik dan in deze negorij", ging door me

heen. Ik schrok er zelf van. Dat was de 1^e keer dat ik me realiseerde dat ik zo'n huis opknappen een fantastische bezigheid vind, maar dat ik zo'n huis eigenlijk helemaal niet wil hebben!!

Die stap naar verhuren past precies. Na 3 jaar intensief eigen gebruik, ben ik toe aan minder. Ik hoef er niet weken achtereen meer te zijn. 5 of 6 keer per jaar een week, of misschien 2 lijken me meer dan voldoende. Zo houd ik voeling, houd ik het bij, en blijf ik ervan genieten. Helemaal als ik dan herbergier mag zijn, en een groep in de kost heb. Dan snijdt het mes aan 3 kanten. Mijn roeping krijgt vorm, het huis wordt gebruikt, en het levert ook nog een centje op. Over organische ontwikkeling gesproken....

Wonen in de Morvan, dus?

Eerlijk gezegd moet ik er niet aan denken. Met name niet in deze tijd van het jaar. "Ici, c'est vraiment la campagne". Dat zei de bazin van een 5 tal geestelijk licht gehandicapten.

U weet misschien nog wel, die jongens die perenbomen voor gras aanzien. En ze dus genadeloos ommaaïen. Ik had ze weer in genade genomen.

De campagne is in de winter net zo genadeloos stil en verlaten. Indrukwekkend mooi stil en verlaten, in winterslaap. Desolaat ook dus. Dat gevoel heb ik ook wel eens in Zeeuws Vlaanderen opgedaan. Dat is overigens met z'n grauwe, oneindige, kale akkers nog een tikje erger. Maar in elk geval roepen beide bij mij op: "hier moet je niet zijn, tenzij je iets (belangrijks) te doen hebt". Mijn leven en werk spelen zich echter af in Nederland.

't Belangrijkste wat ik hier nu te doen heb is genieten, èn klussen, je bent ten slotte huiseigenaar of niet.

Thuisgevoel

Toch heb ik inmiddels het gevoel dat ik hier woon. In mijn gedachten loop ik vaak door ons huis of over ons terrein. Elk plekje haal ik me in detail voor de geest. Dat kan ik van ons huis in Nederland niet zeggen. De omgeving is me supervertrouwd. Ik heb goed contact met m'n burens, ken ook een flink aantal buurtbewoners. Ben ook goed met een aantal middenstanders. Weet m'n weg. Zo wist ik binnen 2 minuten de enige naaister in Lormes te traceren, die op haar beurt weer binnen 2 dagen 4 overgordijnen vermaakt had. Een bekende erbij, het "thuisgevoel" gegroeid. Dat ik een halve middag, en 60 km rijden kwijt was om er niet in te slagen 8 ontbrekende gordijnhaken te scoren, doet m'n thuisgevoel inmiddels ook groeien.

Ja, ik ben gehecht aan de Morvan, heb mijn hart aan ons huis verpand. Ik voel me er thuis, en wil er blijven. Maar ècht wonen, dat zie ik er voorlopig niet van komen.

IV Herbergier in Frankrijk

01 Herbergier in Frankrijk nr 1 februari 2004

Vast kader

Eind 1999 kocht Dolf Mol (1949) het "Huis met de Malle Schuur". Er volgden 2 jaar van opknappen en verbouwen. Tussen het behangen door kwamen 87 intimi even kijken. Ondertussen bleven ze met z'n allen 256 nachtjes slapen. Een voorbode, want in 2002 kwamen de eerste 2 betalende groepen. Dat waren er in 2003 al 7. En zo werd het huis een herberg. Dit jaar draait Dolf het hele seizoen: tussen half april en half september hoopt hij 10 groepen te ontvangen. Groepen singles, 50+ers, schilders, beeldhouwers, verhalenvertellers.. De rest van de tijd is hij "Chambres d'hotes", voor passanten vakantiegangers en nieuwsgierigen. Al met al een kleurrijk gezelschap! Over zijn belevenissen verhaalt hij in deze column.

Op m'n plek

"Hoe is het om herbergier te zijn?", vroeg Dick, vorig jaar juni. Dick was een leerling van schilderjuf Liesbeth. Zij waren een week bij mij te gast, om het landschap van de Morvan te vereeuwigen. Iets waar mijn huis zich echt prima voor leent.

"Ik zit hier eindelijk op m'n plek, jongen", antwoordde ik. Hij keek me met grote ogen aan. "Echt waar??" "Daar ben ik al jaren naar op zoek!"

Het was eruit voor ik het wist, dat "eindelijk op m'n plek". En alhoewel ik voelde dat het klopte, moest ik er ook wel aan wennen. Herbergier...Zo'n nieuwe identiteit neem je niet zo maar aan. Maar het klopt wel. Het herbergierschap is mij op het lijf geschreven, het lijkt bijkans mijn roeping! Die roeping heeft er overigens wel even over gedaan om zich in deze vorm te manifesteren!

Beroeps interessetest

Het herbergierschap klopt, omdat het klopt met de "beroepsinteresse test". Daar kwamen de eerste signalen. Ik zal een jaar of 10, 12 geweest zijn. Wat wil je liever: Hout hakken? Koekjes bakken? In een ziekenhuis werken? Of de boekhouding doen? Zoiets...Een paar vellen vol met dat soort keuzes, en daar kwam dan een score uit. Nou, ik wist het wel : laat mij maar verzorgen, of in de keuken werken, of in de tuin. Natuurlijk hebben we daar niet naar geluisterd, en moest ik eerst Drs worden. Maar mooi dat al die elementen wel samen komen in het herbergierschap. Om maar niet te vergeten, wat me altijd werd

verweten: "Dolf praat teveel", was steevast het commentaar van alle onderwijzers. Als herbergier kan ik praten te over!!

Ware aard

Die beroeps interessetest heeft iets over mijn ware aard aangelicht. Iets wat ik van nature doe, waar ik aanleg voor heb, wat bij me hoort. En zoals we allemaal weten, de ware aard verloochent zich niet. Zodoende heeft de mijne een leven lang zijn best gedaan zich te manifesteren. Meestal moest hij echter met een 2^e plaats genoegen nemen.

Het is duidelijk: Ik ben liever met m'n handen dan met m'n hoofd bezig. Naar school gaan was een ramp: Stilzitten en je mond houden, huiswerk, en elke vakantie een taak. Met m'n ware aard plukte ik op mijn 10^e pruimen, en stond als tiener al in de keuken. Bijverdienen deed ik altijd in de tuinbouw. Tegen m'n aard in ging ik toch studeren. Zo ging dat. Ik was slim genoeg, en wie kon, ging voor de hoogste opleiding. Maar voor m'n aard was ook studeren een ramp. Dat stilzitten, en dat concentreren!! Dat theorieën tot je nemen...brrrr.

Ter compensatie was ik barman, en had ik een timmerbedrijfje: ik timmerde robuuste tafels en verkocht die aan medestudenten. Met heel veel doorzettingsvermogen (en met dank ook aan m'n moeder) ben ik uiteindelijk afgestudeerd. Maar met die titel heb ik nooit iets gehad. Vanuit m'n aard gezien geen wonder natuurlijk.

De horeca in

Goed, na m'n militaire dienst dan toch maar carrière maken. En wel in de internationale graanhandel. Ik wist ook niet dat ik het in me had, maar het leek me leuk en spannend. Op naar Buenos Aires. Na 2 dagen werd mij al duidelijk dat ik het toch níet in me had. 't Heeft nog 6 maanden geduurd voor ik het echt niet meer uithield. Half april '76 zei ik op, half mei was ik pachter van een café tearoom in Bergen aan Zee. Eindelijk echte, eigen horeca. Een leuke en leerzame tijd, maar ook doodvermoeiend. Bij zo'n grote tent hoorde een partner in zaken. Al rekenend kwamen we tot de conclusie, dat je er met z'n tweeën niet van kon leven. Exit café tearoom dan maar.

Rijk worden!

Voorjaar '77. Op bezoek bij m'n zusje in Parijs. Lekker crêpes eten. Jammer alleen dat m'n hele regenjas onder de jam zat. Een paar dagen later terug in Bergen kreeg ik een lumineus idee. Pannenkoeken huizen liepen als een tierelier, Nederlanders eten veel "op straat". Ergo, ik ging Nederlanders pannenkoeken op straat verkopen, crêpes dus. En wel daar waar ze zich buiten de deur aan het amuseren waren, en dus het geld los in de zak hadden.

Gouden idee!, geen speld tussen te krijgen! Ik ging rijk worden!!!! "Crêpespartout" (overal crêpes) heette mijn éénmanszaak. En niemand een vieze regenjas: de crêpes serveerde ik in een rood-wit-blauw bedrukt puntzakje. Zo doe je dat.

Als een dolle ben ik alle mogelijke evenementen gaan bellen. Met de trein terug naar Frankrijk om een crêpesapparaat te halen. Een demontabele kraam uitvinden en bouwen. En een spoedcursus crêpes bakken. Autodidactisch, dus met vloeken en vallen en opstaan, maar ook hilarische momenten. Dat seizoen was een seizoen van uitvinden: van me soms wezenloos verdienen, en me soms wezenloos vervelen, bovenop een wezenloos verlies. Maar uiteindelijk was 't ook bemoedigend.

De drs bakt ze bruin

Dus in '78 uitbreiding van zaken: Nieuwe demontabele, maar tevens mobiele kraam. Busje erbij. Freelancer erbij. Nog veel meer evenementen bellen. En aan de slag. Een shitzomer! Zwaar tegenvallende omzetten! Ingrijpen noodzakelijk. De freelancer eruit, de agenda's ineen geschoven, en doordouwen. 2 dagen Leiden, 3 dagen Goes, 2 dagen Maastricht, enz enz. Eén van m'n mooiste belevenissen was de kermis in Hippolytushoef: Poepruig was die. Je maakte het er, maar ze konden ook letterlijk je tent afbreken, zoals ze het jaar daarvoor met de Kop van Jut gedaan hadden. Ik had een gouden tijd. "de drs bakt ze bruin", kopte de Wieringercourant. Zo kwam de drs titel toch nog van pas.

Einde verhaal

Eind september bakte ik m'n laatste crêpe. Ik zat erdoor, had er schoon genoeg van. De verdiensten waren aardig, maar niet spetterend. Crêpes bakken is weliswaar een kunst, maar ook wel erg beperkt. Op een goed moment kende ik dat kunstje wel. 't Allerergste waren echter de "off"dagen. Dan stond ik ergens, en dan was er geen mens. Of, om het

netjes te zeggen, "m'n doelgroep" was er niet. Dan klonk het "krépus!...?? wat is dat?" Zoveel mensen, en dan niks verkopen, niet te hebben. En maar staan, en dan die verveling...! Te geestdodend allemaal, laat staan leuke gesprekken. Ik had het ermee gehad. Ik ging op reis naar de VS, en dan voor grote bedrijven werken.

20 jaar later

Na een paar jaar verrukkelijk zoeken, met (inmiddels ex) Martine koop ik eind 1999 "het huis met de Malle Schuur." Een joekel van een huis, met veel bijgebouwen en land.

Het was niet echt het vervullen van een droom. Wel was ik in de ban van de verrukking van het leven op het Franse platteland. Een plan had ik ook niet. Wel had ik aldoor geroepen, dat er in het huis "iets te ontwikkelen moest zijn". Wat dan? Dat wist ik ook niet precies. Eerst maar eens opknappen en verbouwen. Ook dat zonder plan. Stap voor stap, een echt organisch proces, zoals we dat soms wel noemen. Te beginnen met de keuken. 2 jaar later, en van mij een manjaar inspanning, was ook de zolder klaar.

Ik word herbergier

Ondertussen was iedereen natuurlijk razend nieuwsgierig. Bijna 90 dierbaren hebben in die 2 jaar in totaal 256 nachtjes bij ons doorgebracht. Mijn grootste lol was om voor die aldoor wisselende gezelschappen lekker en spannend en "mooi" te koken. Vriend Cees hield het 16 dagen bij ons uit en memoreerde dat hij geen enkele dag ook maar iets hetzelfde had gegeten. (op een keer boontjes na geloof ik) Zo realiseerde ik me weer hoe leuk ik het vind om voor grote gezelschappen te koken, en die te verzorgen. En hoe leuk ik het vind om daarvan een creatief proces te maken. Ik was langzaam maar zeker herbergier aan het worden.

Het huis wordt herberg

Ik had ook altijd gezegd, dat het huis zichzelf moest bedruipen. Z'n eigen broek moest ophouden. Wat lag meer voor de hand dan proberen groepen te ontvangen? Groot genoeg. Pinksteren 2002 kwam vriend Rick als eerste met een yogaclubje. (van dat yoga en is overigens niet veel gekomen) In juli heb ik het huis voor het eerst verhuurd aan "derden". Doodeng. In augustus van dat jaar kwam vriendin Breg met een clubje singles. Ik kreeg een kroontje met 3 sterren, ze hadden het fantastisch gehad, en zich zeer verwend gevoeld.

Verwend. Zo ontstond het concept van de verwenweken. Eerst voor singles, dit jaar ook voor 50+ers. Vorig jaar kwam de eerste schilderclub. Ik had Liesbeth van Keulen de Morvan afgeschilderd als een buitengewoon inspirerend landschap. Zij had dat

overgebracht op haar leerlingen, en zo stonden ze vorig jaar met z'n negenen op de stoep. Het huis was een herberg aan het worden.

I'Histoire se répète?

Aan de plannen ligt het niet. Ik ga een druk seizoen tegemoet. Tussen half april en half september hoop ik maar liefst 10 groepen te ontvangen. De overige weken opent de herberg zijn deuren als "chambres d'hotes". Ik doe alles in m'n eentje. Een flinke kluif dus. Iets wat ik normaal gesproken goed ga volhouden. Ik weet waar ik op moet letten, en de gasten geven me energie. Het supercruciale punt is dat al die weken nog wel volgeboekt moeten worden. Dat wordt nog een grote inspanning. Gaat dat lukken? Goed genoeg om dat enorme huis te onderhouden? En zo'n heel seizoen is wat anders dan 7 groepen. Ga ik het echt volhouden?, soms 4 weken achter elkaar, 7 dagen per week, 15 uur per dag! Of wordt het teveel? Gaat het "crêpes-effect" opspelen, en zit ik er aan het eind van het seizoen doorheen? We zullen zien. Het wordt spannend. Ik ben vol goede moed, en heb er zin in. Over een half jaar is duidelijk of de geschiedenis zich herhaalt. Of niet.

02 Weerbarstige patronen HiF nr 2 12 april 2004

Die eerste aflevering van mijn column dateert van eind februari. Die is in een paar ademstoten geschreven. Leuk, je eigen geschiedenis nog een keer herschrijven. Dat woord herschrijven gebruik ik niet voor niets. Al schrijvend realiseerde ik me dat ik m'n geschiedenis aan het herhalen was. Dat heeft me ook aan het denken gezet. Welke patronen herhaal ik en om welke essenties gaat het in mijn leven. Conclusie: Patronen zijn weerbarstig, en ik herhaal ze tegen beter weten in.

Op herhaling

Één van mijn essenties is, is dat ik een creatieveling ben, die graag plannen maakt en gestalte geeft. En er dan na 3 jaar op uitgekeken is. Klaar voor weer iets nieuws of anders. Een patroon, en tevens valkuil, daarbij is dat ik te lang blijf kleven. Het element scheppen verdwijnt naar de achtergrond, het uitvoeren, de regelmaat, de details komen meer op de voorgrond. Daarin floreer ik niet op mijn best. Ik blijf teveel op wilskracht doorgaan, wat me uitput. Al mijmerend hierover realiseerde ik me dat ik dit patroon ook nu weer aan het herhalen ben.

Tot last

Ten aanzien van het huis voel ik me steeds meer "klussenmoe". Van dat opknappen en mooi maken van de eerste 3 jaar heb ik genoten, maar dat is voorbij. De klussen en het

onderhoud niet. Dat begint me dus steeds zwaarder te vallen, ook al omdat het nooit ophoudt. Dat is nou wel genoeg geweest.

Daar komt bij dat het huis barstensvol zit met herinneringen aan de tijd met Martine, we zijn inmiddels gescheiden. Ik kom daar maar niet van los. Het is teveel het huis van ons samen geweest, zo in m'n eentje voel ik me vaak verloren en ontheemd. Verder is het een joekel van een huis, qua zorg en aandacht eigenlijk te groot voor in je eentje, ook financieel. In deze zin begint het huis me dus ook een last te worden.

Gedoe

Ten aanzien van het herbergierschap is een soortgelijk proces gaande. Ik weet en merk dat het pure herbergierschap, het gastheerschap, me past als een handschoen. Dat "op m'n plek" van de eerste 3 afleveringen ga ik dus echt niet herroepen. Maar dat herbergierschap komt niet alleen. Het vraagt een buitensporige inspanning om de herberg gevuld te krijgen. Als econoom weet ik dat ook wel. Het kost je 3-5 jaar eer je concept is uitgekristalliseerd en een plekje in de wereld heeft veroverd. En dat lukt alleen door ook constant aan de weg te timmeren. Maar toch: al dat "gedoe" eromheen begint me een beetje op te breken. Als u eens wist hoeveel maanden ik met de werving ben bezig geweest....en maar achter de telefoon en de computer zitten, ook niet bepaald m'n liefste.

Goed, zo blijkt maar weer, dat niks alleen maar leuk is, dat er altijd wel een achterkant aan het geluk zit. Maar genoeg geflecteerd op mijn persoonlijkheid. We gaan over op de orde van de dag, de realiteit, de harde feiten. 8 mei begint mijn seizoen. Ik kijk er naar uit, dat laat zich raden! Ik zit nu in de aanloop. Over het wel en wee daarvan verhaal ik de volgende keer.

03 Rinkelende kassa HiF nr 3 24 april 2004

De econoom in mij had eind vorig seizoen het plaatje scherp. Mijn huis heeft 5 2 persoons slaapkamers, maar daarvan bezette ik er zelf altijd één. Dat beperkte mijn groepsgrootte nogal. Dus als ik voor mijzelf een apart onderkomen kon creëren, dan zou de gemiddelde bezetting met 2 personen kunnen stijgen. Dat betekende heel veel euro's extra, en ach die 2 preitjes extra snijden..... Ik ging dus voor mijzelf het atelier tot gîte ombouwen. Voor de rest van het jaar ook prima verhuurbaar! Qua exploitatie ging ik mij richten op 2

doelgroepen: creatieve groepen/docenten en singles. 10-15 groepen moest haalbaar zijn. De toekomst zag er zonnig uit. De kassa ging rinkelen.

Rooskleurig 2004

Dat traceren, benaderen en “winnen” van creatieve groepen, was een buitengewoon tijdrovend proces. Maar na maanden bellen, mailen, schrijven, praten en bellen, had ik 5 groepen in de boeken. En een enthousiast reservoir voor 2005. Verder zou ik 5 single weken organiseren, en hoopte ik een aantal onverwachte boekingen. Die had ik vorig jaar immers ook gehad. Voor de promotie en de ondersteuning heb ik heel veel tijd en geld in een eigen website gestoken. Daarnaast heb ik me ook bij een aantal verhuursites aangemeld. Al met al zag wat dat betreft 2004 er begin dit jaar nog steeds rooskleurig uit.

Zwarte wolk!

De 2^e week van januari verscheen er totaal onverwacht een zwarte wolk. Ik was begonnen de houtworm in de zoldervloer onder het schuine dak van m’n gite te bestrijden. Ik had de eerste 6 makkelijkste m2 ingesmeerd met Xylophene. Benodigde tijd: Een half uur. Dat Xylophene is echt heel gemeen spul: Het doodt niet alleen de houtworm, maar ook de mens. Als je er maar genoeg van inademt. En dat doe je, tenzij je je hoofd helemaal inpakt in zo’n echte professionele beschermkap. Die had ik natuurlijk niet. Moest ik daar weer achteraan.

Ik knapte plotseling af. Die zoldervloer meet 40 m² en moest 4x ingesmeerd worden, waarvan 2x boven het hoofd. Reken maar uit. De moed zonk me totaal in de schoenen door de omvang van alleen al deze, ook nog eens smerige klus. Plots werd ik me ook een stuk bewuster van de omvang van het totale project. Ik werd overmand door de immensheid, en overzag het ook niet meer. Crisis!!

Gîte in duigen

De volgende ochtend zat ik voor de 3^e maal bij mevrouw van de bank voor de financiering van m’n gite. 8 cm paperassen onder m’n arm. Hopelijk had ik het nu allemaal wel goed begrepen. Ik ervaar Franse banken als super bureaucratisch, de medewerkers navenant. ‘t Belangrijkste stuk was een overzicht van de materiaalkosten, alleen die wilde ze financieren, had ze gezegd. Kwam goed uit, ik ging toch alles in eigen beheer doen.

Dat overzicht had ik met bloed zweet en tranen bijeengesprokkeld. Trots maar ook een tikje gespannen overhandigde ik het haar... Na een korte blik legde ze het verveeld terzijde. Hier had ze niets aan, ze moest officiële offertes hebben van officiële ambachtslieden. Ik reageerde ontzet, maar hield me groot. Inwendig stortte m’n wereld

definitief in. De gîte viel definitief in duigen voor hij er was. Dat soort offertes krijgen kost 3-6 maanden. Exit gîte!

Nog meer bewolking

Bram, m'n steun en toeverlaat Hollandse klusjesman ter plekke wist het alternatief: Ik ging gewoon een caravan in het atelier zetten. In 1 keer klaar. Jammer dan dat ik al een mensenleven een bloedhekel heb aan caravan. En zo zette de man met het grootste huis met de meeste ruimte uit de buurt een caravan in zijn schuur. Tot groot gegniffel van die zelfde buurt, hoorde ik later. Maar ik kon m'n bezettingsplan overeind houden.

Maar echter,..... M'n caravan stond er nog niet, eind februari, of het begon te "turboën" rondom de bezetting. De beeldhouwjuf kreeg haar groep niet vol. Een paar weken later haakte de verhalenverteller af. Maar hoera, er meldde zich een zangjuf aan, voor 2 weken! Eind maart haakte een schilderjuf af, een ander wilde misschien toch weer wel. De aanmeldingen voor de 3^e schilderweek bleven achter bij de verwachtingen. De werving voor m'n singleweken liep niet echt riant. De 2 zangweken werden er 1.

Doek

Ik kan eerlijk gezegd nogal wat spanning en onzekerheid aan, heb elastieken zenuwen. Maar ook elastiek kent een einde aan de rek. Door al deze onzekerheid rondom de exploitatie werd me het huis me definitief teveel. Ik was al klussenmoe, maar was evenzogoed elk verblijf druk, druk, druk. Zag bovendien de volgende grote projecten al weer aankomen. Met alle financiële consequenties die daarbij hoorden. En al dat werk.

Ik had al eerder met de gedachte gespeeld. Ik had hem ook al onderzocht. Liep daardoor ondertussen ook flink te worstelen met de emotionele consequenties, wat op zich ook weer energie vratt. De kogel moest door de kerk! Ik had de makelaar al over de vloer gehad: Ik besloot m'n huis te koop zetten.

04 Tam tam in de Morvan HiF nr 4 10 mei 2004

De tam tam gaat sneller dan het geluid in de Morvan, bleek. Nu ik het te koop ga zetten, moet ik ook direct betrokkenen gaan informeren, bedacht ik me. Annie stond op de eerste plaats. Annie is m'n steun en toeverlaat ter plekke. Zij regelt toegewijd alles wat met de verhuur en het schoonmaken te maken heeft. Dus ik bel Annie, en wring na verloop van tijd met geëmotioneerde stem de mededeling m'n strot uit, dat ik het huis te koop heb

gezet. Ja, dat weet ik al reageert die laconiek. Het goud rammelde in m'n kiezen. Hoe kon dit in Godsnaam??? De makelaar was echt de enige die van het PLAN op de hoogte was. Hoe kon dit? Blijkt ze het gehoord te hebben van de huurders die op dat moment in m'n huis zaten. Die waren op huizenjacht, en toevalligerwijze ook toevallig bij mijn makelaar (er zijn er veel) terecht gekomen. En die had van de gelegenheid gebruik gemaakt ze vast op mijn huis te wijzen. Wat ze dus net aan het bewonen waren. Zo'n toeval, dat moesten ze dus gauw aan Annie vertellen. Niks blijft geheim op dit platteland, zo verlaten als het is. Of misschien juist wel daarom.

Ziel en zaligheid

De 2^e aan wie ik het ging vertellen was Bram. Bram is een tovenaars uit Zeeland. Als ik al een mensenleven qua werk in dit huis gestopt heb, dan is Bram is een goede 2^e. Weliswaar betaald, maar toch. Zonder Bram was dit huis überhaupt niks geworden. Alles wat moeilijker was dan behang afkrabben en verven, dat fixte Bram. De complete "customer made" keukens, 100 km elektra, douchecellen, de hele zolder: allemaal Bram. Maar Bram was vooral ook van het "toveren": van de spullen niet hebben, maar de klus toch fixen. Z'n grootste huzarenstuk was het aan de praat krijgen van de CV ketel die 15 jaar niet gebrand had. Er was een onderdeel stuk, dat we natuurlijk niet voorhanden hadden. Hij sloopte een stuk plastic van een oud WC deksel, was een half uur lang bezig dat te bewerken met een aansteker en een boor, monteerte het, een plof, een grote rookwolk: de CV deed het!

Dat was Bram. Die Bram werd stil toen hij het nieuws hoorde. Was er zichtbaar door ontdaan. Zo, dat is wat zei hij. Jammer dat het zo moet gaan, er zit een hoop ziel in je huis. Jammer dat daarvoor meestal niet betaald wordt, was het enige wat ik uit kon brengen.

Brok in de keel

Maar het is waar, er zit wezenloos veel ziel en zaligheid in dit huis. Dat maakt(e) het beslissingsproces ook zo moeilijk en langdurig. Ik had rationeel de beslissing weliswaar genomen, maar bleek er emotioneel nog achteraan te hobbelen. Dagen na Bram en Annie waren m'n burens aan de beurt. Als eerste de familie Rouveix, de kasteel-eigenaren, die ik toch moest spreken. Ik kreeg het bericht niet uit m'n mond. Telkens als ik dacht "nu ga ik het zeggen", voelde ik mezelf volschieten. In tranen bij deze burens, dat vond ik te ingewikkeld. Maar even wachten.

Blokkade voorbij

Hierdoor realiseerde ik me wel, dat m'n huis dus te koop stond, maar eigenlijk ook nog niet te koop was. Ik kon het emotioneel immers nog steeds niet loslaten, en blokkeerde daarmee de verkoop. Ik geloof er namelijk heilig in dat het zo werkt!

Dus besloot ik daags daarna op een goede ochtend m'n verdriet, m'n angst, m'n twijfel, m'n alles, eens goed in de ogen te kijken. Hoe ik het precies geflikt heb weet ik helaas niet meer. Wel dat ik een paar uur later een vriendin belde dat ik er doorheen was, en er ook emotioneel vrede mee had. Het huis mocht nu echt verkocht worden.

Doorbraak

Begin van de middag dacht ik: Als het nou echt verkocht mag worden, dan is 1 makelaar natuurlijk géén makelaar! Vanuit de ratio had ik al contact gezocht met een Nederlandse en een Engelse makelaar, maar het contact kwam niet echt van plek. Binnen 10 minuten had ik voor 1,5 dag later 2 afspraken staan! De Engelse makelaar zou zelfs direct kijkers meenemen! Een uur later las ik een advertentie van een grote makelaar uit de buurt, die objecten zocht. En zo werd de 3^e afspraak een feit.

Bingo!?!?!?

Die vrijdag was een zeer bemoedigende dag. Richard, de Engelsman bracht inderdaad kijkers mee. Dat Engelse echtpaar kreeg dus een volledig verzorgde en uitvoerige rondleiding van de eigenaar zelf. Richard vond het huis een plaatje, de prijs een koopje, en beloofde enthousiast aan de slag te gaan. Dat zelfde gold voor de Nederlandse makelaar. Ook de Franse makelaar zag het wel zitten. Ik voelde me opgewekt en blij: de vaart en de dynamiek zaten er goed in, de verkoop was nu echt begonnen.

4 dagen later: de telefoon gaat. Dolf? Richard. They want to buy it. I have a bid!

05 Gebed verhoord HiF nr 5 24 mei 2004

Gebed verhoord

Dit kon niet waar zijn! Dit was te mooi om los te lopen! De eerste kijkers bleken kopers!! Met een eerste bod van maar een paar procent onder de vraagprijs! Met Richard de makelaar, was ik er snel uit: We gingen voor de vraagprijs, die hij immers aan de lage kant vond. 3 Dagen later waren we rond. Ik kon het amper geloven: Al mijn wensen vervuld.

Ik had nl een schietgebedje gedaan. Dat was op de dag dat ik ook emotioneel achter mijn beslissing tot verkoop was gaan staan. Ik had 3 wensen: Ik wilde graag voor 1 juli een handtekening van een koper. Ik wilde graag op z'n vroegst per 1 september opleveren,

zodat ik gewoon mijn seizoen kon afmaken. En, had ik gefluisterd, Lieve Heer, als u dan toch goed bezig bent, wilt u dan a.u.b. ook een koper sturen, die het merendeel van de inboedel wil overnemen.

Deze –Engelse- kopers gingen in principe met alles akkoord. Mijn gebed was verhoord.

Goed, daarmee was mijn huis natuurlijk nog niet echt verkocht. Dat is het pas immers als de handtekening binnen is, en de koper z'n financiering rond heeft. Dus brak er een periode van onzekerheid aan. Ik neigde er naar het nieuws maar even voor me te houden, tot er meer zekerheid was. Besloot het vooralsnog zelfs niet tegen m'n dierbaren te zeggen. Maar de werkelijkheid haalde me in.

Sneller dan het geluid

Een paar dagen na de deal belde ik Annie, m'n beheerster ter plekke, over iets onbenulligs. "Zo, viel ze met de deur in huis, ik hoorde dat je je huis verkocht hebt hè?" Opnieuw dat rammelen van het goud in m'n kiezen. Wat nou weer...!??Hoe ze daar nou weer bij kwam, vroeg ik onthutst. Ze had het gehoord van mijn Nederlandse achterburen. Die hadden het tijdens een partijtje golf 40 km verderop weer gehoord van Nederlandse vrienden. Ik ontkende alles, en belde tamelijk geïrriteerd Richard, die gelijk zei: "Not me". Goed, de kopers bleken die onzekerheid niet te kennen, en hadden het nieuws van de koop direct aan Franse vrienden verteld, die het weer..etc etc. De tam tam van de Morvan ging ook nu weer sneller dan het geluid.

Het herbergierschap

Het herbergierschap wil ondertussen niet echt van de grond komen. De week van 8 mei zou ik een zogenaamde "Verwenweek" voor singles hebben. 3 weken voor datum had ik 4 inschrijvingen. Adverteren dus. En nog meer adverteren. Vertrouwen op het "last minute" fenomeen. Maar al wie zich meldde, aanmeldingen werden het niet, en de last minutes bleven deze keer weg. De reisbranche houdt al maanden de billen samengeknepen, en ik krijg daar m'n deel van mee. En zo eindigde ik met 1 gast, die zich bleef verbazen hoe lang je in de Morvan kunt slapen, en die helaas al blij was met 1 gang. Het werd een tuttelweek van koffiedrinken, de haard stoken, rozen opbinden, plantjes planten, brandnetels rooien, makelaarsbezoekjes, en lekker weer. En het werd de week van de hop. Die zich eerst 3 dagen met zijn karakteristieke geluid liet horen –zonder dat wij wisten dat hij het was – alvorens zich eindelijk in volle glorie te laten zien.

(On)zekerheid

Ondertussen doorleef ik de bekende dagen van onzekerheid. Gaan de kopers het contract ook daadwerkelijk tekenen? Krijgen ze hun financiering rond? Wat wordt dan de datum van

overdracht? Worden we het eens over de overname? Die onzekerheid duurt al een paar weken, en zal vermoedelijk nog wel een paar weken duren.

Ik heb echter ook een zekerheid: 5 juni ga ik écht met herbergieren beginnen. Dan krijg ik gelijk de grootste, vermoedelijk ook de leukste, en misschien wel de enige groep van dit seizoen. Liesbeth van Keulen is een schilderjuf die haar creatieve talent combineert met een zeldzaam zakelijk talent. Geen wonder dan ook dat ze al maanden is volgeboekt. Zij komt met 10 leerlingen een week schilderen. En ik ga een week culinair knallen, opdat we weer net zo'n topweek krijgen als vorig jaar. U leest erover. Enthousiastelingen en spijtoptanten: 17 juli doen we het nog een keer. Zie www.liesbethvankeulen.nl

06 "Re-visite" HiF nr 6 7 juni 2004

Inmiddels was één van de Franse makelaars weer met kijkers op bezoek geweest. "C'était une re-visite!", deze mensen kwamen voor de 2e keer, had hij me met krachtige stem gemeld. Hij was er stipt op tijd, maar zonder klanten. Ik begroette hem, hij mij, en in de zelfde ademstoot zei hij: "Vous êtes pas le propriétaire!" Ik niet de eigenaar?? Nee, nee, eigenaren waren een gevaar voor de verkoop volgens hem. Kopers stellen namelijk graag vragen aan eigenaren. En eigenaren, die spreken maar uit hun hart. Dat is gevaarlijk, want voor je 't weet hebben ze in hun naïviteit de verkoop verknald. Waarop hij me in z'n rapste Frans trakteerde op het volgende voorval: "Goh heeft hier een kast of zoiets gestaan?" (koper bij een verkleurde muur) "Ja, maar die is 4 weken geleden gestolen". (eigenaar bij dezelfde muur) Weg klant! (die dacht: het sterft hier van de dieven) Of ik me dus maar wilde drukken, in mijn eigen huis.

Help, paardenvolk!

10 minuten later arriveerde er een enorme 4 four wheel drive, zo te zien uit de buurt, die ook enorm authentiek smerig was. Er stapten 2 heel kleine mannen van begin 40 uit – ze moeten dik onder de 1.60 geweest zijn – en een verschrikkelijk lange en dunne jonge vrouw van een jaar of 20. Met benen als breinaalden, en waarvan niet goed te taxeren was of ze dochter of vrouw was. Het waren Fransen, maar wat was dit voor volk..?

Na hun vertrek kwam de makelaar opgetogen binnen. Ze waren erg enthousiast, en van plan van mijn huis een "centre equestre" te maken, een soort manege, met logies. Ik schrok me dood. Voorbij de rust. Ik hoorde al het eeuwige hoeftgetrappel, rook al paard en paardenpies, en zag de mestvaalt al liggen in m'n boomgaard. Arme burens, dit kon ik ze niet aandoen. Zelfs als er 10000 vliegen zouden rondvliegen, dan nog zou dit soort paardenvolk verbaasd opkijken. Last van vliegen? Gezeur.

“Il ne discutent pas le prix hein”, had de makelaar nog gezegd. Ze gingen even een bedrijfsplan maken, en we zouden ze even een paar weken laten sudderen, sprak hij optimistisch. Dat zou nog fikse gevolgen hebben.

Nogmaals verkocht!

Met de Engelse kopers schoot het inmiddels niet echt op. Het duurde maar eer het contract terug kwam. Maar goed anderhalve week geleden was het er dan eindelijk. Ik was net terug in Frankrijk, en vlak voor Richard, hun makelaar, langs kwam luisterde ik m'n voicemail af. Een bericht van die Franse makelaar! Dat ie m'n huis verkocht had! Iets wat hij per mail bevestigd had, en een paar dagen later per aangetekende brief. Ik wist niet wat me overkwam, m'n huis nog een keer verkocht! Ik was blij verrast, maar vroeg me toch af of ik het spel goed gespeeld had. Richard reageerde laconiek, de Engelsen hadden net iets eerder getekend, maar de Fransman was des duivels, en blufte dat ik een groot probleem had: Hij had het huis verkocht!, stond contractueel sterk, en kwam me dat graag even uitleggen. Maar een belletje naar de notaris bleek genoeg: het was inderdaad bluf, zodat de Engelsen nu echt definitief de kopers zijn. Mede ook omdat ze eindelijk hun financiering rond hebben. Voor mij wordt het overigens pas echt definitief als hun borgsom bij de notaris binnen is. Dat moet binnen een week het geval zijn. En dan gaan we een datum voor de overdracht vaststellen, en gaat het aftellen beginnen.

07 Geluk *10 juni*

Voor m'n huis zwarte roodstaart is het een geluk dat ik de deur van het garaagtje vergeten ben dicht te schuiven. Een paar dagen al. Van die gelegenheid heeft ze gebruik gemaakt. En wel door v/h een zwaluwnest te stofferen en er heur intrek te nemen. Hoe mooi en leuk ik het ook vind, ik baal ook een beetje: kan ik weer 6 weken die garage niet in. Want mijn motto is dat we het geluk niet zullen verstoren. Ze mag dus doorbroeden en haar kinderen groot brengen. Ze moest wel, bleek door de schildersclub. Vorig jaar broedde ze nog in het atelier, wisten zij zich nog te herinneren, wat toen streng verboden toegang was. Iets wat ik allang vergeten was. Door er de deuren uit te slopen was het atelier voor broeden ongeschikt geworden. En ja ook de zwarte roodstaart moet wat....Vandaar.....

Voor wie er ogen en oren naar heeft gaat het voorjaarsgeluk hier immer door. Gisterenochtend liep ik even alle planten op m'n cour goedemorgen te wensen, ze onderwijl inspecterend als een zaalarts die de ronde doet. Ik hoorde weer eens een raar geluid, waar ook fonetisch niets mee te beginne is. Ik spitste mijn oren om het te lokaliseren..het moest ergens op de zolder van de “buurschuur” zijn. Ik sloop naar binnen, en liep voorzichtig naar de brede eiken trap. Ondertussen luisterend en analyserend, wat kon dit zijn?? Gelukkig had ik schoenen met rubberen zolen aan, zodat ik haast geen geluid maakte. Ik hoorde bijna mezelf niet.

Supervoorzichtig sloop ik tree voor tree de trap op, ondertussen scherp luisterend. Wat het ook waren, het moesten er 2 zijn, want ik hoorde ze luid lawaai makend een keer over de zolder rennend, onder tussen piepend schreeuwen, ver weg zoals katten dat ook kunnen. Maar nu zaten ze weer stil, en maakten dat typische gebrom. Ik was bijna met m'n hoofd bij de zolderopening...bleef scherp luisteren om de richting van m'n blik te bepalen... wat waren het..eekhoorns misschien??? Daar zag ik ze, in het schemer van de zolder, kleine katachtig groot, met een witte vlek op de borst, duidelijk verwikkeld in een paringsritueel. Dit op grond van hun bewegingen, althans van de achterste, halfopgehevene, en hun geluiden. Maar echt goed zien kon ik ze niet. Wat baalde ik op dat moment van m'n toenemende verziendheid. Zo snel als ik stil kon afdalen verdween ik weer uit de schuur, en rende naar m'n huis om m'n verrekijker te halen. Eenmaal weer terug bij de schuur in de sluiphouding. (in die staat bleek ik zelf te zijn bekeken, en wel door Annie, m'n hulp, die zich in goede gemoede had afgevraagd, waar ik nou weer mee bezig was.

Opnieuw de trap op. Ik hoorde ze weer een rond je rennen, daarna werd het stil. Opnieuw stak ik heel voorzichtig m'n hoofd boven het trapgat uit, ik was ze eerlijk gezegd even kwijt. Plots kwam er 1 in beeld, in de spanten van de schuur. Inderdaad zo groot als een kat, met een duidelijke witte bef op z'n borst. Een steenmarter!!! Een heuse fouine, een steenmarter, waarover buurman Coupard me vreselijke verhalen verteld had. Over hoe ze z'n hele zolder hadden stuk geknaagd, en vol gepoept. Maar dat kon me op dat moment niks schelen. Ik stond oog in verrekijker met een prachtig schepsel Gods, dat als ie me al zag, zich daardoor niet liet remmen. In opperste verrukking heb ik hem minutenlang bekeken. Van Jean Marc, Annie's lief hoorde ik 's avonds dat ik iets heel bijzonders had meegemaakt: Ze staan als buitengewoon argwanend en schuw te boek. En uit Annie's boek konden we opmaken dat ook het paren klopte, zij het dat ze er vroeg bij waren. Normaal doen ze het pas begin juli.

M'n verziendheid begint me op te breken. Het is avond, bijna half tien, ik zit aan een laat avondmaal. Ik zit altijd zodanig dat ik het grootste gedeelte van m'n omgeving in de gaten kan houden. Plots zie ik rondom de put op m'n net gehooide weiland 2 wezens mekaar achternazitten. De afstand is zo groot, 150-200 m schat ik, en m'n verziendheid dermate dat ik opnieuw geen sjoef heb wat zich hier nu weer afspeelt. De verrekijker ligt in de keuken, en dat is geen 5 meter. Binnen een paar tellen ren ik m'n boomgaard in om het mysterie te ontrafelen. Maar natuurlijk zijn die beesten meer in geen velden of wegen te bekennen. Bijna sta ik m'n teleurstelling te ondergaan, als ze plots vlakbij opduiken. Hazen!! 2 hazen!!! Ik voel me de koning te rijk. 2 hazen op mijn terrein!! Voor mij is dat hier in Frankrijk een unicum: ik ervaar het als bijna paradijselijk, voel een groot gevoel van geluk door me heen stromen.

08 Herbergier!! HiF nr 7 21 juni 2004

We zouden het haast vergeten, het herbergierschap. En waar ik al een tijdje bang voor was, werd waarheid: Wat valt er nou eigenlijk te vertellen over zo'n schildersweek? Iedereen schildert zich een ongeluk, supergedreven en gelukkig zijn ze. Maar echt opwindende of opzienbarende dingen gebeuren er niet. Vermeldenswaardige associaties riep deze week ook al niet echt op. Frustrerend, want het was een superweek, daarover was iedereen het eens. Ik was in blakende vorm, de samenwerking met de juf was goudgerand, de groep was leuk, het weer was geweldig, de omgeving inspirerend. Kortom iedereen was verrukt.

Eigen ode

Maar hoe en wat schrijf je erover...? Ik kies voor de in Nederland schrijversland niet zoveel gebruikte stijl van de "eigen ode", een ode aan mezelf dus. Eens kijken wat dat oplevert. Aan de kant met de bescheidenheid, laat de veren dwarrelen.

Om er in te komen, beschrijf ik u een dag uit het leven van de herbergier.

Uit het leven gegrepen

5 juni was het zo ver. Juf Liesbeth arriveerde met haar 11 leerlingen. Het huis vol, 2 tenten in de boomgaard, en ik in m'n caravan, zonder licht en zonder water. Niet dat ik die gemist heb. Daar had ik nl gewoon geen tijd voor: ik heb me een week lang het apezuur gewerkt, met veel plezier overigens.

Zo ergens kwart voor 7 begon m'n dag, nadat ik dan om 5.15 al was wakker gemaakt door bosuil, hop, wielewaal of ander gevogelte.

Afwas

Eerst even de keuken opruimen, ergo een stuk of 30-40 glazen en kopjes etc afwassen, mogelijk nog een incidentele pan. Vast een beetje nadenken over het menu, koffie en thee zetten, en dan als een speer brood halen. Bij terugkomst een hartelijk goedemorgen, én een persoonlijk gezet kopje koffie of thee voor de eerst geborenen van die dag. Tafel dekken, waarbij ik goddank altijd hulp kreeg. Want eer je alle spullen voor 12 man buiten op tafel hebt staan ben je wel even bezig. Om 9.00 uur werd er afgeruimd, en kreeg de goegemeente instructie van de juf.

Afwas en boodschappen

Ik kon dan beginnen aan m'n 2^e afwas, incidentele dingen regelen, vragen beantwoorden, koffie zetten, van m'n menu bevalen, boodschappenlijst maken en zo om 10.30 wegwezen om de inkopen te doen. Als 't mee zat was ik 11.30 terug. De zware AH tassen uitpakken en de keuken in, om ergens tussen 13.00 en 13.30 de 12 keeltjes te verrassen met het lunchhapje van deze dag. Opnieuw tafeldekken, met 12 wijn en 12 waterglazen deze keer, het was warm, en de wijn was lekker. Voor de wijn had Hennie, chrysanteninkoper uit Aalsmeer, zich ook dit jaar weer opgeworpen als sommelier. Een niet geringe taak, want er gingen per dag minstens 12 flessen doorheen. Tot en met dinsdag ben ik erin geslaagd de servetten te vergeten. Je neemt jezelf immers altijd mee, en ik gebruik al sinds m'n 4^e geen servetten meer, en ook geen zakdoeken trouwens. Vandaar. (Sinds m'n 17^e slaap ik zonder pyjama, en draag ik geen onderhemd meer, maar dit terzijde)

Nog meer afwas

Tot slot van de lunch een lekker kopje koffie of thee, waarna iedereen voldaan zijn weg ging. En ik aan de afwas. Zo rond 15.00 hield ik het dan even voor gezien, - ik had er dan immers al een dag opzitten - en probeerde ik een uiltje te knappen in de inmiddels snoeihete caravan. (Het was die week permanent tussen de 25 en 30 graden.) 16.00 weer de keuken in: de rest van de afwas, het diner prepareren, her en der drankjes aanbieden of inschenken, brood afbakken, en hapjes maken en presenteren. Om 19.30 aanwezig bij de bespreking: Al het vers gemaakte werk van deze dag samen met juf Liesbeth op het bordes, ik tussen de schilders. Leuk om al die verschillende stijlen en interpretaties van mijn huis en mijn landschap te zien. Om 20.15 alles klaarzetten voor 't tafeldekken, wachten tot het gezelschap zover was, en dan in de soepterrine van deze dag de soep ter tafel.

Doorlopende afwas

Daarna ging mijn systeem werken, m'n afwassysteem wel te verstaan. De soep van tafel, de borden door het sop. De 2^e gang op de borden, en op tafel. Bij terugkomst van die lege borden waren de soepborden inmiddels droog. Hop, de kast in, vuile borden door het sop en in het rek, en op de borden het hoofdgerecht. Het systeem stopte zo ongeveer 22.45 uur: dan had ik mijn keuken schoon, zat het gezelschap voldaan aan de koffie of al weer aan de wijn, en had ik het wel even gehad voor die dag. Bonne nuit et à demain. En inderdaad: gek veel droogdoeken maak ik niet vuil in zo'n week.

De Ode

U heeft al een paar keer aan een afwasmachine gedacht heeft? Sorry, maar daar gaat het hier niet om. (afgezien van het feit dat ik een hekel heb aan vaatwassers, en er ook niet echt in geloof) Voor mij is het grootste goed alles in m'n eentje te doen, én alles vlekkeloos en geruisloos te laten verlopen, rustig en snel, zonder verhitte kop etc. Dat lukte me ook deze keer en dat viel op. Al helemaal omdat ik ook nog gezellig mee at. Ik kreeg veel bewondering voor m'n goede organisatie, wat ik wel geloof, maar waar ik niks mee heb. M'n keuken organiseren doe ik namelijk altijd intuïtief en op de automatische piloot.

Dat alles zo gesmeerd loopt is prettig, maar het is natuurlijk maar de basis. Je krijgt er geen leuke, heerlijke week door, die iedereen zich zal herinneren. Je dwingt er geen verrukking mee af. Hoe ik dat dan wel doe? Lees deze niet volledige opsomming, opgetekend uit de mond van m'n schildergasten.

Veren strooien

"Wat we het meest opvallend vonden is je gastvrijheid, jouw huis werd daadwerkelijk het onze. We voelden ons thuis en vrij, terwijl jij toch op een prettige manier de regie hield over de herberg, én tegelijk tóch één werd met de groep. We vonden het bijzonder zoals je iedereen persoonlijk verzorgde en aandacht gaf met kleine attenties. Dit alles versterkt door het plezier wat je daarin ook had, en het plezier wat je met ons maakte. Heerlijk zo'n week waarin je niets hoeft, en alles voor je geregeld wordt. Het eten was geweldig: Verrassende recepten, met eenvoudige ingrediënten, elke keer weer een feestje. Al met al een heerlijke week, die we niet licht zullen vergeten."

Epiloog

Zo, dit is eens een heel andere column. Benieuwd wat u ervan vindt. Misschien bent u zich gaan realiseren, dat er iets aantrekkelijks gebeurd daar in de Morvan. Er bestaat zelfs een kans dat u dit ook wel eens wilt beleven. Dat kan(nog). Kijk op www.malleschuur.nl, onder creatieve vakanties. U kunt nog komen (leren)verhalen vertellen, schilderen, en zingen. Bent u single? Kijk ook onder "geniet van het leven".

En daarna is het uit met de pret. M'n engelse koper heeft eindelijk z'n borgsom overgemaakt. (ik bespaar u de details over hoe moeizaam het allemaal ging) Ergens tussen 21 en 31 augustus is de overdracht

09 Lijdensweg HiF nr 8 5 juli 2004

Nog 2 maanden en de lijdensweg met m'n Engelse kopers is voorbij. Want zo ergaaf ik dit proces. Nadat ze de borgsom –eindelijk- betaald hadden, heb ik ze laten weten wat ik voor de inventaris wilde hebben. Mijn wens is nl, om alles, werkelijk alles, achter te laten (nou ja, alles... op 3 schilderijen, 3 keukenmessen - een verjaardagscadeau -, 1 glazen maatbeker, 1 kitschlampje, 1 kitschbeeldje en 2 slaapzakken na dan). Op die manier wil ik in 1 klap van een heleboel emotionele lading afscheid te nemen. De Engelsen willen het huis als huurhuis exploiteren. Wie kan er mooier voorbeeld van een win-win situatie verzinnen? De verhuur van mijn huis loopt prima, zo kunnen zo instappen en doorrijden.

"Even" inventariseren

Een belletje van Tim. Of ik even een inventarislijst kon sturen?!! Mijn spontane reactie was: Nee! Ik moest er niet aan denken, dat ging me een dag kosten. Kon hij niet komen kijken? Ook nee, te duur, teveel tijd. Ik had de inboedel al laten fotograferen, zal ik de foto's opsturen? OK, laten we dat doen. Een paar uur later realiseerde ik me dat verkopen zonder een –globale- inventarislijst wel erg veel gevraagd was. Dus ben ik de rest van de dag daarmee bezig geweest. 4 velletjes vol. Dat viel nog wel te mailen. De foto's niet, bleek een paar dagen later. Mijn computer had er vermoedelijk een halve dag overgedaan omdat giga-bestand te verzenden.

Verzameling gebreken

Enfin, een week later kreeg ik een belletje: ze zouden toch komen kijken, en wel afgelopen vrijdag. En waar ik bang voor was, gebeurde: Mevrouw ging met een vergrootglas door het huis, en elk vlekje, schrammetje, en deukje werd genoteerd. Ik merkte dat het me aangreep, met name omdat het afscheid plotseling heel dicht bij kwam. Ook omdat mijn huis werd terug gebracht tot een verzameling gebreken. En dat terwijl iedereen die er verbleven heeft het altijd de hemel in prijst qua ruimte en atmosfeer. We zullen zien wat dit voor consequenties heeft. Worden we het niet eens, dan wacht me een aardige, laatste klus.

Wat nu weer!?

Ik had ook een datum voor de overdracht voorgesteld, en wel 23 augustus. Een dag voor m'n verjaardag, dan is het (bijna) 5 jaar geleden dat ik een eerste bod uitbracht. 't Leek me ook wel leuk om met een –symbolische- tas geld op die dag wakker te worden. Hun makelaar geïnformeerd, met het verzoek de datum bij de notaris vast te leggen. Krijg ik

een mailtje terug dat het maar de vraag is of we de 23ste halen: Ze hebben nog steeds geen officieel fiat voor een hypotheek van de bank. Wat nou weer..!??

Herbergieren

Ik heb inmiddels ook weer een week geherbergierd. 2 weken terug had ik 7 singles in de kost, tijdens de langstedag verwenweek.

Verwenweek club op de hoekbank met dekens: van leer, dus altijd koud

Heel wat anders dan een groep schilders overigens. Zo' n verwenweek heeft nl geen vast programma, er is geen bepaalde bezigheid. Het enige vaste punt van de dag is het avondeten. Voor de rest gebeurt er van alles. De ene single beoefent het niksen, de ander het wandelen. Er is gebeeldhouwd en gezond, en de natuur is gevorst. Wat blijkt: De bosbeekjuffer, in Nederland superzeldzaam, komt in de Morvan zoveel voor dat het gewoon vervelend werd. Tsja, dat krijg je als het nog te ongerept en schoon is.

Wat me opviel is hoe snel –ook nu weer- het ijs brak, en de singles het leuk met elkaar hebben. En ik ondertussen maar het verwennen voor mijn rekening nemen. Ik zet me zo'n week volledig in opdat mijn gasten een goeie tijd hebben, en het ze aan niets ontbreekt. Hapjes, drankjes, en telkens – vaak ook voor mezelf- verrassende 4 gangen diners, die zeer in de smaak vielen. Unaniem waren ze alle 7 zeer ingenomen met de week, en staken ze de loftrompet over uw schrijver.

Op weg naar het 4 gangen diner

Nog 2 keer... 17-24 juli komt Liesbeth van Keulen weer met een groep schilderen (er is nog plaats, zie www.liesbethvankeulen.nl) , van 24-31 juli staat de herberg weer open voor singles. Daarna wordt het aftellen geblazen.

10 Tempo maken Hif nr 9 21 juli 2004

Dat die Engelsen mijn huis terugbrachten tot een verzameling gebreken zat me helemaal niet lekker. En al helemaal niet dat ze er ook nog 10 dagen over dachten te gaan doen, eer ze me een eerste reactie zouden geven. Waarom zo lang?? Omdat ze er heel veel van gedachten over moesten wisselen!! Allemaal mooi en aardig ,maar voor mij begon de tijd giga te dringen. Stel dat we er niet uitkwamen, dan zou ik m'n huis leeg moeten opleveren. Resterende tijd : 6 weken. Hoe zou ik in vredesnaam zo snel nog kopers voor m'n inboedel vinden? En hoe zou ik het onverkochte nog opgeruimd krijgen?

Ik heb ze toen een brief gemaaild met nogmaals de argumenten waarom het voor mij en voor hen slim zou zijn als we eruit kwamen. Ik zou in 1 keer van alle beladen inboedel

afzijn. Zij zouden een "running business" overnemen. Een zeer gewaardeerd huis, inclusief alles, van website tot en met tuinslang, en de eerste 3 al verhuurde weken in september op de kop toe. En vooral heb ik ze ook netjes laten weten dat ik me niet aan het lijntje zou laten houden. Of ze svp een eerste signaal begin van de week konden geven, en dat ik er zondagsavonds, ruim een week na hun inventarisatie uit wilde zijn. Opnieuw wachten....

Geen vertrouwen

Het werd maandag, het werd dinsdag, het werd woensdag... vriend Harrie had me al gezegd dat ik "bungelde": zij hadden de macht, de tijd werkte in hun voordeel. Waren ze tactisch bezig, of waren ze weer gewoon laks? Enfin vrijdag heb ik ze gemaïld, dat als ik zondagsavonds niets gehoord had, ik aannam dat ze niet geïnteresseerd waren. U snapt het: Ik moet nog steeds iets van ze horen.

Ondertussen was ik m'n plan gaan trekken: De Nederlandse makelaar hier ter plekke gebeld om te vragen of ze me aan adressen willen helpen van Nederlanders die hier de laatste tijd een huis hebben gekocht. Een brocanteur ter plekke gevraagd als expert m'n mooiste spulletjes te komen taxeren. (de benodigde stickertjes had ik in Nederland al gekocht) Etc etc, als ze het huis leeg wilden opgeleverd krijgen: aan mij zou het niet liggen. En ondertussen werkte ook nu weer de tam tam: Of het kastje zus al verkocht was, en of de lamp zo nog te koop was. 't Zal wel een klus worden. Maar ik heb besloten van het leeg maken iets te maken. Maar voordat ik echt met de verkoop start, ga ik de Engelsen nog 1 maal bellen. Dadelijk heb ik m'n huis leeg verkocht, en zien zij nog van de koop af. Ik vertrouw ze voor geen cent.

Afkicken

En passant heb ik nog een cursus afkicken gedaan. Iedereen die hier komt realiseert zich dat het een moeilijk afscheid voor mij moet zijn. Dat is ook zo, en een stukje van mij verzet zich nog. Verlangt naar een kleiner huis, net zo mooi gelegen, maar wel dichterbij.

De Franse Ardennen dus. Ik weet dat zo'n verlangen tijden kan blijven doorzeuren. Dus ben ik er een tijdje geleden al een keer een paar uur doorheen gereden. Vorige week heb ik er nog anderhalve dag aan besteed. Conclusie: mijn streek is het niet. Qua natuur een stuk minder imposant dan de Morvan, weinig verspreid liggende huizen, soms tegen het armoedige aan, en dan die leistenen daken: Zo somber. Er rest mij voorlopig niks anders dan afscheid te nemen van deze pracht en terug te keren naar Nederland. Hoe het verhaal hier eindigt hoort u in mijn volgende en laatste aflevering.

Goed, m'n Engelse koper had dus niet gereageerd op mijn ultimatum aangaande het overnemen van m'n inboedel. Ik vond dat maar raar. Ik vond het onbegrijpelijk, bijna dom dat ze – klaarblijkelijk – helemaal niks wilden hebben. Mijn leeg opgeleverde huis opnieuw inrichten kost zeker een half tot een heel jaar, schatten met mij "de experts in. En we konden toch onderhandelen... Bovendien vond ik het gewoon niet aardig, dat ze helemaal niks hadden laten horen. Vege tekens allemaal! Voor de zekerheid, en gewoon om even contact te maken ging ik ze nog 1 maal bellen.

Gespannen

Op de 1 of andere manier voelde ik me behoorlijk gespannen, zag ik tegen dat belletje op. Het werd een heel kort gesprek. Tim nam op. Hoe het met hem ging..? Hij klonk somber, sommige dingen gingen goed andere konden beter. Okeee.... Had ik het goed begrepen dat ze totaal niet geïnteresseerd waren in mijn boedel?? Yeah, that's right, klonk het. OK, it's a clear answer anyway, zei ik, en hing op.

Ik voelde me opgelucht, maar ook een tikje confuus. In m'n gespannenheid was ik vergeten te vragen, waardoor ze tot deze beslissing gekomen waren. En dat sommige dingen beter konden had toch niks met de mijn huis te maken?

En nog een keer!

Ik ontspande me, - dat lukte -, en belde hem nog een keer. Nee, het absoluut niks met het huis te maken, maar hij had z'n hand zwaar gekneusd. En de meubels waren teveel niet hun smaak. En verder wilde hij nu graag ophangen, want er lagen veel problemen op z'n bureau. Ik probeerde nog, waarop hij zei dat we eventueel vanavond verder konden praten. Was er dan nog iets, waarover we konden praten?? Hij herhaalde dat hij nu echt wilde ophangen. Einde bericht voor wat betreft de inboedel. Ik kon gaan verkopen.

De Franse slag

De volgende ochtend had ik om 10.00 een afspraak bij de notaris. Ik ging m'n burens, de kasteelbewoners, een piepklein garagetje verkopen. Omdat het zo'n klein akkefietje was dacht ik dat we wel in een uur klaar zouden zijn. Denk in Frankrijk echter nooit dat de dingen wel éven gaan. Er is altijd wat. M'n buurman had bijvoorbeeld wel de notaris, maar niet mij gebeld dat hij een half uur later zou zijn. Fijn. Toen probeerde hij me voor het naar binnen te gaan nog een kunstje te flikken. Ik had lang genoeg staan wachten, om met die mogelijkheid rekening te houden, en pareerde met verve. Toch weer 10 minuten verder.

Mijn huis was inmiddels geïnspecteerd op lood en asbest. Laten ze nou precies dat garagetje niet gedaan hebben. Dat oplossen kostte ook nog weer 25 minuten. De acte tot

4 keer toe opnieuw redigeren. Enz, enz. Uiteindelijk ging ik pas om over twaalfen de deur uit. Gestrest, want er zaten 7 hongerige keeltjes naar me uit te kijken. (Juf Liesbeth was weer terug met een groepje schilders). Maar ook met een dikke check in m'n broekzak.

Juf Liesbeth, 2e van links, poseert

en luncht met haar bloedjes

Intermezzo februari 2021

Juf Liesbeth hield tussen de middag altijd een bespreking, waarbij ieders werk besproken werd. Meestal was ik dan nog druk met de voorbereiding van de lunch, maar als het even kon, kwam ik even kijken. Op 1 zo'n kwamikevenkijken moment kreeg ik plots van Hennie

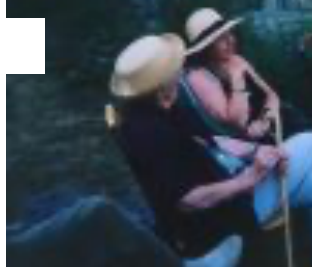
een flinke plank in m'n handen gedrukt. Daarop met een paar clips een groot vel wit papier. "Jij ook", zei hij, terwijl hij me een houtskoolkrijtje in m'n handen drukte.

Nou heb ik een enorm onvermogen tot tekenen, dus ik begon te sputteren. 'Ik ben er nooit in geslaagd om dat wat ik m'n hoofd heb op papier te krijgen', ik kan het echt niet, en "ik heb een hele korte spanningsboog", dat soort teksten. Dan ga je je schuur maar tekenen, sprak hij, wijzend naar de Malle Schuur. Tekenen is om te beginnen een kwestie van goed kijken.

Geef mij een uitdaging, en ik pak hem op, dus zat ik de rest van de dagen tussen de middag te zwoegen op m'n schuur, korte spanningsboog of niet. En verdomd, als je maar goed kijkt, dan kom je een end. De balkenbrij tussen de 2 schuren bleek qua perspectief overigens ook voor de gevorderden een lat te hoog.

en maar kijken

Ook ik moest voorkomen natuurlijk

Salade nicoise voor 8 man *Hij lijkt ècht*

Doek

Eind van die middag luister ik even m'n voicemail af. Richard de Engelse makelaar. Dat ie vanochtend de vervelende email van de bank gehad heeft, dat die de Engelsen geen hypotheek wilde geven. Ik ben verbijsterd, maar voel me vreemd genoeg ook opgelucht. Ik had immers allang genoeg van die mensen. In een impuls bel ik de Franse makelaar, die m'n huis in mei aan de paardenmensen had verkocht. Mijn huis komt waarschijnlijk vrij, zijn zij nog in de markt?

De volgende dag krijg ik Richard aan de lijn. Die vindt het ook allemaal vreemd, om zo'n hoog bedrag ging het niet, hij had er van de week nog heel veel moeite voor gedaan etc.

En waar stond ik nu, vroeg ik hem? Waarop hij antwoordde, dat het einde bericht was. Geen lening krijgen betekende dat ze eronder uitkonden!!! Vol ongeloof reageerde ik dat we het moment dat zij er nog onderuit konden toch inmiddels al maanden gepasseerd waren. Kijkend naar het contract, kijkend naar alle feiten. "If you look at it that way, you might be right", antwoordde hij, in zo'n typisch Engelse toverzin, die alles in het midden laat.

Gespleten

Inmiddels heeft de Franse makelaar al teruggebeld. Hij gaat zijn cliënt vanmiddag de koopakte laten ondertekenen!!!! Ik weet niet hoe snel ik hem terug moet bellen. Dit gaat wel erg snel, zo ver ben ik nog lang niet. Ik ben ook laaiend, voel me gepakt (om het netjes onder woorden te brengen), als het allemaal waar is. Een Nederlandse notaris ter plekke helpt me met de brief, waarin ik alle feiten op een rijtje zet, en de Engelsen sommeer hun verplichting na te komen. Zo niet dan zijn ze hun borgsom kwijt, wat ik zo'n slecht idee nog niet vind. Weer een dag later ben ik bij de dienstdoende Franse notaris, die ook al tamelijk achteloos zegt: "Ils sont dégagé", vrij dus.

Ik kijk hem vol ongeloof aan. Dégagé? Heeft hij het compromis de Vente wel gelezen dan?? Nee dus! Ik wijs hem op een aantal clausules, waardoor hij zijn keutel intrekt, en voorstelt de Engelsen de brief te schrijven die ik ze al geschreven heb. Ik bedank hem dus

vriendelijk, ben inmiddels op zoek naar een nieuwe Franse notaris. Ik wil nog een second opinion, van een onpartijdige specialist. Die kan pas maandag. Ik breng die dagen in gespletenheid door. Ben half overtuigd van m'n gelijk, maar twijfel ook, en ik ben ook laaiend. Op mezelf, m'n naïviteit en goedgelovigheid. Dat ik niet eerder een rechtsgeleerde heb ingeschakeld, ook al zeiden m'n intuïtie en hersens dat een aantal keer. En op die Engelse makelaar, en die kopers, die me een streek geflikt hebben.

Verlangen en twijfel

Ondertussen ruikt m'n verlangen om te blijven ook weer een kans. Voor mijn andere burens lijkt het me niet leuk als ze naast paarden komen te wonen. Als die nou mijn schuur kopen hebben ze daar nooit meer last van. En van het geld dat ik van hen vang, kan ik de rest van mijn bezit makkelijk nog jaar overeind houden. Een aanlokkelijke variant, ook weer een dilemma. Voor hen en voor mij. De week daarna voltrekt het leven zich ongeveer als volgt: Een van mijn Franse burens is advocaat. Hij leest m'n contract, en voorspelt strijd. Ik ben niet kansloos maar 't ligt ook niet simpel. M'n Nederlandse burens twijfelen inmiddels erg of ze die schuur wel willen kopen. 't Zijn meer hun kinderen die het willen, maar wie gaat het betalen? M'n notaris bevestigt wat m'n buurman me al heeft laten weten: 't wordt juridisch touwtrekken, wat lang gaat duren, veel energie en geld kost, met een onzekere uitkomst. Na een paar dagen gezwabber in m'n hoofd neem ik 's woensdags de beslissing: Ik ga m'n huis definitief aan die Franse paardenboer verkopen.

Ik ben zelf ook erg benieuwd hoe dat proces nou weer gaat verlopen en ik blijf dus nog maar even doorschrijven. Tot over 14 dagen dus.

12 Adieu 'Malle' Schuur half juli 2003

Begin 2003 had ik de aannemer die 3 jaar daarvoor pas over 1,5 jaar kon, uitgenodigd het dak van de Malle Schuur te komen repareren. Ik had er veel tijd aan besteed hem duidelijk te maken dat ik wilde dat het karakter van het dak behouden zou blijven. Ik wilde dat hij de golven die erin zaten zou volgen, ik wilde absoluut geen rechtgetrokken dak. Wilde dat hij echt alleen 'de wond' zou repareren, in de stijl van het dak. Ik ontnam de Malle Schuur weliswaar z'n naamsrecht, maar wilde hem graag zijn karakter laten behouden. Zo gezegd zo gedaan. Fascinerend om te zien hoe die mannen dat in een paar dagen voor elkaar hadden. En tegen een fractie van de kosten die de slimmeriken begin 2000 in gedachten hadden. Met als enige min puntje een paar m2 met

kleurverschil linksonder. Het cour lag inmiddels op apegapen: Zomer 2003, de warmste zomer ooit'

Hieronder in 8 foto's hoe de "Malle" Schuur een gewone schuur werd.

Via de planken roetsjten de pannen naar beneden

Nieuwe panlatten

en een paar nieuwe chevrons

Klaar is Kees

en het cour op apegapen

Onderhandelen HiF 11 *24 augustus 2004*

Die Franse paardenman mocht dan staan te trappelen, uit het koopcontract bleek daar niks van. Z'n makelaar had verzonnen dat de opleverdatum –uiterlijk– 1 december zou zijn. Dit ondanks mijn verzoek om snelheid. Die makelaar is een nare, agressieve, altijd op topsnelheid pratende bluffer. Daarom had ik een Nederlandse makelaar gevraagd de gesprekken met hem voor mij te doen. Na het eerste gesprek met hem bleek ik niet de enige te zijn die zo over die man dacht. Blufferdeblufferdebluf! Toen de notaris maar ingeschakeld om verder de onderhandelingen te doen, de voorwaarden te verbeteren, en die man tot bedaren te brengen.

Sein groen

Vrijdagsmiddags stond de notaris op mijn antwoordapparaat met nieuws. Helaas kreeg ik hem niet meer te pakken. Dan maar morgenochtend. Per die dag had ik inmiddels ook mijn huis weer verhuurd. De tijd begon dus te dringen, ik moest eruit. Zaterdagochtend vroeg bleek m'n notaris tot de donderdag daarop afwezig!! Had ik weer!! Na wat lichte paniek en wat zuchten, besloot ik gewoon naar hun kantoor te rijden, en te zien wat ik kon regelen. Is wel even $\frac{3}{4}$ kwartier koersen. Kwam ik daar aan, zat die notaris gewoon achter z'n bureau. Nou ja, gewoon, met z'n dochttertje van $1\frac{1}{2}$ op schoot. Frankrijk op z'n best. Sinds de Engelsen ben ik licht paranoia t.a.v. koopcontracten. Maar na een stuk of 8 vragen mijnerzijds gaf de notaris het sein groen. Dit contract was prima.

Leegverkopen

Ik moest mijn huis uit en had haast. Machtigde de notaris om namens mij het contract te tekenen, en ging terug naar huis. Voordat de huurders kwamen moest ik mijn auto met aanhanger nog volladen. Volladen met allerlei decoratie spullen uit mijn huis die vast weg konden, en spullen uit de schuren die ik nog niet had weten te verkopen. Plaats van verkoop de "vide grenier" van Empury, de volgende (zon)dag. Ik heb me suf verkocht. Ik heb een hekel aan weggooien, was op zoek naar nieuwe eigenaren voor mijn spulletjes. Vond die zelfs voor een incomplete bascule en een ouwe kist. Maar ook voor tal van manden, spiegels, serviezen, tijdschriften, stoeltjes, lampen etc. Gevolg is wel dat m'n huis m'n huis niet meer is. Het is voor mij merkbaar leeg en anders geworden. Gelukkig hadden de huurders er geen last van.

Opnieuw de inboedel

's Middags kreeg ik de a.s. koper over de vloer. We zouden het hebben over de overname van de inboedel. Ter ondersteuning had hij een vriend meegenomen. Dat smaken verschillen werd via de vriend weer eens bevestigd. Die mompelde op een goed moment licht geïrriteerd dat niks, vooral geen enkel nachtkastje hetzelfde was. Laat dat nou juist

hetgene zijn wat voor ons de charme van onze inrichting was. (en naar gebleken is ook voor de talloze Nederlandse huurders)

Wat ik ervoor wilde hebben? 10000 euro en hij kreeg alles, alles tot en met de fles azijn toe. Dat kon het wel waard zijn, maar dat kon hij er nooit voor geven. Hij zou er over nadenken en een bod doen. Dat nadenken leverde een bod op van 3000 euro. Zoiets durft alleen maar een paardenkoopman. Wordt vervolgd.

Wachten

Enfin, een paar dagen later belde de notaris dat het contract getekend was, verder geen problemen. En nu maar wachten tot de paardenkoper zijn financiën geregeld heeft. Daarvoor heeft hij de tijd tot 27 augustus. Ik twijfel er eigenlijk niet aan dat d'at gaat lukken. Maar toch eerst tot die tijd m'n ziel in lijdzaamheid betrachten.

14 Magische dag HiF nr 12 7 september 2004

Op 20 augustus had mijn koper een afspraak bij de bank. Enerzijds waren mijn verwachtingen hoog gespannen: Er zou immers een beslissing vallen. Maar er was ook een stemmetje dat sprak. Dat wist hoe het bij een Franse bank gaat. Supertraag, superformeel, en er ontbreekt altijd iets. Zo ook dit gesprek. Of hij nog graag die en die documenten en gegevens wilde produceren. Dan was het dossier compleet. Dan kon het dossier beoordeeld worden door de baas. Die was helaas nu wel op vakantie, maar op 31 augustus zou hij weer beginnen. Dan zouden er wel heel hoge stapels op hem liggen te wachten, maar binnen 48 uur zou mijn koper gebeld worden en uitsluitsel krijgen. Zo werd 2 september een magische dag.

Twijfel en spanning, èn

De twijfel en de bijbehorende spanning begonnen zich van mij meester te maken. Ik heb wel vertrouwen in deze koper, maar minder in Franse banken. Ook al wil die koper nog zo graag, en lijkt hij nog zo solvabel, de bank heeft het laatste woord. En pas na hun jawoord is de koop echt definitief. Zou ik van een zorg verlost zijn, en me kunnen gaan concentreren op het bestaan in Nederland. Mocht de bank onverhoopt nee zeggen, dan zou het leven er flink anders uit gaan zien. Dan moet ik een reparatie aan een dak laten uitvoeren, dan moet ik weer de nodige klussen in huis gaan uitvoeren. Allemaal wel snel

alsteblijft, want ik moet m'n huis dan ook weer gaan verhuren, zodat het meehelpt de aanzienlijke lasten te dragen. En dan maar zien of en wanneer de 3^e koper zich zou aandienen.

de zenuwen

Ik begon last te krijgen van m'n zenuwen. De onzekerheid welke kant het kwartje zou omvallen kreeg me in de ban. Ik begon me als verlamd te voelen in m'n handelen. Het werd 2 september. Zo 15.30 m'n koper maar eens gebeld. Voicemail.

Ik realiseerde dat er allerlei antwoorden konden komen, met mogelijk nog weer juridische consequenties, en besloot de notaris het werk te laten doen. Had ik dat maar niet gedaan. Hij zou direct aan de slag gaan, en me 3 september terstond bellen. Natuurlijk was hij bereid het antwoord op m'n voice mail in te spreken. En natuurlijk kon ik hem zonodig zaterdagochtend op kantoor bellen. (Dat doen Franse banken en notarissen: ze werken op zaterdag) Vrijdagavond: geen bericht. Balen! Zaterdagochtend 9.10 : Hij was niet op kantoor, maar, hij woonde er boven. Mogelijk zou hij z'n neus nog even laten zien. 11.00 uur: de secretaresse durfde het nauwelijks te zeggen, maar ze had het idee dat meneer het pand verlaten had.

Ontredderd

Ik was ontredderd. 11.30 : de telefoon, de notaris. Die Fransen toch.. Alles goed?! Hij had zowel de koper als de makelaar gesproken, en alles liep op rolletjes, de bank had inmiddels een compleet dossier. Wat een nieuws! Maar wat was er eergisteren besloten!!!!? Daar had hij niet zo idee van. Bedankt notaris, zo wist ik nog niks. Dan maar toch zelf de koper bellen, voor nieuws met een hoed met een rand. 's Middags kreeg ik hem aan de lijn. De bank had zich keurig aan de afspraak gehouden, en hem 2 september gebeld. Met de mededeling dat het dossier in goede orde op een stapel lag, - u begrijpt: de vakantie hè - en dat ze graag op 10 september wilden afspreken en hem dan uitsluitel zouden geven. 10 september!!!!? Nog weer een dikke week wachten??? Dat ging ik niet trekken. Ik besloot mezelf te verwennen en te vertrekken naar Biscarrosse om in de Atlantische golven verstrooiing te zoeken.

Verder uitstel

10 september zou ik een bericht op m'n voicemail krijgen, ik was op de terugweg, naar m'n huis. Om 14.00 afgeluisterd: geen bericht. Om 16.00 nog een keer. Geen bericht. Om 18.45 kreeg ik 'm aan de lijn, en niet te geloven: Nog geen antwoord, ook tot zijn grote spijt. Hij had maar liefst 2 uur lang het dossier zitten door te wroeten met de meneer van de bank. Die bleek het dossier nl niet gelezen te hebben, en had nog weer allerlei vragen. Het goede nieuws was dat hij het niet terzijde had gelegd. Het slechte nieuws was dat hij

het nog wel verder wilde bestuderen en bespreken. Uiterlijk vrijdag 17 september zou het definitieve antwoord komen. Ook de koper baalde, maar wat doe je eraan?

De golven hadden me goed gedaan. Ik was ontspannen, van m'n zenuwen bevrijd. Wat er de 17^e ook gebeurt, ik kan er mee leven. Wordt het huis verkocht, prima. Zo niet, dan omarm ik m'n huis weer, doe de klussen, en ga het weer verhuren. Die derde koper dient zich heus wel aan.

Eerlijk gezegd was ik er na het gesprek wel wat aan gaan twijfelen, of de koop zou doorgaan. Wat goed is komt snel, en dit duurde wel erg lang. En ik weet uit eigen ervaring, hoe kritisch Franse banken naar exploitaties kijken. Maar zoals gezegd, ik was rustig, zou het wel zien.

17-09-04

Na wat heen en weer gebel, wist m'n koper om 17 uur nog niks. Pas om 22.15 het verlossende belletje: de koop ging niet door, de bank twijfelde er teveel aan of de exploitatie de kosten wel zou kunnen opbrengen. Goed, ik ben weer vrij, en nog steeds eigenaar van een huis in Frankrijk. Ben erruuuggg benieuwd voor hoe lang nog....

15 Epiloog *februari 2021*

Ik heb m'n huis uiteindelijk toch verkocht. Een reconstructie over hoe dat 3^e proces verliep.

Ik was terug naar Nederland, had een paar keer een advertentie geplaatst in de Volkskrant, en had ook een plekje geregeld op de beurs Second Home. Inmiddels speelde er ook iets bijzonders. Ik was begin die week gebeld door een Nederlandse vrouw, Hanneke. Die was min of meer per toeval op mijn website terecht gekomen, en was daar door de bliksem getroffen.

Het licht van de Malle Schuur

Ze had nl de week daarvoor tot 3 maal toe een droom gehad over een donkere schuur met een bepaalde lichtval door een open deur. En wat gebeurt: op mijn website ziet ze een foto die exact het beeld uit haar droom vertegenwoordigt. Dit moest betekenis hebben, ze had besloten dat ze iets moest (wilde) met deze coïncidentie, en mij gebeld. Ze wilde graag naar Frankrijk komen om dat licht te aanschouwen. We kregen elkaar maar niet te pakken, ook de afspraak na de beurs liep mis.

Onverwacht bezoek

De maandag daarop ging ik zoals gepland naar Frankrijk. Daar kreeg ik einde middag een belletje van haar: Ze had op eigen gezag besloten ook naar Frankrijk te komen, en was onderweg. Ze hoopte dat ze welkom was... Okay.... Zo had ik die week dus onverwacht bezoek, dat zich gelaafd heeft aan de lichtinval in de Malle Schuur. Ze had zelfs 1 van de meest memorabele weken van haar leven! Verzinnen doe je het niet. Bijzonder, en eigenlijk ook wel mooi, was het wel.

Nog meer onverwacht bezoek: Kopers!

Plots kreeg ik die week nog meer bezoek. Vanuit het niets werd ik gebeld door een Vlaams kunstenaars echtpaar, dat m'n huis wilde komen bezichtigen. Een kennis had mijn advertentie gezien, en hem aan hen doorgespeeld. "Echt iets voor jullie"....

Die kennis was mee, en nadat ze alles uitgebreid hadden gezien zaten we na te praten aan de keukentafel. Ik was er geloof ik niet zo bij, maar weet nog als de dag van gister dat ik Hanneke plots hoorde zeggen "nou Dolf, ik geloof dat jij dan nu je uiterste bod moet laten horen".... Dus toverde ik een tamelijk hoog bedrag uit m'n hoed, en daarmee gingen de Belgen naar huis.

Verkocht

Daarna wordt het vaag... Ik weet nog dat ze min of meer uit m'n aandacht verdwenen waren, toen ze na 6 weken lieten weten dat ze akkoord gingen. Ze hadden ook een bemiddelaar ingeschakeld die ik wel kende. Veel gedoe en veel zuchten voor alles rond was.

Wat flik je me nou?

Daarna wordt het nog vager.... Ik geloof dat het tekenmoment bijna daar was, toen plotseling bleek dat het land niet vrij was. Het land niet vrij??

Dat land had ik in gebruik gegeven aan een lokale veehouder tegen een bedragje van 50 of 100 euro per jaar. Wel onder de uitdrukkelijke voorwaarde dat het van ons bleef. Bleek die snakker toch mijn land ook officieel opgegeven te hebben om subsidies binnen te harken. En claimde hij dat hij het recht had om daarmee door te gaan. En dat wilde de Belgen niet, die zagen dan van de koop af. (nog even een last minute lesje: Nooit iets 'traceerbaars' doen met die boeren)

Si tu veux la guerre...

Ik was des duivels in het kwadraat. Ik ben naar die boer toe geracet, heb hem buitengewoon geagiteerd om uitleg gevraagd, en hem toen ongelooflijk staan uitkafferen. Ik was furieus, ik voelde me zo ongelofelijk genaaid. Toen hij niet direct inschikte heb ik hem tot slot van m'n tirade met uitgestrekte linkerwijsvinger toegebeten: 'si tu veux la guerre, tu l'auras!! Jezus, wat was ik over m'n pies.

Toch handtekeningen zetten

Daarna herinner ik me nog moeizame, twistachtige gesprekken met de kopers, en ik weet niet meer hoe, maar een dag later was het in orde gemaakt, en ging ik handtekeningen zetten.... Pfff, wat een slotakkoord....

Epiepiloog

Maart 2009. Ik had net m'n 2e huis verkocht, kom ik Cees tegen. Cees die me vergezelde bij de aankoop van les Granges. Zo, zei ie, ik zie dat je huis weer te koop staat hè...! Er ontstond even totale verwarring, tot ik begreep dat les Granges weer te koop stond. Tegen een nogal exorbitante prijs, bleek later. Wat ons er niet van weerhield om er een aantal keren van te dromen het weer terug te kopen. We zijn verknocht en tot in onze vezels verbonden met dat huis. Maar de geschiedenis had besloten zich te herhalen. Pas *zomer 2020*, dik 11 jaar later, is het pas weer verkocht. Dat hoorde ik van vrienden, die bevriend zijn met de nieuwe eigenaren. Die moest ik maar eens gaan opzoeken dit voorjaar....